Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1

97

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Ε΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 97 (1)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρχ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρχ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φρ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ Ἀλέξανδρος Γαγάτσης μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι τὸ Βόρειο καὶ τί τὸ Νότιο Πολικὸ Σέλας;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τὸ Πολικὸ Σέλας (Βόρειο καὶ Νότιο) εἶναι φωτεινὸ φαινόμενο ποὺ ἐμφανίζεται στὸ Βόρειο ἢ Νότιο μέρος τοῦ ὁρίζοντα, σπανιώτατο στὰ δικά μας πλάτη, συνηθισμένο στὰ Βόρεια ἢ Νότια πλάτη καὶ συνηθέστατο στὶς πολικὲς χῶρες. Πρὸς τὸ βράδυ, μεταξὺ 4 καὶ 8 μ.μ. ἐπικρατεῖ στὸν Βόρειο ὁρίζοντα γιὰ τὸ Βόρειο, καὶ στὸ Νότιο γιὰ τὸν Νότο, ἐλαφρὰ ὁμίχλη. Ξαφνικὰ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς ὁμίχλης αὐτῆς φωτίζεται καὶ σχηματίζεται φωτεινὸ τόξο ἢ ἀψίδα. Τὸ Βόρειο Σέλας φθάνει σὲ ὕψος ἀπὸ 100 ἕως 700 μέτρα. Τὸ πιὸ συνηθισμένο του ὕψος φθάνει στὰ 120—130 μέτρα.

Ὁ Κ. Χ. Κ. μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸς εἰσήγαγε τὸ χακὶ ὡς χρῶμα τῆς στρατιωτικῆς στολῆς; Καὶ πότε εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ χρησιμοποίηση στρατιωτικῶν στολῶν γενικεύθηκε τὸν 17ο αἰῶνα, τότε ἀκριβῶς ποὺ καθιερώθηκε τὸ σύστημα τῶν μονίμων στρατῶν. Ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ΄ (1638—1715) ὁ Γαλλικὸς στρατὸς εἶχε περιβληθῆ μὲ στολὰς αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιήθηκαν γιὰ ὑπόδειγμα ἀπὸ τοὺς ἄλλους στρατούς. Στὴν ἀρχὴ αὐτὲς οἱ στολὲς εἶχαν ζωηρὰ χρώματα, κόκκινο, μπλέ, λευκὸ κλπ. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα οἱ Ἰάπωνες γιὰ πρώτη φορὰ χρησιμοποίησαν τὶς στρατιωτικὲς στολὲς μὲ χρῶμα χακί, τὸ ὁποῖον ὅπως ἀποδείχτηκε δὲν δίνει μεγάλη ὁρατότητα στὸ πεδίον τῆς μάχης. Ἡ λέξη «χακὶ» εἶναι λέξη Ἰνδικὴ καὶ σημαίνει ρ ύ π ο ς. Δηλαδὴ λέρα, λίγδα, λεκές. Ἡ στολὴ ἀπὸ χρῶμα χακὶ γενικεύθηκε σὲ ὅλους τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς στρατοὺς κατὰ τὸν Παγκόσμιο Πόλεμο. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπεβλήθη τὸ χακὶ κατὰ τὸ 1909.

Ὁ Ἀθανάσιος Τσέλιος μὲ ἐρωτᾶ: Ποῦ εὑρίσκεται ἡ μεγαλειτέρα καμπάνα, πόσο ζυγίζει καὶ ἀπὸ πόση ἀπόσταση ἀκούεται;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Βασιλεὺς τῆς καμπάνας μὲ τὸ ὄνομα «Βασιλεὺς τῶν κωδώνων» εὑρίσκεται εἰς τὸ Κρεμλῖνον τῆς Μόσχας. Φτιάστηκε στὰ 1737, ζυγίζει 180 τόννους, ἔχει ὕψος 5.80 μ., περίμετρο 18.42 καὶ μέγιστο πάχος 61 ἑκατοστά. Ἔσπασε ὅμως ὅταν κρεμάστηκε.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὸ ἔρχεται ὁ Κινέζικος τοῦ 1409 στὸ Πεκῖνο, βάρους 53 τόννων. Ὁ δεύτερος ἀκούγεται σὲ ἱκανὴ ἀπόσταση.

Ὁ Ἀθ. Τσέλιος μὲ ἐρωτᾶ: Πῶς καὶ ἀπὸ ποῦ ἐξάγεται ἡ πορσελάνη;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ πορσελάνη εἶναι γεῶδες ὀρυκτόν, μῖγμα πυριτικῶν ἁλάτων, ἄσπρο ὑαλῶδες καὶ διαφώτιστο βάρος 2,2 - 2,6. Λαμβάνεται κυρίως ἐκ τοῦ ἀργίλλου.

Ὁ Στέλιος Κυριακίδης μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὰ Πέμπτη ὀνομάζουμε Τσικνοπέμπτη;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τσικνοπέμπτη, εἶναι ἡ Πέμπτη τῆς Β΄ ἑβδομάδος τῶν Ἀποκρέω. Δηλαδή: Ἡ Πέμπτη ἡ πρὸ τῆς Κυριακῆς τῶν ἀποκρέω. Ἡ ἑπομένη τῆς Κυριακῆς τῶν Ἀποκρέω εἶναι ἡ Τυρινή, ἡ καὶ τελευταία τοῦ Τριωδίου. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἀρχίζει ἡ μεγάλη Σαρακοστή.

Ὁ Κυριᾶκος μὲ ἐρωτᾶ: Τί σημαίνουν αἱ λέξεις μακελλειό, βδελυρός, βάκτρον, βάναυσος, ζαβά, ζίζυφον, κοκκίζω, στόκος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Μακελλειό. Ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὴν λατινικὴ καὶ σημαίνει τόπος σφαγῆς ζώων, ὅπως καὶ τὸ κατάστημα ποὺ πουλοῦν κρέας. Μεταφορικὰ λέγεται ἡ ὁμαδικὴ σφαγὴ ἀνθρώπων. Λέμε: «Ἔγινε τρομερὸ μακελλειό!» Τὸ «μακελλειὸ τοῦ πολέμου». 2) Βδελυρὸς εἶναι ὁ βδελυκτὸς προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα βδελύσσομαι ποὺ σημαίνει ἀποστρέφομαι, ἀηδιάζω, ἀποτροπιάζομαι, ἀπεχθάνομαι, σιχαίνομαι. Βδελυρὸς λοιπὸν εἶναι ὁ προκαλῶν τὴν βδελυγμίαν. Ὁ ἀπεχθής, ὁ μισαρός, ὁ συχαμερός. 3) Βάκτρον εἶναι τὸ ραβδί. Εἰδικώτερα ὅμως τὸ μακρυὸ ραβδὶ ποὺ ἔχει κατάλληλο χερούλι (λαβὴ) γιὰ νὰ στηρίζωνται μὲ τὴ μασχάλη τους οἱ ἄρρωστοι, κουτσοὶ κλπ. Κοινῶς λέγεται πατερίτσα. 4) Ἡ λέξη βάναυσος προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαία λέξη βαῦνος ποὺ θὰ πῆ καμίνι. Ἔτσι στὴν ἀρχὴ βάναυσος ἦτο ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐπεξεργαζόταν τὸ σίδερο μὲ τὴ φωτιά. Δηλαδὴ βάναυσος εἶναι ὁ σιδηρουργός, ὁ μεταλλοτεχνίτης, ὁ γύφτος. Ἔτσι «βάναυσοι τέχναι» λέγονταν οἱ τέχνες οἱ μηχανικὲς καὶ χειροναχτικές, καὶ ἔτσι ξεχώριζαν τὶς χωρὶς καλλιτεχνία τέχνες ἀπὸ τὶς καλὲς τέχνες. Σιγὰ - σιγὰ ἡ λέξη βάναυσος ξέπεσε στὴν ἔννοια τοῦ: ἀγροῖκος, χυδαῖος, τραχύς, ἀπότομος. 4) Ζαβά: εἶναι ἐπίρρημα ἀπὸ τὸ ζαβὸς ποὺ σημαίνει στραβὸς (ὄχι ἴσιος) ἀνάποδος. Ζαβὰ θὰ πῆ στραβὰ - ἀνάποδα. λέμε «Μοῦ ἦρθαν τὰ πράμματα ζαβά». 5) Ζίζυφον: εἶναι ὁ φαγώσιμος καρπὸς τοῦ δέντρου ζιζυφιὰ ἢ ζίζυφος ἢ τζιτζιφιά. Εἶναι γνωστὰ ἡ ζίζυφος ἡ κοινὴ καὶ ἡ ζίζυφος ἡ λωτός. 6) Κοκκίζω: ἔχει τὴν ἴδια ἔννοια μὲ τὸ ρῆμα ἐπιπάσσω ποὺ σημαίνει πασπαλίζω: Δηλαδὴ χύνω πασπαλιστὰ ἀπάνω σὲ φαγητὸ ἢ γλυκό, ἁλάτι, ζάχαρι, ἀλεῦρι, πιπέρι... κλπ. Πάντως λέγεται ἡ λέξη ὅταν ρίχνουμε κάτι σὲ σκόνη, καὶ 7) ὁ Στόκος ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴ Stucco εἶναι μιὰ σκόνη ἀπὸ γύψο καὶ μάρμαρο ποὺ τὴν κάνουμε ζύμη μὲ λινέλαιο! Τὴ ζύμη αὐτὴ τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ ξυλουργοὶ γιὰ νὰ κλείνουν ἀνοίγματα, σὲ ξύλα ἢ γιὰ νὰ στερεώνουν τὰ τζάμια στὰ παράθυρα. Λέγεται ἀκόμη στόκος, χωρὶς νὰ εἶναι σὲ μεγάλη χρῆσι καὶ ἡ λεπτὴ καὶ μακρυὰ χαλύβδινη λεπίδα ποὺ κρύβεται μέσα σὲ «κούφιο» ραβδὶ ποὺ χρησιμεύει γιὰ θηκάρι. Ἔλεγαν στόκο ἀκόμη κι᾿ ἕνα παλιὸ πολεμικὸ σπαθὶ ποὺ εἶχε ὀξύτατη αἰχμή.

Ὁ Νικ. Γ. Σκρέμπος μὲ ἐρωτᾶ: Οἱ ἀστέρες ποὺ τὴν νύκτα πίπτουν, πῖπτουν ὅλοι ἐπὶ τῆς γῆς;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Μιλεῖς, βέβαια, διὰ τοὺς διάττοντας ἀστέρας. Αὐτοὶ εἶναι σώματα ποὺ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὸ οὐράνιο διάστημα. Μόλις φθάσουν εἰς τὴν γηΐνην ἀτμόσφαιραν, λόγω τῆς σφοδρᾶς ταχύτητος ἀναφλέγονται καὶ συνήθως εἰς τὴν γῆν φθάνουν ὑπὸ μορφὴν στάκτης. Οἱ μὴ μεταβαλλόμενοι εἰς στάκτην εἶναι πλέον οἱ ἀερόλιθοι· ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀστέρες φθάνουν στὴ γῆ.

Ὁ Ἀγ. Παπαοικονόμου (Σουφλὶ) μὲ ἐρωτᾶ: Πόσο πληθυσμὸ ἔχει σήμερα ἡ Νέα Ὑόρκη;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία ἀπογραφὴ ὁ πληθυσμὸς τῆς Νέας Ὑόρκης φθάνει στὰ 7.841.023. Πρέπει νὰ τὸν ὑπολογίσης σήμερα γύρω στὰ 7.900.000.

Ὁ Ἀλέξ. Μακρυλάκης μὲ ἐρωτᾶ: Ὅταν κόψωμεν τὴν οὐρὰν μιᾶς σαύρας ἐξακολουθεῖ τὸ ἀποκοπὲν μέρος τοῦ σώματος νὰ τρέμη ἐπὶ μακρόν. Ποῦ ὀφείλεται τοῦτο;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Δὲν τρέμουν ἀλλὰ σπαράσσουν! Τὸ σῶμα τῶν ἑρπετῶν ἔχει τέλειον νευρικὸν δίκτυον εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ὀφείλεται ἡ εὐκινησία τῶν ἑρπετῶν· τὸν σπαραγμὸν αὐτὸν τὸν προκαλοῦν τὰ τιθέμενα εἰς κίνησιν νεῦρα, μέχρι πλήρους ἀπονεκρώσεώς των.

Ὁ Ἀνδρέας Παπαλαζάρου μὲ ἐρωτᾶ: Πότε, καὶ ποῦ, καὶ ποιός χρησιμοποίησε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ μελάνη;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ μελάνη εἶναι μέσον ποὺ ἐχρησιμοποιεῖτο ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων διὰ τὴν γραφήν! Εἶναι ἄγνωστον ὅμως πότε καὶ ποῦ καὶ ὑπὸ ποίου ἀκριβῶς τὸ πρῶτον ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τὴν ἀρχικήν της μορφήν! Πάντως ἡ καλὴ μελάνη γραφῆς ἡ λεγομένη ἀνεξίτηλος κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ Λεονάρντι στὰ 1856.

Ὁ Χρῆστος Ἀθ. Χόνδρης μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ προέρχεται τὸ φῶς τῶν πυγολαμπίδων;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ πυγολαμπὶς φέρει στὴν κοιλιά της τέσσαρες ἄσπρες κοιλίδες ποὺ μέσα στὸ σκοτάδι φωτοβολοῦν (φωσφορίζουν).

ἀπὸ τὴν ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ὁ χρόνος καὶ τὰ κατάστιχά του

Ὁ παππούς ἦταν σκεφτικὸς αὐτὴ τὴ φορὰ καὶ ὅταν τὰ τρία ἐγγόνια του τὸν ζυγώσαν φάνηκε, βυθισμένος, ποιὸς ξέρει σὲ τί σκέψεις, πὼς δὲν τὰ πρόσεξε.

Κάθησαν ὅλοι τους μὲ κάποια στενοχώρια καὶ ἀμίλητοι κοντὰ στὸ γέροντα. Σὰν νὰ εἶχαν ἀπὸ πρωτύτερα συμφωνήσει κανένας δὲν θέλησε νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ. Ἔτσι πέρασαν ἀρκετὰ λεπτὰ μὲ μιὰ σιωπὴ ποὺ πολὺ στενοχωροῦσε τοὺς τρεῖς μικροὺς μας φίλους.

Μὰ σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ παππούς πῆρε χαμογελαστὸς τὸ λόγο καὶ μίλησε σὰ νὰ συνέχιζε τὶς σκέψεις ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσαν!

—Πέρασε, εἶπε κι' ὅλας ἕνας χρόνος. Καὶ καθὼς τελειώνει ὁ παλιὸς καὶ μπαίνει ὁ νέος ὅλοι κοιτάζουμε σ' αὐτὸν ποὺ ἔρχεται μὲ πολλὲς ἐλπίδες ἀλλὰ καὶ δίνουμε καὶ μερικὲς φοβισμένες ματιὲς σ' αὐτὸν ποὺ φεύγει...

—Μὰ γιατί, παππού, φοβισμένες ματιές; ρώτησε ὁ Γιῶργος κάπως παραξενεμένος! Αὐτὸς φεύγει γιατὶ νὰ τὸν φοβηθοῦμε; Ἂν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε κάποιον δὲν εἶναι βέβαια αὐτὸς ποὺ φεύγει ἀφοῦ ξοφλήσαμε πιὰ μ' αὐτὸν ἀλλὰ ἐκεῖνον ποὺ ἔρχεται ποὺ δὲν ξέρουμε τὶ κρύβουν γιὰ μᾶς οἱ τριακόσιες ἑξηνταπέντε μέρες του! Ποιὸς ξέρει, διάβασα κάπου, «Τί μᾶς ἐπιφυλάσσει τὸ ἄδηλο μέλλον...».

—Αὐτὰ ποὺ λὲς νομίζει κανεὶς πὼς στέκονται στὴ λογική, εἶπε τώρα παίρνοντας σοβαρὸ ὕφος ὁ παππούς, ἀλλὰ δὲν εἶναι σωστά. Γιατὶ ὁ νέος χρόνος ποὺ ἔρχεται κρατάει στὰ χέρια του ἕνα μεγάλο κατάστιχο μὲ τόσες σελίδες ὅσες καὶ οἱ ἄνθρωποι. Κάθε σελίδα χωρίζεται σὲ δυὸ μέρη, ἀριστερὰ εἶναι οἱ καλὲς μας πράξεις καὶ δεξιὰ εἶναι οἱ κακές. Ἀπὸ μᾶς καὶ μόνο ἐξαρτᾶται, εἶπε ὁ παππούς, νὰ γεμίσουμε μόνο τὸ ἀριστερὸ μέρος καὶ νὰ μείνη καθαρὸ -ἄσπρο κατάσπρο- τὸ δεξιό. Καὶ ὁ χρόνος ποὺ φεύγει κρατάει στὸ χέρι του ἕνα ὁλοΐδιο κατάστοιχο, μὲ μόνη τὴ διαφορὰ πὼς τὸ κατάστιχο τὸ δικό του εἶναι γραμμένο πιὰ μὲ τὸ «δοῦναι» καὶ τὸ «λαβεῖν» καὶ δὲν μποροῦμε οὔτε νὰ ξεγράψουμε οὔτε νὰ προσθέσουμε τίποτα. Σ' αὐτὸ τὸ κατάστοιχο, παιδιά μου ἐδῶ καὶ λίγο διάβαζα τὴ σελίδα ποὺ ἔχει τὸ ὄνομά μου. Καὶ δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς ἔμεινα εὐχαριστημένος ὅσο θὰ ἤθελα...

—Καὶ τὶ κακὸ μπορεῖ νὰ γράφουν γιὰ σένα τὰ κατάστιχα τοῦ χρόνου παππού; ρώτησε μὲ ἀπορία ἡ Τασία. Ἐσὺ εἶσαι ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος. Ὅλοι τὸ λένε στὸ χωριό. Ποτέ σου δὲν πείραξες κανένα ποτέ σου δὲν ἔκαμες κακό...

—Δὲν λέω διάκοψε ὁ παππούς. Προσπαθῶ πάντα νὰ μὴν κάνω τίποτα ποὺ νὰ βαραίνη τὴ συνείδησή μου. Μὰ πάντα οἱ ἄνθρωποι κάτι θάχουμε ποὺ νὰ μὴ μπορῆ νὰ γραφῆ, πὼς νὰ τὸ πῶ, στὸ μαυροπίνακα τοῦ χρόνου. Πόσες φορές, ἔτσι ἀπὸ κάποια ἀπροσεξία εἴπαμε κάτι ποὺ δυσαρέστησε κάποιον ἄλλο καὶ τὸν κάναμε νὰ στενοχωρηθῆ... Καὶ πόσες φορὲς ποὺ τὸ θυμόμαστε αὐτὸ δὲν νοιώθουμε μέσα στὸ στῆθος μας μιὰ στενοχώρια, ποὺ δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐκεῖνο ποὺ λέμε τύψη συνειδήσεως. Μὰ αὐτὲς τὶς τύψεις δὲν τὶς νοιώθουμε μόνο ὅταν κάνουμε κάτι κακό. Μᾶς βασανίζουν ὅταν δὲν κάνουμε τὸ καλὸ ποὺ μπορούσαμε νὰ τὸ κάμουμε.

—Ὅσο γι' αὐτὸ δὲν τὸ καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Κωστάκης, ποὺ ὅσο πάει μεγαλώνει καὶ γίνεται ἕνα σπουδαῖο παιδί. Εἴπαμε νὰ μὴ κάνουμε τὸ κακό. Σύμφωνοι. Εἴπαμε νὰ μὴν κάνουμε ἄλλον νὰ ὑποφέρη ἐξ αἰτίας μας. Ἀλλὰ νὰ νοιώθουμε τύψεις γιατί, λέει, δὲν κάναμε τὸ καλὸ μοῦ φαίνεται παράξενο....

—Δὲν τὸ καλοσυλλογίστηκες αὐτό, μικρέ μου. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κάνη πάντα τὸ καλό. Δὲν φτάνει μόνο νὰ μὴν κάνη τὸ κακό, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ κάνη, ὅταν μπορεῖ, τὸ καλό. Τὸ νὰ ἀποφεύγη κανεὶς νὰ κάνη τὸ καλὸ κάνει μιὰ κακὴ πράξη.

Ἂς σᾶς φέρω ἕνα παράδειγμα. Περπατᾷς στὸ δρόμο καὶ βλέπεις μιὰ πέτρα στὴ μέση. Δὲν τὴν ἔρριξες ἐσύ. Ἔτσι δὲν φταῖς ἐσύ. Δὲν ἔκαμες τὸ κακὸ νὰ ρίξῃς στὸ δρόμο τὴν πέτρα. Μὰ προσπέρασες. Δὲν ἔκαμες τὸ καλὸ νὰ τὴν σηκώσῃς καὶ νὰ τὴν μεριάσῃς, ἐνῶ μποροῦσες νὰ τὸ κάμῃς... Γιὰ φαντάσου τώρα νὰ περάση σὲ λίγο ἀπὸ κεῖ ὁ γέρω-Γιάννης ὁ γείτονάς μας καὶ μισότυφλος καθὼς εἶναι, νὰ σκοντάψη καὶ νὰ σκοτωθῆ... Γιὰ σκέψου το καλά. Δὲν θὰ δοκιμάσῃς μέσα σου μιὰ στενοχώρια γιὰ τὸ καλὸ ποὺ δὲν ἔκαμες νὰ μεριάσῃς τὴν πέτρα ἀφοῦ μποροῦσες νὰ τὸ κάμῃς; Καὶ αὐτὴ ἡ παράλειψη δὲν μοιάζει μὲ τὸ νὰ ἔκαμες μιὰ κακὴ πράξη, ποὺ κανένας δὲν θὰ σοῦ ζητήση εὐθύνες ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γέρο χρόνο ποὺ θὰ τὸ σημειώση στὸ παθητικό σου καὶ τὴ συνείδησή σου ποὺ θὰ σὲ ἐλέγχη γιὰ τὴν παράλειψή σου... Ἔτσι παιδιά μου, κοίταξα τὸ χρόνο ποὺ πέρασε καὶ ἔδωσα μιὰ ματιὰ στὸ κατάστιχό του, ἐκεῖ ποὺ γράφει τὸ ὄνομά μου. Εἶδα σημειωμένα ἀρκετὰ στὸ κατάστιχό μου καὶ ξαφνιάστηκα ποὺ στὸ παθητικό μου εἶδα τόσο πολλά. Μοῦ σημείωσε τὸ 1953 πολλὰ πάρα πολλά, ποὺ φοβήθηκα μήπως κάνω λάθος καὶ δὲν εἶναι ἡ δική μου σελίδα αὐτὴ ποὺ ἔβλεπα. Μὰ τὸ κακὸ εἶναι ποὺ ἦταν δική μου.

—Εἶμαι περίεργη νὰ μάθω τί κακὸ μποροῦσες νὰ ἔχῃς κάμει παππού, ρώτησε ἡ Τασία.

—Μοῦ ἔγραψε λοιπὸν ὁ Γέρο Χρόνος πὼς μιὰ μέρα ποὺ εἶδα κάτι ἀγριελιὲς ἐκεῖ στὸ κτῆμα μας τοὺς ἔδωσα μιὰ ματιὰ σκέφτηκα νὰ τὶς κεντρώσω, ἀλλά, λέει, εἶπα: «Δὲν βαρυέσαι. Αὔριο τὶς κεντρώνω». Μὰ δὲν τὶς κέντρωσα οὔτε αὔριο οὔτε ποτὲ ὣς σήμερα. Ἔτσι παράλειψα νὰ κάμω μιὰ καλὴ πράξη. Νὰ μεταβάλω σὲ καρπερὸ ἕνα ἄγριο δέντρο. Μοῦ ἔγραψε ἀκόμα πὼς ἔκαμα μιὰ παράλειψη. Τὴν ἄλλη φορὰ κάποιος χωριανός μας πατέρας πέντε παιδιῶν ἀσώτευε στὴν ταβέρνα τοῦ κὺρ Νικόλα τοῦ Κοκκίνη. Ἔκαμα λέει μιὰ κακὴ πράξη καὶ μιὰ παράλειψη καλῆς πράξης. Ἐδῶ εἶναι παιδιά μου ποὺ τὰ ἔχασα. Καὶ διάβασα: Ἐγὼ λέει ἀγανάκτησα μὲ τὸ χωριανό μας αὐτὸν καὶ τὸν μάλωσα. Τὸν εἶπα μεθύστακα, τὸν εἶπα κακὸ πατέρα καὶ οἰκογενειάρχη. Τὸν εἶπα ἀκόμα καὶ χαμένο... Καὶ ρωτάει ὁ γέρο Χρόνος: «ποιὸς μοῦ ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ κατακρίνω καὶ νὰ ξεμπροστινιάζω ἕναν ἄνθρωπο ἔστω καὶ κακό; Ἀντὶ νὰ τοῦ τὰ πῶ αὐτὰ μὲ πικρὰ λόγια ποὺ σὲ τίποτα δὲν τὸν ὠφέλησαν ἔπρεπε νὰ κάμω κάτι ἄλλο, ποὺ ὡστόσο δὲν ἔκαμα. Καὶ αὐτὸ τὸ ἄλλο ἦταν πολὺ ἁπλό: Ἔπρεπε, λέει ὁ γέρο Χρόνος νὰ τὸν πιάσω μὲ τὸ καλό, νὰ τὸν πάω στὸ σπίτι μου, νὰ παρηγορήσω τὴν ἄτυχη γυναῖκα του καὶ νὰ τὸν βοηθήσω νὰ ξαπλώσῃ κάπου ὥσπου νὰ ξεμεθύσῃ. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα νὰ τὸν πάρω νὰ πᾶμε κάπου μόνοι μας νὰ μὴ μᾶς ἀκούη κανένας καὶ ἐκεῖ νὰ τοῦ ἐξηγήσω σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ γέρους τοῦ χωριοῦ, σὰν ἕνας, ὅπως μὲ λένε, ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀξιοσέβαστους προεστούς, πὼς ἡ ζωὴ ποὺ κάνη καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιο καταστρέφει καὶ τὴν ἴδια τὴν οἰκογένειά του ρίχνει σὲ ἀφάνταστη δυστυχία. Καὶ λέει ὁ γέρο Χρόνος πὼς ἂν τὸ ἔκανα αὐτὸ ἀσφαλῶς θὰ ἔκανα πολὺ καλύτερο αὐτὸν τὸν παραστρατημένο οἰκογενειάρχη. Κάτι τέτοια μοῦ εἶχε γράψει στὸ κατάστιχό του ὁ παληὸς ὁ χρόνος. Καὶ μὲ παραδίδει στὸν νέο χρόνο μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μοῦ καταλογίζει αὐτὸς δὲν θὰ δώσω ἀφορμὴ νὰ μοῦ καταλογίσῃ καὶ ὁ 1954.

—Ἀφοῦ ἐσεῖς, παππού, διέκοψε ὁ Γιῶργος, ἔχετε τόσα στὸ παθητικό σας, συλλογίζομαι μὲ τρόμο τί μᾶς ἔχει τὸ 1953 γραμμένα στὴ δική μας σελίδα.

—Αὐτὸ μόνο ἐσὺ μπορεῖ νὰ τὸ ξέρῃς, εἶπε ὁ παππούς. Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ δώσῃς μιὰ ματιὰ στὸ κατάστιχο μὲ ὁδηγὸ τὴ συνείδησή σου. Αὐτὴ θὰ σὲ βοηθήση νὰ διαβάσῃς τὴ μερίδα σου στὸ κατάστιχο. Μὴν τὰ χάσῃς ἂν εἶναι πολὺ μεγάλο τὸ παθητικό σου. Φροντίσετε μόνο καὶ σὺ καὶ τὰ ἀδέλφια σου νὰ διδαχτῆτε ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο καὶ νὰ μὴν ξαναπέσετε στὰ ἴδια λάθη. Ὅποιος πέφτει ἐξακολουθητικὰ στὸ ἴδιο λάθος θὰ πῆ πὼς εἶναι τελείως ἀδιόρθωτος. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο κακό.

—Δηλαδή, ὅπως λέει καὶ τὸ ἀρχαῖο ρητὸ «τὸ δὶς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ»!

—Καλὰ ποὺ τὸ θυμήθηκες. Τὸ πιὸ μεγάλο κακὸ εἶναι ἀσφαλῶς νὰ πέφτη κανεὶς στὸ ἴδιο σφάλμα.

—Ἀλήθεια, παππού, εἶπε τώρα καὶ ἡ Τασία. Μὲ αὐτὰ τὰ ὡραῖα ποὺ μᾶς εἶπες σήμερα μᾶς ἐπῆρες τὸ χρόνο, μᾶς τὸν ἔκαμες λίγο-πολὺ ἄνθρωπο μὲ κατάστιχα στὸ χέρι, ποὺ ἄνοιξε μερίδες γιὰ τὶς πράξεις καὶ παραλείψεις τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπες ἂν ἡ μυθολογία εἶχε προσωποποιήσει τὸ Χρόνο.

—Καὶ βέβαια. Καὶ ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν τὸν θεοποιήσουν; Οἱ ἀρχαῖοι σοφίστηκαν τὸ θεὸ Κρόνο γιὰ νὰ προσωποποιήσουν τὸ χρόνο. Κρόνος-χρόνος καθὼς βλέπετε εἶναι σχεδὸν ἡ ἴδια λέξη. Γιὰ τὸν Κρόνο ποὺ κατάπινε τὰ παιδιά του καὶ ποὺ κι' αὐτὸ εἶναι ἕνας ὄμορφος συμβολισμός, σᾶς μίλησα καὶ ἄλλοτε. Μὰ σήμερα ἡ ὥρα πέρασε καὶ γιὰ τὴ μυθολογία τοῦ Χρόνου τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν μηνῶν θὰ σᾶς μιλήσω μιὰ ἄλλη μέρα...

Καὶ ἦταν ὥρα γιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἦρθε ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας νὰ βρῆ τὸν παππού καὶ νὰ πᾶνε μαζὶ στὸν ἐφημέριο τοῦ χωριοῦ γιὰ νὰ κανονίσουν πὼς θὰ γιορτάσουν τὴν ἄλλη μέρα, τὴν πρωτοχρονιά, τὸν καινούργιο χρόνο... Ὅ,τι πῆ ὁ παππούς θὰ σᾶς στὸ μεταδώσω μὲ ὅση μπορῶ ἀκρίβεια...

Α. Κ. Μ.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

(Σκίτσο Παπαθανασοπούλου)

Χιονισμένο σπίτι (Σκίτσο Πάνθηρα)

Κανένας ἄλλος στὸν κόσμο δὲν ξέρει νὰ διηγεῖται τόσο ὡραῖες ἱστορίες, ὅπως ὁ καλὸς αὐτὸς γέροντας, τὸ γεροντάκι μὲ τὴν ἄμμο, ὅπως συνηθίζουν νὰ τὸν λένε γιατὶ κουβαλάει πάντα μαζί του ἕνα σακκούλι γεμάτο ἄμμο.

Μόλις λοιπόν, ἀρχίζει νὰ σκοτεινιάζῃ τὸ γεροντάκι ἀνεβαίνει ἀθόρυβα τὴ σκάλα, ἀνοίγει σιγὰ-σιγὰ τὴν πόρτα καὶ τρυπώνει μέσα. Πηγαίνει τότε καὶ στέκει πίσω ἀπὸ τὴν καρέκλα τους, παίρνει ἀπ' τὸ σακκουλάκι του μιὰ φούχτα ἄμμο καὶ τὴ φυσάει ἴσια στὰ μάτια τῶν παιδιῶν, ποὺ τὰ μάτια τους κλείνουν καὶ δὲν τὸν βλέπουν:

Σὲ λίγο τὸ κεφαλάκι βαραίνει, βαραίνει καὶ γέρνει σιγὰ στὸν ὦμο. Ὄχι ὅμως ἀπὸ πόνο. Τὸ γεροντάκι ἀγαπάει τὰ παιδιὰ καὶ δὲν θέλει ποτὲ νὰ τὰ πονέσῃ ἢ νὰ τοὺς κάνει κακό. Ἐκεῖνο ποὺ θέλει εἶναι νὰ καθίσουν ἥσυχα, κι' αὐτὸ συνήθως συμβαίνει μονάχα ὅταν τὰ πάρῃ ὁ ὕπνος.

Μόλις ἀποκοιμηθοῦν, ἡ μητέρα τὰ παίρνει στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὰ πλαγιάζει ἥσυχα-ἥσυχα στὸ κρεββατάκι τους. Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ γλυστράει καὶ τὸ γεροντάκι μέσα στὴν κρεββατοκάμαρα, καὶ κάθεται ὕστερα στὸ κρεββάτι δίπλα στὸ κοιμισμένο παιδί. Καὶ τοῦ διηγεῖται στὸν ὕπνο του κάποια ἱστορία:

Καὶ τώρα ἂς ἀκούσωμε κι' ἐμεῖς τί ἱστορίες διηγήθηκε μέσα σὲ μιὰ ἑβδομάδα τὸ γεροντάκι μὲ τὴν ἄμμο, σ' ἕνα μικρὸ παιδὶ ποὺ τὸ ἔλεγαν Κωστάκη.

ΔΕΥΤΕΡΑ

—Ἔλα μαζί μου Κωστάκη. Θὰ σοῦ δείξω σήμερα ὁλόκληρη τὴ χώρα μου, εἶπε ὁ γέροντας.

Μονομιᾶς ὅλα τὰ λουλούδια ποὺ ἦταν στ' ἀνθογιάλια μεγάλωσαν σὲ πανύψηλα δέντρα μὲ μεγάλα κλωνάρια ποὺ ἄρχισαν ν' ἁπλώνονται στοὺς γύρω τοίχους καὶ νὰ σκαρφαλώνουν στὸ ταβάνι, ἔτσι ποὺ σὲ λίγο τὸ δωμάτιο ἔμοιαζε μὲ ἀπέραντο δάσος. Κι' ὅλα τὰ κλαδιὰ ἦταν γεμάτα λουλούδια, κι' ὅλα τὰ λουλούδια ἦταν ὄμορφα κι' εὐωδιαστά. Ὡραῖα φροῦτα μὲ ὁλόγλυκους χυμοὺς κρέμονταν ἀπὸ κάθε κλωνάρι καὶ λύγιζαν στὸν ἥλιο σὰν χρυσάφι.

Ξαφνικά, μέσα ἀπ' τὴν σάκκα ὅπου ὁ Κωστάκης ἔβαζε τὰ βιβλία τοῦ σχολείου, ἀκούστηκε βαθὺς ἀναστεναγμός.

—Τί συμβαίνει; ρώτησε τὸ γεροντάκι κι' ἔτρεξε πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Ἄνοιξε γρήγορα τὴ σάκκα καὶ εἶδε τότε τὴν καϋμένη τὴν πλάκα νὰ κλαίῃ καὶ νὰ χτυπιέται, καθὼς προσπαθοῦσε μάταια νὰ συμμαζέψῃ τοὺς ἀριθμοὺς ποὺ ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Κάποιο ἀπρόσεκτο λάθος εἶχε τρυπώσει μέσα στὸ πρόβλημα καὶ τοὺς διάλυσε ὁλότελα. Τὸ κοντήλι ἔκανε κι' αὐτὸ ὅ,τι μποροῦσε. Χοροπηδοῦσε στὸ σχοινάκι του σὰν δεμένο σκυλάκι καὶ πάσχιζε νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα. Ἀλλὰ τίποτα δὲν γινόταν.

Σὰν νὰ μὴν ἔφταναν ὅλα αὐτὰ ἄρχισε καὶ τὸ τετράδιο νὰ γκρινιάζῃ. Μάλωνα. ἐκεῖ μέσα τὰ γράμματα, ποὺ εἶχε γράψει ὁ Κωστάκης μὲ τὸ μολύβι.

—Σταθῆτε ἴσια, φώναζε θυμωμένα τὸ τετράδιο. Μὴ φεύγετε ἀπ' τὶς γραμμὲς σας!

—Δὲν φταῖμε ἐμεῖς, ποὺ γλυστροῦν τὰ πόδια μας, ἀπάντησαν τὰ γράμματα.

—Ἔ, τότε, θὰ εἶστε ἄρρωστα, εἶπε τὸ γεροντάκι. Θὰ σᾶς δώσω γιατρικό!

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἔβγαλε μιὰ ἄσπρη πικρὴ σκόνη ἀπ' τὴν τσέπη του.

—Ὄχι!! φώναξαν ὅλα μαζύ, καὶ μὲ μιᾶς σκαρφάλωσαν πάλι στὶς γραμμὲς ὅπου στάθηκαν ὁλόϊσια σὰν στρατιῶτες σὲ στάση προσοχῆς.

Μὰ σὰν ἔφυγε ἀπὸ κεῖ τὸ γεροντάκι, καὶ ὁ Κωστάκης πρωῒ πιὰ ἄνοιξε τὸ τετράδιό του, τὰ ψηφία ἦταν τὸ ἴδιο στραβά, ὅπως ἀκριβῶς τὰ εἶχε γράψει.

ΤΡΙΤΗ

Μόλις πλάγιασε ὁ Κωστάκης, τὸ γεροντάκι μὲ τὴν ἄμμο βρισκόταν στὴ θέση του. Μ' ἕνα μαγεμένο ραβδὶ ἀγγίζει ὅλα τὰ ἔπιπλα ποὺ βρίσκονται στὸ δωμάτιο, κι' ἐκεῖνα παίρνουν ἀμέσως φωνὴ κι' ἀρχίζουν μιὰ ἀτέλειωτη φλυαρία. Ἀπάνω ἀπ' τὸ κομμοδῖνο κρέμεται ἕνα μεγάλο κάδρο μέσα σὲ σκαλιστὴ ἐπίχρυση κορνίζα ποὺ παριστάνει μιὰ θαυμάσια τοποθεσία. Ὅταν τὴν ἄγγιξε κι' αὐτὴν τὸ μαγικὸ ραβδί, ἄρχισαν ἀμέσως νὰ κελαϊδοῦν τὰ πουλιὰ καὶ νὰ σαλεύουν τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων. Τὰ σύννεφα ἔτρεχαν τόσο φυσικὰ ἀπάνω στὸν οὐρανὸ ὥστε ὅλο τὸ τοπίο σκοτείνιασε γιὰ λίγα λεπτὰ καθὼς περνοῦσαν.

Τὸ γεροντάκι πῆρε τότε τὸ παιδὶ στὰ χέρια του καὶ τὸ σήκωσε τόσο ψηλὰ ποὺ τὰ πόδια του ἀκούμπησαν στὴν ἄκρη τοῦ κάδρου καὶ μάλιστα ἀκόμα πιὸ μέσα, ἀπάνω στὸ πράσινο δροσερὸ γρασίδι. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ καὶ τοῦ χάϊδευε τὸ πρόσωπο. Μ' ἕναν πήδο ὁ Κωστάκης βρέθηκε σὲ μιὰ βαρκούλα ποὺ ἔπλεε στὰ νερὰ τῆς λίμνης. Εἶχε γαλαζοκόκινο χρῶμα καὶ τὰ πανιά της ἄστραφταν στὸν ἥλιο σὰν ἀσήμι. Δυὸ ἄσπροι κύκνοι πέταξαν ἀμέσως πρὸς τὰ ἐκεῖ κι' ἄρχισαν νὰ τὴν σέρνουν κουνώντας σὰν κουπιὰ τὰ ὁλόλευκα φτερά τους. Κι' ἐνῶ ἡ βάρκα γλυστροῦσε γρήγορα ἀπάνω στὰ κρυστάλλινα νερά, ἀπὸ πίσω ἀκολουθοῦσαν ἕνα πλῆθος χρυσόψαρα, καὶ στὸν ἀέρα πετοῦσαν καλλικέλαδα πουλιὰ ποὺ συνώδευαν μὲ τὸ τραγούδι τους τὴ διάβα τοῦ Κωστάκη.

Τέτοιο ὄμορφο ταξίδι δὲν τὸ κάνει κανείς, κάθε μέρα. Πότε περνοῦσαν μέσα ἀπὸ πυκνὰ σκοτεινὰ δάση, πότε ἀπὸ φωτεινὰ πάρκα μὲ δροσερὰ λουλούδια. Ὁ Κωστάκης εἶδε ἐκεῖ μαρμάρινα παλάτια ὅπου μέσα κατοικοῦσαν πανέμορφες πριγκηποποῦλες καὶ χρυσοντυμένοι πρίγκηπες. Καὶ οἱ πριγκηποποῦλες ἐκεῖνες τοῦ χαμογελοῦσαν καθὼς περνοῦσε, καὶ οἱ μικροὶ πρίγκηπες χτυποῦσαν τὰ δέντρα μὲ τὸ ἀσημένιο τους σπαθί, κάνοντας ἔτσι νὰ πέφτῃ ἀπ' τὰ κλωνάρια τους μιὰ βροχὴ ἀπὸ παιγνίδια καὶ ζαχαρωτά. Ἀληθινὰ πριγκηπικὰ δῶρα γιὰ τὸν Κωστάκη!

Κι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἤξερε. Ἦταν παιδιὰ καὶ κορίτσια ποὺ ἔπαιζαν κάθε μέρα μαζύ του. Ποτὲ ὅμως δὲν φαντάσθηκε ὅτι κατοικοῦσαν μέσα σὲ παλάτια.

Σὲ λίγο ἔφυγαν ἀπὸ κεῖ, καὶ ἡ βάρκα τράβηξε μακρύτερα. Καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ ἕνα μικρὸ νησί, ὁ Κωστάκης εἶδε ξαφνα μιὰ παχουλὴ ροδοκόκκινη γυναῖκα νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ μέρος του γνέφοντάς του νὰ σταματήσῃ. Ποιὰ ἦταν αὐτή; Ἄ, μὰ ναί! Τώρα ποὺ πλησίασε τὴν γνώρισε καλά. Ἡ νταντά του! Ἐκείνη τοῦ χάϊδεψε τότε ἁπαλὰ τὸ μάγουλο κι' ὅταν τὸν ἀποχαιρέτησε τοῦ πέταξε ἕνα μικρὸ διπλωμένο χαρτάκι. Εἶχε γράψει ἐκεῖ ἕνα τραγούδι ποὺ τὸ ἔκανε ἡ ἴδια γι' αὐτόν.

Ὁ Κωστάκης τὸ ξεδίπλωσε βιαστικὰ καὶ διάβασε:

Πάντα σὲ συλλογίζομαι
Γλυκό μου ἀγοράκι,
Γιατὶ ἐγὼ σὲ κοίμιζα
Σὰν ἤσουνα μωράκι.

Τὰ πρῶτα τὰ λογάκια σου
Στ' αὐτί μου ἔχω ἀκόμα
Ἦταν γιὰ μένα μουσικὴ
Ἀπ' τὸ δικό σου στόμα

Μὰ τώρα πιὰ ποὺ γίνηκες
Σωστὸ παλληκαράκι,
Μιὰ χάρη μόνο σοῦ ζητῶ:
Μὴ μὲ ξεχνᾷς Κωστάκη!

Ὁ Κωστάκης ἄρχισε νὰ τὸ τραγουδάῃ. Τὰ πουλιὰ τραγουδοῦσαν κι' αὐτὰ μαζί του, τὰ λουλούδια χόρευαν στὰ κοτσάνια τους, καὶ τὰ δέντρα ἔσκυβαν πρὸς τὰ κάτω σὰν νὰ ἤθελαν ν' ἀκούσουν κι' ἐκεῖνα τὶς ἱστορίες ποὺ διηγόταν στὸ παιδὶ τὸ γεροντάκι μὲ τὴν ἄμμο.

ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἄχ! τί δυνατὴ βροχὴ ἦταν ἀπόψε! Ὁ Κωστάκης τὴν ἄκουγε καὶ μέσα στὸν ὕπνο του ἀκόμα. Ὅταν τὸ γεροντάκι ἄνοιξε τὸ παράθυρο, τὸ νερὸ εἶχε ἀνέβει ὡς τὸ πεζούλι. Μιὰ ὁλόκληρη θάλασσα ἁπλωνόταν, κι' ἕνα μεγάλο καράβι ἕτοιμο νὰ σαλπάρῃ.

—Θέλεις νὰ ταξιδέψῃς πάλι; ρώτησε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἄμμο. Θὰ πᾶμε σήμερα σὲ πιὸ μακρυνὲς χῶρες...

Σ' ἕνα λεπτὸ μέσα βρέθηκε ὁ μικρὸς ἀπάνω στὸ καράβι ντυμένος μὲ τὴν κυριακάτικη φορεσιά του, καὶ σὲ λίγο βρέθηκαν στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα. Ἡ ξηρὰ χάθηκε καὶ δὲν ἔβλεπαν παρὰ οὐρανὸ καὶ θάλασσα κι' ἕνα κοπάδι ἀπὸ πελαργοὺς ποὺ ταξίδευαν σὲ ξένες ζεστὲς χῶρες. Ξαφνικὰ ἕνας πελαργὸς ἀποσταμένος ἔπεσε ἀπάνω στὸ κατάστρωμα.

Ὁ μοῦτσος τὸν ἅρπαξε τότε καὶ τὸν ἔκλεισε κάτω στὸ ἀμπάρι μαζὶ μὲ τ' ἄλλα πουλερικά.

—Γιὰ δὲς ἐκεῖ, γιὰ δὲς ἐκεῖ, κακάριζαν πειραχτικὰ τὰ κοκόρια.

—Ποιὸς εἶσαι τοῦ λόγου σου; ρώτησε

ἕνας χοντρὸς διᾶνος ἀπ' τὴν Καλκούτα, καὶ φούσκωσε ὁλόκληρος, καὶ τὴν ἐρώτησή του τὴν ἐπανάλαβαν ὅλα τὰ πουλερικά.

Τὸ φτωχὸ πελαργάκι μαζεύτηκε φοβισμένο σὲ μιὰ γωνιά. Αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό του τόσο ξένο ἀνάμεσα σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνόητους. Τί νὰ κάνη ὅμως; Ἔπρεπε νὰ μιλήση ἂν δὲν ἤθελε νὰ τὸ ξεπουπουλιάσουν οἱ ἄλλοι.

Ἄρχισε τότε νὰ τοὺς διηγεῖται πόσο ζεστὰ ἦταν ἐκεῖ κάτω στὴν Ἀφρικὴ καὶ πόσο ὄμορφα ὑψώνονταν οἱ Πυραμῖδες. Τοὺς μίλησε ἀκόμα γιὰ τὴν στρουθοκάμηλο, τὸ καμηλοπούλι, ὅπως τὸ λένε, ποὺ περνάει μέσα ἀπ' τὴν ἔρημο τρέχοντας γρήγορα σὰν ἄγριο ἄλογο. Ἀλλὰ τί καταλάβαιναν ἀπ' αὐτὰ οἱ πάπιες; Σκούντησαν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη κι' εἶπαν μὲ δυνατὰ κροταλίσματα στοὺς ἄλλους: «Δὲν σᾶς φαίνεται πολὺ κουτός;».

—Καὶ βέβαια εἶναι θεόκουτος, συμφώνησε ὁ διᾶνος ἀπ' τὴν Καλκούτα.

Τότε τὸ πελαργάκι ἔκλεισε πιὰ τὸ στόμα του κι' ἔμεινε βυθισμένο στὶς σκέψεις του.

Ὁ Κωστάκης ἄνοιξε θυμωμένος τὴ μπουκαπόρτα κι' ὁ πελαργὸς ἄνοιξε διάπλατα τὰ φτερά του καὶ πέταξε μακρυά, ἐνῶ οἱ πάπιες κροτάλιζαν, τὰ κοκόρια κακαρίζαν κι' ὁ διᾶνος ἀπ' τὴν Καλκούτα φυσομανοῦσε σὰν μανιασμένος.

—Αὔριο θὰ σᾶς βράσωμε καὶ θὰ φᾶμε τὴ σούπα σας, τοὺς φώναξε μὲ θυμὸ ὁ Κωστάκης, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή... ξύπνησε.

ΠΕΜΠΤΗ

—Ξέρεις; Θὰ σοῦ δείξω κάτι, εἶπε τὸ γεροντάκι, κοίτα μονάχα μὴ φοβηθῆς.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἄνοιξε τὴ φοῦχτα του κι' ἔδειξε στὸν Κωστάκη ἕνα μικρούτσικο χαριτωμένο ποντικάκι.

—Ἦρθε νὰ σὲ καλέση στὸ γάμο ποὺ θὰ γίνη ἀπόψε, ἐξακολούθησε. Δυὸ ποντικάκια ποὺ μένουν κάτω στὴν ἀποθήκη σας, ἀποφάσισαν σήμερα νὰ παντρευτοῦν.

—Καλά, ἀλλὰ πῶς θὰ τὰ καταφέρω νὰ περάσω ἀπ' τὴν ποντικότρυπα; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Ὅσο γι' αὐτὸ μὴ σὲ νοιάζη, θὰ φροντίσω ἐγώ, εἶπε τὸ ἀνθρωπάκι, καὶ τὸν ἄγγιξε ἀμέσως μὲ τὸ μαγικὸ ραβδί του.

Ὁ Κωστάκης ἄρχισε νὰ μικραίνη ὥσπου ἔγινε σὰν τὸ μικρό του δαχτυλάκι.

—Ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ μπῆτε στὴ δαχτυλήθρα τῆς μητέρας σας; ρώτησε εὐγενικὰ τὸ ποντικάκι. Θἄχω τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι ὁ ἀμαξᾶς σας.

—Θὰ κάνης τόσο κόπο γιὰ μένα; εἶπε ὁ Κωστάκης, κι' ἄφησε νὰ τὸν σύρη τὸ ποντικάκι.

Τώρα ἔφθασαν πιὰ στὴ «σάλα» ποὺ θὰ γινόταν ὁ γάμος. Τί ποντικόκοσμος εἶχε μαζευτῆ ἐκεῖ μέσα! Οἱ κυρίες κουτσομπόλευαν, οἱ κύριοι στρίβανε μὲ περηφάνεια τὸ μακρύ τους μουστάκι. Τὸ εὐτυχισμένο ζευγάρι στεκόταν στὴ μέση τῆς «σάλας», μέσα σὲ μιὰ τρύπα ποὺ εἶχαν ἀνοίξει σ' ἕνα πελώριο κεφαλοτύρι. Ὅπως ὁ διάδρομος, ἔτσι κι' ἐδῶ τὸ πάτωμα ἦταν στρωμένο μὲ κομματάκια λαρδί. Αὐτὰ ἦταν τὰ τραταμέντα γιὰ τοὺς καλεσμένους

Ποτὲ στὴ ζωή του, δὲν διασκέδασε τόσο ὁ Κωστάκης. Ἀλλὰ καὶ ποτὲ ἄλλοτε δὲν κουράστηκε τόσο πολύ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

—Τί θὰ κάνωμε σήμερα ὁ βράδυ; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Δὲν ξέρω ἂν θὰ ἤθελες νὰ πᾶμε πάλι σ' ἕναν γάμο, εἶπε τὸ γεροντάκι. Δὲν εἶναι βέβαια σὰν αὐτὸν ποὺ εἴδαμε χθές. Ἀπόψε παντρεύεται ἡ μεγάλη κούκλα τῆς ἀδελφῆς σου, ἡ Μπέρτα μὲ τὸν Μπίμπο, τὸν κοῦκλο τῆς ἐξαδέλφης σου. Κοίταξ' ἐκεῖ!

Κι' ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, ἔδειξε μὲ τὸ δάχτυλό του ἀπάνω στὸ τραπέζι ποὺ ἦταν στημένο τώρα ἕνα μεγάλο κουκλόσπιτο. Δὲν ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβη κανεὶς ὅτι ἐκεῖ μέσα γινόταν γιορτή. Τὰ παράθυρα ἦταν κατάφωτα καὶ στὴν πόρτα εἶχαν παραταχθῆ τὰ μολυβένια στρατιωτάκια τοῦ Κωστάκη ποὺ παρουσίαζαν ὅπλα.

Ὁ Μπίμπο καὶ ἡ Μπέρτα, ὅμως, κάθονταν ἔξω ἀκουμπισμένοι στὰ πόδια τοῦ τραπεζιοῦ καὶ φαίνονταν πολὺ σκεπτικοί. Καὶ πῶς νὰ μὴν ἦταν ἀφοῦ ὡς τότε δὲν παρουσιάστηκε κανένας γιὰ κουμπάρος! Ἀλλὰ νά! Τὸ καλὸ γεροντάκι φοράει ἀμέσως τὸ μαῦρο μεταξωτὸ φόρεμα τῆς γιαγιᾶς, καὶ μιὰ καὶ δυὸ τοὺς στεφανώνει.

Ἀφοῦ ἔγινε ὁ γάμος, ὅλα τὰ ἔπιπλα στὸ κουκλόσπιτο ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν:

Ὕστερα προσφέρανε στοὺς νιονύμφους κουφέτα καὶ ἄλλα ζαχαρωτὰ ἀλλὰ αὐτοὶ δὲν ἄγγιξαν τίποτα. Τὰ χάρισαν ὅλα στὸν Κωστάκη.

—Καὶ τώρα τί θὰ κάνωμε; ρώτησε τὴν νύφη ὁ γαμπρός. Θὰ μείνωμε στὴν ἐξοχὴ ἢ θὰ πᾶμε ταξίδι τοῦ γάμου;

Προτοῦ ὅμως ἀποφασίσουν, φώναξαν τὸ χελιδόνι καὶ τὴν κότα γιὰ νὰ τοὺς συμβουλευθοῦν. Τὸ χελιδόνι γιατὶ ἦταν πολυταξιδεμένο, τὴν κότα γιατὶ ἦταν γριὰ καὶ εἶχε μεγάλη πεῖρα στὴ ζωή. Πέντε ὁλόκληρες γενιὲς κλωσσόπουλα εἶχε βγάλει ἀπὸ τ' αὐγά της!

Τὸ χελιδόνι διηγήθηκε γιὰ τὶς ὡραῖες ζεστὲς χῶρες ὅπου στὶς κληματαριὲς κρέμονται μεγάλα χοντρὰ σταφύλια, ὅπου ὁ ἀέρας εἶναι τόσο ἁπαλὸς καὶ τὰ βουνὰ ἔχουν μενεξεδένιο χρῶμα.

—Ναὶ ἀλλὰ δὲν ἔχει ἐκεῖ τόσο μεγάλα λάχανα σὰν κι' αὐτὰ ποὺ ἔχομε ἐμεῖς στὴν ἐξοχή. εἶπε τότε ἡ κότα. Θυμᾶμαι τί ὄμορφο καλοκαῖρι πέρασα πέρυσι μὲ τὰ κλωσσοπούλια μου. Καθόμασταν σ' ἕνα λιβάδι, καὶ κάπου κάπου μᾶς ἀφήνανε νὰ μπαίνομε στὰ περιβόλια. Ἄχ! τί λάχανα ἦταν ἐκεῖνα! Φρέσκα καὶ καταπράσινα.

—Οὔ, τί μονοτονία! ἔκανε περιφρονητικὰ τὸ χελιδόνι. Τὸ ἕνα λάχανο εἶναι ἀπαράλλακτο μὲ τ' ἄλλο. Κι' ἔπειτα κάνει ἐδῶ τόσο κρύο.

—Συνηθίζει κανένας, ἀπάντησε ἡ κότα.

—Ἅμα ξεπαγιάζεις δὲν συνηθίζεις τὴν ἀποπῆρε τὸ χελιδόνι.

—Τὸ κρύο κάνει καλὸ στὰ λάχανα. Καὶ σ' ὅποιον δὲν ἀρέσει ὁ τόπος μας καλὰ θὰ κάνη νὰ τοῦ δίνη, κακάρισε θυμωμένα ἡ κότα. Κι' ἂν θαρρῆς πὼς μονάχα τοῦ λόγου σου ἔχεις πάει σ' ἄλλα μέρη, μάθε πὼς κι' ἐγὼ ἔχω ταξιδέψει! Δέκα μίλια μακουὰ πῆγα κάποτε μέσα σ' ἕνα πανέρι. Μάλιστα! Δὲν εἶναι καὶ σπουδαῖο πρᾶγμα τὸ ταξίδι.

Ἡ κότα εἶναι μυαλωμένη γυναίκα, εἶπε τότε ἡ κούκλα. Τὸ καλλίτερο ποὔχει νὰ κάνη κανείς, εἶναι νὰ μὴν τὸ κουνάη ἀπ' τὸν τόπο του. Ἂς πᾶμε λοιπὸν κι' ἐμεῖς στὴν ἐξοχὴ κι' ἂς φᾶμε λάχανα ἀπ' τὰ περιβόλια.

Κι' ἔτσι τελείωσε ἡ συζήτηση.

ΣΑΒΒΑΤΟ

—Θὰ μοῦ πῆς κι' ἀπόψε καμμιὰ ἱστορία; ρώτησε ὁ Κωστάκης τὸ γεροντάκι μὲ τὴν ἄμμο, μόλις ἔπεσε τὸ βράδυ στὸ κρεββάτι.

—Σήμερα δὲν ἔχομε καιρὸ γιὰ ἱστορίες, εἶπε ὁ γέροντας. Ξεχνᾶς πὼς αὔριο εἶναι Κυριακὴ καὶ πρέπει νὰ κάνωμε ἀπόψε γενικὴ καθαριότητα; Καὶ πρῶτα-πρῶτα θὰ σκαρφαλώσω στὸ καμπαναριὸ γιὰ νὰ δοκιμάσω ἂν χτυποῦν καλὰ οἱ καμπάνες. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτα. Ὁ μεγάλος μπελᾶς εἶναι ὅτι ἔχω νὰ κατεβάσω ὅλα τ' ἀστέρια ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ τὰ γυαλίσω. Πρὶν ὅμως γίνει αὐτὴ ἡ δουλειὰ πρέπει νὰ τὰ μετρήσω καὶ νὰ δῶ σὲ ποιὰ θέση βρίσκονται, ὥστε ἀφοῦ γυαλιστοῦν νὰ ξανάμπη τὸ καθένα στὸν τόπο του. Ἀλλοιῶς, σὰν δὲν εἶναι στεριωμένα, ὑπάρχει φόβος νὰ κατρακυλήσουν κάτω, καὶ τότε θἄχωμε πάρα πολλοὺς διάττοντες.

Ἔξαφνα ἀκούστηκε μιὰ σιγανὴ φωνή. Ἐρχόταν ἀπ' τὸ παλιὸ πορτραῖτο ποὺ ἦταν κρεμμασμένο ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι.

—Ἄκουσ' ἐδῶ ἀνθρωπάκι, ἔλεγε ἡ προσωπογραφία, εἶμαι ὁ παπποῦς τοῦ Κωστάκη. Σ' εὐχαριστῶ, βέβαια, γιὰ τὶς ἱστορίες ποὺ λὲς κάθε βράδυ στὸν ἐγγονό μου, ἀλλὰ... δὲν σοῦ φαίνεται πὼς τὸ παρακάνεις μὲ τὶς ψευτιές; Τ' ἀστέρια δὲν μπορεῖ κανένας νὰ τὰ κατεβάση κι' ἀκόμα λιγώτερο, νὰ τὰ λουστράρη. Εἶναι κι' αὐτὰ οὐράνια σώματα, ἀκριβῶς ὅπως εἶναι ὁ ἥλιος μας.

—Δὲν σὲ ρωτήσαμε, ἔκανε δυσαρεστημένο τὸ γεροντάκι, μπορεῖ νὰ εἶσαι ἀρχαῖος καὶ νὰ ξέρης πολλὰ ἀλλὰ κι' ἐγὼ εἶμαι παλιώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς παπποῦδες, καὶ ξέρω περισσότερα. Κι' ὅλοι, ἀπ' τὸν πιὸ πλούσιο ὡς τὸν πιὸ φτωχό, ἀπ' τὸν βασιλιὰ ὡς τὸν ζητιάνο μὲ καλοδέχονται καὶ πιστεύουν στὶς ἱστορίες μου. Ἀλλὰ τώρα κόπιασε ἐσὺ στὴ θέση μου νὰ δοῦμε τί θὰ πῆς.

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἔφυγε καταφουρκισμένο ἀπὸ κεῖ, καὶ βρόντησε τὴν πόρτα πίσω του.

Ξαφνιασμένος τινάχτηκε ὁ Κωστάκης ἀπ' τὸ στρῶμα του...

ΚΥΡΙΑΚΗ

—Καλησπέρα σου, εἶπε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἄμμο.

Ὁ Κωστάκης τὸν χαιρέτησε μ' ἕνα χαρούμενο κίνημα τοῦ κεφαλιοῦ, ἀλλὰ ἔσπευσε νὰ γυρίση ἀμέσως τὸ κάδρο τοῦ παπποῦ πρὸς τὸν τοῖχο, ὥστε νὰ μὴ μπορέση ἀπόψε νὰ τοὺς διακόψη.

—Καὶ τώρα μπορεῖς ν' ἀρχίσης, συνέχισε τὸ παιδί. Τί ἱστορία θὰ μοῦ πῆς ἀπόψε; Τὸν Κοντορεβιθούλη; τὴ Σακκοράφα;

—Ἔ! ὄχι κάθε νύχτα τὰ ἴδια, θὰ βαρεθῆς στὸ τέλος, εἶπε τὸ γεροντάκι. Ἀπόψε θὰ σοῦ δείξω κάτι ἄλλο.

Σήκωσε τὸν μικρὸ στὰ χέρια του καὶ τὸν ἔφερε μπροστὰ στὸ παράθυρο.

—Βλέπεις ἐκεῖνον τὸν καβαλλάρη ἐκεῖ κάτω; Εἶναι ὁ ἀδελφός μου. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἔρχεται συχνὰ σὰν ἐμένα. Ὅταν πάει σὲ κάποιον τελείωσε. Τὸν παίρνει ἀπάνω στὸ ἄλογο καὶ δρόμο. Οὔτε ξέρει πολλὲς ἱστορίες. Δύο μονάχα. Ἡ μιὰ εἶναι πιὸ ὡραία ἀπὸ ὅλες ὅσες σοῦ εἶπα ἐγὼ ἕως τώρα, ἀλλὰ ἡ ἄλλη; Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ περιγράψω μὲ λόγια πόσο εἶναι τρομακτική! Νὰ κοίταξε μὲ τί γρήγορο καλπασμὸ τρέχει τώρα τὸ ἄλογό του.

—Ἄχ τί ὄμορφα ποὺ εἶναι ντυμένος! φώναξε χτυπώντας τὰ χέρια του τὸ παιδί. Φοράει ἀσημοκεντημένα ροῦχα κι' ὁ μαῦρος βελουδένιος μανδύας του κυματίζει ἀπάνω στ' ἄσπρο του ἄλογο. Καὶ πῶς τρέχει! Μὰ... ὅμως δὲν ἔχει μονάχα παι-

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΤΟΠΙΟ

(Σκίτσο τοῦ Σ. Σταματάκη)

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΓΛΥΚΟΥ ΝΕΡΟΥ!

Α΄. ΠΤΩΣΗ... ΚΑΙ ΑΝΟΡΘΩΣΗ!

Φτάνει ὁ καινούργιος χρόνος
καὶ μᾶς φεύγει ὁ παληός !
Τοῦ Πετρῆ ὁ κάθε πόνος,
τοῦ Μπιμπῆ ὁ στεναγμὸς
θὰ χαθοῦν κι' οἱ δυὸ μαζὶ
θὰ περνᾶν ζωὴ χρυσή !...

Ὅμως σκέψου. Τὰ δυὸ ἄτομα
ὕστερα ἀπὸ τὸ... ναυάγιο
πήρανε γερὸ κρεββάτωμα
καὶ ἔχασαν τὸ κουράγιο !...

Σὰν συνήλθανε κι' οἱ δύο
καὶ ἀφήσαν τὸ κρεββάτι
ἔμοιαζαν - τὶ νὰ σᾶς πῶ ; -
μὲ τοῦ Δὸν - Κιχώτη τ' ἄτι !...

Οἱ παληοὶ... καπετανέοι
δὲν μποροῦσαν νὰ βαδίσουν
— Γέρασα... καθένας λέει
καὶ κοντεύουν νὰ δακρύσουν !..

Μὰ τὸ ρίξαν στὸ φαΐ
κι' ὕστερα ἀπὸ μιὰ μέρα
ἔπαιζ' ὁ Μπιμπῆς... βιολὶ
κι' ὁ Πετράκης μας φλογέρα !..

Εἶχαν ξαναρθῆ τὰ νιάτα!
Καὶ τὰ δυό μας τὰ λελέκια
σπάσανε πεντέξη πιάτα
καὶ ξηλῶσαν... δυὸ γελέκια !..

Ρήμαξαν τοὺς μπακλαβάδες,
ὅλα γίναν ἄνω κάτω
κι' εἶπαν οἱ φτωχὲς μαμάδες :
— Δὲν πηγαίνατε στὸν πάτο!

Ποῦ ν' ἀκούσουν... οἱ Ταρζὰν
τέτοιες ὄμορφες κουβέντες !...
Τὰ... ποντίκια κυνηγᾶν
συμβουλὰς... οὐ συνιέντες !...

Μὰ δὲν ἱκανοποιοῦνται
μὲ τολμήματα μικρά.
Κι' ὅλο καὶ στενοχωριοῦνται
ποὔφτασε Πρωτοχρονιά,

δίχως νἄχουνε τοιμάσει
κάτι τι πολὺ τρανό !
— Βρὲ Μπιμπή, τἄχουμε χάσει !...
— Ναί, ἀπὸ... πολὺ καιρό !...

Β΄. ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ... ΞΑΝΑΓΥΡΙΖΟΥΝ

Τὴν Παραμονὴ πρωὶ
ὁ Βορηᾶς ἔφερε χιόνι !
Ὅπου τόπος. ὅπου γῆ,
πάνωθε λευκὸ σεντόνι !

Ὁ Βορηᾶς τοὺς εἶχε φέρει
δῶρ' οὐράνιο, μεγάλο!
— Χιόνι... μοιάζεις περιστέρι !...
— Μὴ τὸ πῆς... καὶ παπαγάλο !...

Ὁ Μπιμπῆς, σὰν ποιητής,
ἔνιωσε ὀργὴ καμπόση,
Ὁ Πετρῆς - κοντολογῆς -
πάλι θὰ τὸν ἡμερώση.

Κατὰ τὸ μεσημεράκι,
νέα πλάκωσε χαρά !
Ἔφτασε ἕνα κουρσάκι
ἀπὸ τὰ ἀστραφτερὰ

κι' ἦταν μέσα, θεῖος, θεία
καὶ ξαδέρφια τοῦ Πετρῆ !
Φιλιά, γέλια, φασαρία
καὶ ἡ... κούρσα παρακεῖ !...

Τακτοποιηθήκαν ὅλοι
κι' ὁ Πετράκης ἀμολᾶ.
Ὁ Μπιμπῆς στὸ περιβόλι
τάϊζε πουλερικά !...

— Γειὰ Μπιμπή ! Νέα σοῦ φέρνω
— Δὲν μὲ νοιάζει, κουκιὰ... σπέρνω.

Σὰν τοῦ εἶπ' ὅμως μὲ ἄχτι
πὼς ἐβρῆκ' ἕνα κουρσάκι
ὁ Μπιμπῆς πάνω τινάχτη
καὶ τοῦ σκᾶ ἕνα φιλάκι !...

— Βρῆκες κούρσα ; Πότε ; ποῦ ;
Εἶσαι Πέτρο ἀλεποῦ !...
Ἔχεις ἔξοχο κεφάλι,
ὅπως τρίχρονο βουβάλι !...

'Αμολήσανε τρεχάτοι
γιὰ νὰ δοῦν τὸ νέο δῶρο.
— Μπρέ, τὶ κούρσα φιγουράτη !...
— Κι' ἔχει - κοίτα - τόσο χῶρο !...

Συσκεφτήκανε κρυφὰ
κι' εἶχαν κάμποσο μεράκι,
νὰ βρεθοῦνε μακρυὰ
ἀπ' τοῦ κόσμου... τὸ φαρμάκι !...

Κι' εὐτυχῶς ποὺ ὁ Μπιμπῆς
ἐκρατοῦσε ἀπὸ τζάκι
- τὸν ζηλεύει ὁ Πετρῆς -
κι' ἦτανε καὶ σωφεράκι !...

Εἶχαν ὅλοι κοιμηθῆ
ἀπ' τὴν κούραση τὴν τόση.
— Πάρε τὸ βολὰν Μπιμπή ! ..
— Ἄντε ! Κι' ὅποιος μᾶς γλυτώσει !...

Ξεκινᾶνε φτερωτοί.
— Βάλε τέταρτη Μπιμπή !...

Βγῆκαν ἔξ' ἀπ' τὸ χωριὸ
μὲ κουρσάκι... ζωηρό,
καὶ τραβοῦν κατὰ τὸν κάμπο.
— Πέτρο, στὸ λιβάδι θάμπω !

Μὰ σὲ λίγο ἀρχίζει πάλι
νὰ χιονίζη δυνατά !
Βρίσκονται σὲ μαῦρο χάλι,
τίποτα δὲν βλέπουν πιά !

Τρέχουν τώρα κουτουροῦ
μεσ' τὸ κάτασπρο λιβάδι
— Πέτρο, κλάψε μας προτοῦ
νὰ μᾶς φάη τὸ σκοτάδι !...

Κι' ὅπως τρέχουν στὰ στραβὰ
φτάνουνε κοντὰ στὴ λίμνη !
Τὸ κουρσάκι τους ὁρμᾶ
- ...μπρὸς ἡ πλώρη... πίσω πρύμνη -

κι' ὅπως εἶναι ἀλαφρὸ
πλέει σὰ τὸ καϊκάκι !
— Βρὲ Πετρῆ... γύρω νερὸ
— Ναί, μὰ πιάσε πιὰ τὸ... διάκι !...

Καὶ ἡ μηχανὴ δουλεύει.
Τὸ κουρσάκι σιγαλὰ
- σὰ τρατούλα ποὺ ψαρεύει -
προχωρεῖ μέσ' τὰ νερά !...

Ὅμως ἀπ' τὶς χαραμάδες
μπαίνει τώρα τὸ νερό.
—Μοῦτσο... πιάσε τοὺς κουβάδες !
—Καπετάνιε, ἂν τοὺς βρῶ!...

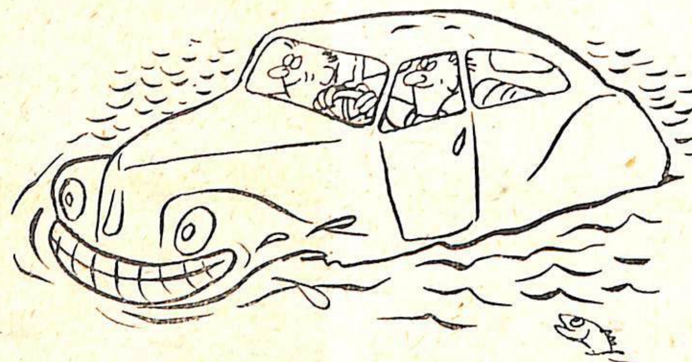
Μία πιθαμὴ νερὸ
κι' ἄλλη μία σὲ λιγάκι !
— Καπετάνιο θὰ στὸ πῶ,
θένα γίνουμε παπάκι !...

Βρέχτηκε τὸ παντελόνι,
μουσκευτήκαν τὰ παλτά.
Σιγοσταματᾶ τὸ χιόνι
μὰ δὲν... φαίνεται στεριά !...

Σταματᾶ κι' ἡ μηχανὴ
— Μπρὸς Πετράκη στὸ κουπί!

Κατεβάζουνε τὰ τζάμια,
κι' ἔξω βγάζοντας τὰ χέρια,
- μοιάζουν, φίλοι, σὰν πλοκάμια -
τὰ βουτᾶν στὰ χιονονέρια !...

Κι' ὅλο λάμνουν ! Ὅλο λάμνουν,
ὥσπου τέλος ἀποκάμνουν !...
—Τε... τετέλεσται τὸ πᾶν!...
Κι' ἁπαλὰ... λιγοθυμᾶν !...

Γ΄. ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΡΧΕΤΑΙ...

Καὶ ξυπνήσανε ξανὰ
στὰ παληά τους τὰ κρεββάτια !

Εἶν' τὰ πόδια τους ξερὰ
κι' εἶναι μελανὰ τὰ μάτια !...

'Αϊ - Βασίλης φέρνει δῶρα
σοκολάτες, σερπαντίνες.
Καὶ σ' αὐτοὺς θὰ φέρη τώρα
μιὰ σειρὰ... πενικιλλίνες !...

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

διὰ στὸ ἄλογό του. Ἔχει καὶ μεγάλους καὶ γέρους. Καὶ τί ἱστορίες εἶπες ὅτι τοὺς λέει;

—Σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι καθισμένοι μπροστὰ διηγεῖται τὶς διασκεδαστικές, στοὺς ἄλλους ποὺ εἶναι στὸ πίσω μέρος τὶς ἱστορίες ποὺ φέρνουν τρόμο.

—Καὶ πῶς ξεχωρίζει τοὺς καλοὺς ἀπ' τοὺς κακούς; ρώτησε περίεργος ὁ Κωστάκης.

—Προτοῦ τοὺς ἀνεβάσει στὸ ἄλογό του, ζητάει νὰ τοῦ δείξουν τὸ ἐνδεικτικό τους.

—Μὰ πῶς; Πᾶνε καὶ οἱ μεγάλοι στὸ σχολεῖο;

—Ὅλοι φοιτοῦν ὡς στὸ τέλος στὸ μεγάλο σχολεῖο τῆς ζωῆς, εἶπε μ' ἐπίσημο ὕφος τὸ γεροντάκι. Ὅσοι λοιπὸν πάρουν «ἄριστα» ἢ «λίαν καλῶς» αὐτοὶ ἔχουν τὴν πρωτοκαθεδρία ἀπάνω στ' ἄλογο κι' ἀμείβονται μὲ μιὰ ὄμορφη ἱστορία. Ὅσοι ὅμως ἔχουν μέτριους ἢ κακοὺς βαθμούς... αὐτοὺς δὲν τοὺς περιμένει τίποτα καλό. Πολλὲς φορὲς κλαῖνε, φωνάζουν, ἐπιχειροῦν νὰ φύγουν. Ἀλλὰ ὁ ἀδελφός μου τοὺς ἔχει τόσο σφιχτοδεμένους στὰ καπούλια ὥστε νομίζεις πὼς εἶναι κολλημένοι πάνω στὸ ἄλογο..

—Μὰ λοιπὸν εἶναι καλὸς σὰν καὶ σένα! εἶπε ὁ Κωστάκης. Ἐγὼ δὲν τὸν φοβοῦμαι καθόλου γιατὶ φέτος πῆρα στὸ σχολεῖο «ἄριστα».

—Καὶ βέβαια, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ φοβηθῆς, ἀπάντησε τὸ ἀνθρωπάκι. Φθάνει μονάχα νὰ φροντίζης ὥστε τὸ ἐνδεικτικό σου νὰ ἔχης πάντοτε «ἄριστα».

* * *

Ἐδῶ τελειώνουν οἱ ἱστορίες ποὺ εἶπε στὸν Κωστάκη, τὸ γεροντάκι μὲ τὴν ἄμμο. Τὸ παιδὶ ποὺ θὰ τὶς διαβάση ἂς κάνει ὑπομονὴ ὡς τὸ βράδυ. Ἂν εἶναι φρόνιμο τὸ καλὸ γεροντάκι θὰ ἔρθη καὶ σ' αὐτὸ γιὰ νὰ τοῦ διηγηθῆ ἀκόμα πιὸ ὄμορφες ἱστορίες.

Φ. Μ.

(Διασκευὴ ἀπ' τὸ Γερμανικὸ)

Τό δῶρο τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ

Ἀναπάντεχη ἦταν, γιὰ τοὺς δικούς μου ὁ ἐρχομός μου στὴν πατρίδα. Δὲν τοὺς εἶχα εἰδοποιήσει γιὰ τὴν ἀναχώρησή μου, κι' οὔτε φανταζόντουσαν ποτέ, ὅτι θ' ἀποφάσιζα νὰ ἐπιχειρήσω μιᾶς ἡμέρας ταξίδι γιὰ νὰ περάσω κοντά τους τὴν πρωτοχρονιά, μιὰ φορὰ ποὺ τὶς περισσότερες ἡμέρες τῶν διακοπῶν μας τοῦ σχολείου, εἶχα καθήσει στὴν Ἀθήνα. Μὰ κι' ἐγὼ οὔτε τὸ σκεπτόμουν καὶ δὲν θὰ τὸ ἐπιχειροῦσα, ἂν δὲν μοῦ τὸ ἐπρότεινε τόσο ἐπίμονα ὁ ξάδερφός μου ὁ Νίκος ποὺ μέναμε μαζὶ στὸ δωμάτιο.

—Ὡραῖα θὰ ἦταν, Γιάννη—μοῦ λέει μιὰ βραδυά— νὰ φεύγαμε τὸ πρωῒ γιὰ τὸ χωριό. Πόσο θὰ χαροῦν οἱ δικοί μας, ὅταν μᾶς δοῦν ἔτσι ξαφνικά... Καὶ τὸ νόστιμο θὰ εἶναι ποὺ θὰ τοὺς πᾶμε τὸ βράδυ τῆς Παραμονῆς, ποὺ θὰ γίνεται, ὅπως κάθε χρόνο, στὸ σπίτι σωστὸ πανδαιμόνιο μὲ τὰ δῶρα τῶν παιδιῶν. Ἡ ἰδέα τοῦ ξάδερφου μου, μοῦ φάνηκε καὶ μένα περίφημη κι' ἔτσι ἀποφασίσαμε τὸ πρωῒ νὰ φύγουμε. Γεμάτοι χαρὰ κι' οἱ δυό μας, ποὺ θὰ γυρνούσαμε στὸ σπίτι, ἔπειτα ἀπὸ τέσσερις μῆνες ποὺ λείπαμε, βγήκαμε ἔξω βιαστικοὶ γιὰ νὰ προφθάσουμε τὰ μαγαζιὰ ἀνοιχτὰ καὶ νὰ πάρρουμε τὰ δῶρα μόνο γιὰ τ' ἀδέρφια μας καὶ τοὺς γονεῖς μας.

Τὶς περισσότερες φορὲς ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρω κάποιο δῶρο γιὰ τ' ἀδέρφια μου, βρισκόμουν σὲ πολὺ δύσκολη θέση, γιατὶ δὲν ἤξερα ἂν ἡ ἐκλογή μου ἦταν καλὴ καὶ θὰ τοὺς ἄρεσε αὐτὸ ποὺ τοὺς πῆρα. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως ἤξερα πολὺ καλὰ τί θὰ τοὺς ἄρεσε.

Ὁ Γιῶργος ἤθελε ἕνα ὡραῖο βιβλίο (τελείωνε τὸ δημοτικὸ καὶ δὲν καταδεχότανε γιὰ δῶρα παιχνιδάκια ποὺ εἶναι γιὰ τὰ... μωρά). Ἡ Φλώρα πάλι—λιχούδα ὅπως ἦταν πάντα της—ἤθελε ἕνα κουτὶ «δικό της, κατάδικό της, ὡραῖα γλυκά». Ὅσο γιὰ τὸ μικρὸ Κώστα τὸν Βενιαμὶν μας—καθὼς τὸν ἔλεγε ἡ μαμά—αὐτὸς ἤθελε «ἕναν ἀράπη μὲ μαυροκόκκινη φορεσιά, ν' ἀνεβαίνη πάνω στὸ σκοινί του». Εἶδε νάχη ἕναν τέτοιον ἀράπη κάποιο ἄλλο παιδάκι, μοῦ εἶπε ἡ μαμά, καὶ τὸν ζήλεψε. Τὴν ἡμέρα μάλιστα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ φύγω, ὅταν πῆγα στὸ κρεββατάκι του νὰ τὸν φιλήσω, μοῦ θύμισε πάλι τὸν «ἀλάπη» του—καθὼς τὸν ἔλεγε ψευδίζοντας—κι' ἐγὼ τοῦ ὑποσχέθηκα πὼς ἅμα ξαναγύριζα θὰ τοῦ τὸν ἔφερνα. Γιὰ τὴ μητέρα μου θάπαιρνα ἕνα ὡραῖο μαντήλι γιὰ τὸ λαιμό της, τοῦ πατέρα μου ἕνα ζευγάρι παντόφλες καὶ τῆς Μαρίας, τῆς κοπέλλας ποὺ εἴχαμε στὸ σπίτι ἕνα ζευγάρι κάλτσες.

Θὰ ἦταν δώδεκα ἡ ὥρα, μεσάνυχτα, ὅταν τελειώσαμε τὶς ἑτοιμασίες μας καὶ πέσαμε, μὲ τὸν ξάδερφό μου, στὰ κρεββάτια μας νὰ κοιμηθοῦμε, ἀφοῦ πρῶτα συμφωνήσαμε, ὅποιος ξυπνοῦσε γρηγορώτερα τὸ πρωΐ, νὰ ξυπνάη καὶ τὸν ἄλλον.

Κουκουλώθηκα μὲ τὸ πάπλωμά μου καὶ προσπάθησα ν' ἀποκοιμηθῶ. Ποῦ νὰ κλείσω ὅμως μάτι ἀπὸ τὴν ἔννοια μου νὰ μὴ μᾶς πάρει ὁ ὕπνος καὶ παρακοιμηθοῦμε καὶ χάσουμε τὸ τραῖνο. Ὅταν ἔκλεινα πάλι τὰ μάτια μου ἔβλεπα μπροστά μου, τὸ σπίτι μας, τὴν μάννα μου, τὸν πατέρα μου, τ' ἀδέρφια μου νὰ τρέχουν, νὰ μὲ φιλοῦν καὶ νὰ μὲ ἀγκαλιάζουν ἀπὸ τὴ χαρά τους.

Κατὰ τὰ χαράματα—τὴ στιγμὴ ἴσια-ἴσια ποὺ ἔβλεπα ἕνα ὑπέροχο ὄνειρο—ἔννοιωσα νὰ μὲ τραβάη κάποιος ἀπὸ τὸ πόδι. Ἦταν ὁ ξάδερφός μου.

—Σήκω Γιάννη καὶ ντύσου γρήγορα, μοῦ φώναξε. Μόλις μισὴ ὥρα ἔχουμε καιρό. Θὰ χάσουμε τὸ τραῖνο!...

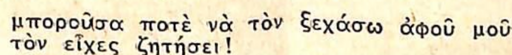
Ξεπετάχτηκα ἀμέσως ἀπάνω καὶ ντύθηκα πολὺ βιαστικά. Μετὰ ἀπὸ ἕνα τέταρτο βρισκόμαστε στὸ σταθμό.

Μετὰ ἀπὸ ἕνα πολὺ ὡραῖο ταξίδι φτάσαμε κατὰ τὶς ἐννιὰ μὲ ἐννιάμιση τὸ βράδυ στὴν ἐπαρχία μας. Ὅλους τοὺς ἄλλους ταξιδιῶτες κάποιος γνωστός, κάποιος δικός τους τοὺς περίμενε στὸ σταθμό. Ἐμᾶς βέβαια δὲν μᾶς περίμενε κανείς, ἀφοῦ δὲν εἴχαμε εἰδοποιήσει κανένα.

Φορτώσαμε σ' ἕνα ζῶο τὰ πράγματά μας καὶ τραβήξαμε γιὰ τὸ σπίτι. Γιὰ νὰ πάη ὁ ξάδερφός μου στὸ δικό του, ἔπρεπε νὰ περνοῦσε πρῶτα ἀπ' τὸ δικό μας. Τὸν κατάφερα λοιπὸν ν' ἀνέβη γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπάνω, λέγοντάς του ὅτι ἴσως νὰ ἦταν στὸ σπίτι μας καὶ ἡ μητέρα του.

Χτυπήσαμε τὴν πόρτα καὶ κατέβηκε κάτω ἡ ὑπηρέτριά μας, ἡ Μαρία, ν' ἀνοίξη. Πίσω τὴν ἀκολουθοῦσαν, ὁ Γιῶργος, ἡ Φλώρα καὶ ὁ μικρὸς Κωστάκης, νομίζοντας πὼς τοὺς ἔφερναν τίποτα καινούργια δῶρα, ἀπὸ κανένα θεῖο ἢ θειά. Φανταστῆτε ὅμως τὴν ἔκπληξή τους καὶ τὴ χαρὰ ὅλων τους, ὅταν μπροστά τους εἶδαν ἐμᾶς! Μᾶς ἔκαναν μεγαλύτερη ὑποδοχὴ ἀπὸ κείνη ποὺ θάκαναν σὲ ὁποιοδήποτε δῶρο. Μὰ ἡ πρώτη κουβέντα τοῦ Κωστάκη, ἦταν ἡ ἐρώτηση ἂν τοῦ ἔφερα τὸν «Ἀλάπη».

—Ναί, τοῦ εἶπα, ἡσύχασε, στὸν ἔφερα,

μπορούσα ποτὲ νὰ τὸν ξεχάσω ἀφοῦ μοῦ τὸν εἶχες ζητήσει!

Τὸ τραπέζι τῆς τραπεζαρίας μας ἦταν γεμᾶτο παιχνίδια, παλιὰ καὶ καινούργια. Κανένα ὅμως δὲν τοῦ ἄρεσε τόσο πολύ, ὅσο ὁ δικός μου ὁ ἀράπης, ποὺ ἄνοιξα ἀμέσως τὴ βαλίτσα μου καὶ τοῦ τὸν ἔδωσα.

Τὸν ἔδειχνε γεμάτος χαρὰ σ' ὅλους, στὸ μπαμπᾶ, στὴ μαμά, στὴ θεία Κατίνα — τὴ μητέρα τοῦ Νίκου, ποὺ ὅπως τοῦ ἔλεγα, εἶχε ἔρθει σπίτι μας φέρνοντας τὰ δῶρα της — ὡς καὶ στὴν κουζίνα ἀκόμα πῆγε γιὰ νὰ τὸν δείξη τῆς Μαρίας! Ἔπειτα, γιὰ νὰ μ' εὐχαριστήση καὶ νὰ μοῦ δείξη τὴν εὐγνωμοσύνη του, πῆγε καὶ ξετρύπωσε ἕνα παληὸ βιβλίο ποὺ εἴχαμε στὸ σπίτι καὶ μοῦ τὸ ἔδωσε ἐπειδὴ ἤξερε πὼς μοῦ ἄρεσαν τὰ βιβλία!...

Γιὰ νὰ μὴ τὸν δυσαρεστήσω τὸ πῆρα, λέγοντάς του πὼς καὶ τίποτα νὰ μὴ μοῦ ἔδινε, μὲ ἱκανοποιοῦσε ἡ σκέψη: ὅτι τὸν ἔκανα νὰ χαρῆ. Κι' ἀλήθεια, βλέποντας τὸ ἔννοιωθα κι' ἐγὼ μιὰ μεγάλη εὐχαρίστηση —τὴν εὐχαρίστηση ὅτι πρόξενος τῆς χαρᾶς του αὐτῆς ἤμουν ἐγὼ καὶ συλλογίστηκα: Πόσες φορὲς μ' ἕνα μικρό, μ' ἕνα τιποτένιο πρᾶγμα, μπορεῖ ὁ καθένας νὰ χαροποιήση καὶ νὰ ἐνθουσιάση μιὰ παιδικὴ ψυχή.

Μετὰ ἔδωσα καὶ στοὺς ἄλλους τὰ δῶρα τους καὶ καθήσαμε στὸ τραπέζι νὰ φᾶμε γρήγορα, γιατὶ ἡ ὥρα εἶχε περάσει καὶ σὲ λίγο θὰ ἐρχόντουσαν διάφοροι φίλοι μας γιὰ νὰ κόψουμε τὴν πήτα καὶ νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν καινούργιο χρόνο μαζί. Δὲν προφτάσαμε νὰ σηκωθοῦμε ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον ἄρχισαν νὰ καταφθάνουν μὲ γέλια καὶ φωνές.

Σὲ λίγο ἦρθαν καὶ τὰ μεσάνυχτα, σβύσαμε κι' ἀνάψαμε τὰ φῶτα γιὰ νὰ χαιρετήσουμε τὸ Νέο χρόνο. Γρήγορα πήραμε τὶς θέσεις μας γύρω στὸ τραπέζι καὶ σὲ λίγο κουβαλήθηκε θριαμβευτικὰ ἡ ἁγιοβασιλιάτικη πήτα κι' ὁ πατέρας ὁπλισμένος μὲ μιὰ μαχαίρα ἀνάλαβε νὰ τὴν τεμαχίση.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ καλεσμένοι, παρόντες καὶ ἀπόντες εἶναι πολλοὶ κι' ἡ πήτα πρέπει νὰ μοιρασθῆ ἀκριβοδίκαια σ' ὅλους, προηγοῦνται οἱ γεωμετρικοὶ ὑπολογισμοὶ ποὺ βαστοῦν κάμποσο.

Ἐπὶ τέλους οἱ ὑπολογισμοὶ τελειώνουν, ἡ πήτα κόβεται, τὰ κομμάτια τῆς σκεπάζονται μὲ μιὰ πετσέτα κι' ἀρχίζει στὴν τύχη τὸ μοίρασμα.

Πρῶτα πέρνουν οἱ σπιτικοί, ἔπειτα οἱ καλεσμένοι μὲ τὴ σειρὰ ποὺ ὁρίζει ὁ πατέρας κι' ὁ καθένας εὔχεται νὰ βρεθῆ τὸ νόμισμα στὸ κομμάτι τὸ δικό του.

Μετὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἀρχίζει τὸ μοίρασμα τῶν δώρων. Καθένας παίρνει τὸ λαχνό του, κι' ὁ πατέρας τοῦ δίνει τὸ δῶρο ποὺ ἀντιστοιχεῖ, τυλιγμένο καλὰ στὸ χαρτὶ καὶ μὲ τὴν παράκληση νὰ τὸ χρησιμοποιήση ἀμέσως.

Τὰ δῶρα αὐτὰ εἶναι κυρίως παιδικὰ παιχνίδια ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ κάνουν θόρυβο! σφυρίχτρες κουδουνίστρες, καραμοῦζες κι' ἄλλα τέτοια διάφορα μικρὰ πραματάκια καὶ πρὸ πάντων φτηνά.

Μπορεῖται λοιπὸν νὰ φανταστῆτε τὴ φασαρία, τὸ κακὸ καὶ τὸ γέλιο ποὺ γίνεται ὅταν, ἀφοῦ, πάρουν ὅλοι τὰ δῶρα τους τ' ἀνοίγουν καί, σύμφωνα μὲ τὴν παράκληση τοῦ νοικοκύρη, ἀρχίζουν ἀμέσως νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν. Ἐμένα μοῦ ἔτυχε ἕνα μικρὸ νόστιμο κουκλάκι καὶ μιὰ κουδουνίστρα γιὰ νὰ παίζη τὸ μωρό. Ἀφοῦ διασκεδάσαμε μὲ τὴν καρδιά μας οἱ ξένοι ἄρχισαν νὰ φεύγουν, ἀφοῦ πρῶτα μᾶς εὐχήθηκαν ἔτσι ὡραῖα καὶ χαρούμενα νὰ γιορτάζουμε πάντοτε ὅλοι μας τὴν Πρωτοχρονιά.

Π. Θ. Κ.

Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

ἡ ΗΡΩΪΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως

(συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Ἀρχόντισα ἔκανα τὸ χρέος μου σὰν χριστιανὸς γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν οἱ δεσποτάδες κι' οἱ προεστοί μας. Ἔφτασε ὅμως ἡ ὥρα νὰ ἐνδιαφερθῶ λίγο καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ποὺ πάντα τὸν ξεχνῶ καὶ τὸν παραμελῶ πρὸς μεγάλη μου ζημία. Τοῦρκος δὲν εἶμαι καπετάνισα. Εἶμαι χριστιανὸς αἰχμάλωτος καὶ παρασταίνω τὸν Τοῦρκο γιὰ νὰ βοηθάω τοὺς Ἕλληνες στὸν ἱερό μας ἀγῶνα.

—Ἀλήθεια, δὲν εἶσαι Τοῦρκος;

—Ὄχι ἀρχόντισα, δὲν εἶμαι! Εἶμαι Ἕλληνας καὶ χριστιανὸς ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη... Τί νὰ κάνω ὁ δόλιος, σὲ μένα ἔλαχε ὁ κλῆρος νὰ κάνω τὸν ἄπιστο γιὰ νὰ εἶμαι κατάσκοπος. Εἶμαι καὶ μυημένος στὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία... Οἱ πάπποι μου καὶ οἱ θεῖοι μου στάθηκαν μεγάλοι διερμηνεῖς καὶ Ὀσποδάροι τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Τ' ὄνομά μου εἶναι Καλλιμάχης, ἀπὸ τὴν μεγάλη οἰκογένεια τῶν Καλλιμάχηδων. Τώρα λοιπὸν ποὺ βγαίνεις ἀπὸ τὴν πόρτα, θὰ σὲ ἀκολουθήσω καὶ θὰ ζητήσω τὴν προστασία σου. Ἀλλὰ σὲ ἐξορκίζω ἀρχόντισά μου, νὰ μὴν πῆς σὲ κανέναν τὸ πραγματικό μου ὄνομα γιατὶ ἂν τὸ μάθουν οἱ Τοῦρκοι, θὰ τὸ πληρώση ἀκριβὰ ἡ οἰκογένειά μου ποὺ βρίσκεται στὴν Πόλη. Ὀνόμαζέ με Ζυγομαλᾶ. Μπορῶ νὰ κρατῶ τὴν ἀλληλογραφία σου καὶ νὰ εἶμαι γραμματικός σου. Ἔχω σημαντικὴ περιουσία στὴν Μολδοβλαχία καὶ συγγενεῖς πανίσχυρους. Μποροῦμε λοιπὸν θαυμάσια νὰ συνεργαστοῦμε γιὰ νὰ ταχύνωμε τὴν ἐλευθερία τῆς ὡραίας μας πατρίδας!

Οἱ τελευταῖοι δισταγμοὶ ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἔχη ἡ Μπουμπουλίνα, διαλύθηκαν ὅταν ὁ Βάρθακας τῆς φανέρωσε τὰ μυστικὰ σημεῖα ἀναγνωρίσεως τῶν Φιλικῶν ποὺ τὰ ἔμαθε παραμονεύοντας καθὼς ξέρουν ἤδη οἱ ἀναγνῶστες μας σὲ μιὰ συζήτηση τοῦ Θρασυβούλου καὶ τῆς Ἀνδρονίκης.

Καὶ μὲ τὰ ἐπιδέξια λόγια του κατάφερε νὰ πείση τὴν ἐξυπνότατη ἀλλὰ τίμια καὶ ἁπλοϊκὴ Μπουμπουλίνα, ποὺ δέχτηκε πρόθυμα νὰ τὸν πάρη στὴν ὑπηρεσία της.

Δὲν εἶναι σπάνιο τὸ φαινόμενο αὐτό. Οἱ τίμιοι καὶ οἱ καλοί, σπάνια ὑποψιάζονται τὸ κακό, καὶ συχνὰ τὴν παθαίνουν ἀπὸ ἐπιδέξιους καὶ πιὸ κουτοὺς ἀχρείους. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ντρέπωνται γι' αὐτό. Σ' ἕναν κόσμο μὲ κάθε καρυδιᾶς καρύδι, πρέπει νὰ τὸ σπάσης τὸ καρύδι γιὰ νὰ δῆς ὅτι εἶναι σάπιο. Ἀργὰ ἢ γρήγορα ὅμως αὐτὸ γίνεται. Καὶ στὸ τέλος κατὰ γενικὸ κανόνα ὁ τίμιος ἔχει τὴν τελευταία λέξη, τὴν ὥρα τῆς τιμωρίας τοῦ ὄχι τίμιου.

Ὁ Βάρθακάς μας, λοιπόν, φίλησε μὲ ψεύτικη συγκίνηση τὸ χέρι τῆς Σπετσιώτισσας καπετάνισσας καὶ τὴν ἀκολούθησε ἔξω ἀπὸ τὴν Τρίπολη. Δὲν ἐπερίμενε ὁ ἐλεεινὸς τέτοια τύχη. Γιατὶ ἡ Τριπολιτσὰ σὲ λίγο θὰ ἔπεφτε στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων. Καὶ τί θὰ γινόταν τότε; Θὰ ἔχανε τοὺς θησαυροὺς ποὺ εἶχε κλέψει, καὶ ἴσως καὶ τὴ ζωή του ἀκόμα.

Γι' αὐτὸ ἦταν κατευχαριστημένος ποὺ πέτυχε τὴν Μπουμπουλίνα. Ἦταν γραφτὸ ἐκείνη νὰ σώση ἀπὸ τὴν κόλαση τὸν Σατανᾶ αὐτόν.

Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

Ἦταν Παρασκευή, 5 Ὀκτωβρίου, ἐννιὰ ἡ ὥρα τὸ πρωΐ, ὅταν ἕνας παράξενος κρότος ποὺ τὸν συνώδευαν φωνὲς καὶ πυροβολισμοὶ ἀκούστηκε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων...

Τὰ ὄρνια ἐκεῖνα ποὺ λέγαμε καὶ ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν στρατό, νομίζοντας πὼς ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνακωχὴ πολλοὶ πλούσιοι Τοῦρκοι δίνοντας δῶρα στοὺς

—Ὄχι ἀρχόντισα! Εἶμαι Χριστιανὸς καὶ Ἕλληνας ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη.

καπετανέους θὰ κατώρθωναν εὔκολα νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴν πόλη, κι' ἐπειδὴ φοβόνταν ὅτι μ' αὐτὸν τὸν τρόπο κινδυνεύουν νὰ σωθοῦν ὅλα τὰ λάφυρα ποὺ ἔλπιζαν νὰ ἁρπάξουν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἅλωση, δὲν ἔχασαν καιρὸ καὶ μόλις πέρασε ἡ ἀνακωχὴ ρίχτηκαν σὰν πεινασμένοι λύκοι στὰ τείχη. Οἱ ταχτικοὶ ἀγωνιστὲς βλέποντας αὐτὴν τὴν ἐπίθεση, δὲν ὑποψιάστηκαν, ὅπως ἦταν ἄλλως τε φυσικό, τοὺς πραγματικοὺς λόγους τῆς βιασύνης τῶν πλιατσικολόγων καὶ μὲ πατριωτικὸ ἐνθουσιασμὸ τοὺς ἀκολούθησαν. Ἡ Ἀκρόπολη τότε γύρισε τὰ κανόνια ἐναντίον τῆς πολιτείας, ποὺ σὲ λίγο γέμισε ἀπὸ Ἕλληνες.

Οἱ φωνὲς τῶν νικητῶν καὶ τῶν νικημένων γέμισαν τὴν πόλη ποὺ ἦταν γεμάτη καπνοὺς καὶ φλόγες. Εἶναι τελείως περιττὸ νὰ δώσωμε μιὰ λεπτομερῆ περιγραφὴ ἐκείνης τῆς φοβερῆς μάχης μέσα στὰ στενὰ δρομάκια τῆς πολιτείας, ποὺ ἔδωσε τὴν τελειωτικὴ νίκη στὰ ἑλληνικὰ ὅπλα.

Ἡ περιγραφὴ μιᾶς μάχης εἶναι πάντα κάτι ἄγριο, κι' ὅταν ἡ μάχη αὐτὴ γίνεται μάλιστα σὲ μιὰ κλειστὴ πολιτεία εἶναι κάτι ἀκόμη ἀγριώτερο.

Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα, ἦταν κι' ἡ πυρκαγιά. Ὅταν ἡ φωτιὰ ἔφτασε τέλος καὶ στοὺς τοίχους τοῦ Σεραγιοῦ, ὁ Ἑλμῆς πασᾶς βλέποντας τὸν κίνδυνο βγῆκε ἀπὸ τὸ σεράγι καὶ μὲ τὴν προστασία τοῦ Θόδωρου Κολοκοτρώνη πῆγε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων γιὰ νὰ συνθηκολογήση.

Ἔτσι οἱ νόμιμες γυναῖκες τοῦ Βεζύρη ἔμειναν στὴν Τριπολιτσὰ ἔρημες κι' ἀπροστάτευτες καὶ ζωσμένες ἀπὸ τὶς φλόγες ποὺ ὁλοένα ἔζωναν τὸ παλάτι.

Ὅταν τὶς ἄφηνε ἡ Μπουμπουλίνα, οἱ γυναῖκες ἐκεῖνες ἦταν βέβαιες πὼς ἡ Σπετσιώτισσα δὲν θὰ τὶς ξεχνοῦσε. Πέρασαν ὅμως δυὸ μέρες καὶ δὲν εἶχαν ἀκόμη λάβει κανένα μήνυμα. Κι' ὅταν ἔμαθαν ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ στόμα τοῦ Κεχαγιάμπεη ὅτι δὲν εἶχε λάβει κανένα δῶρο, κι' ὅτι τὸ κουτὶ μὲ τὰ χρυσαφικὰ οὔτε κἂν τὄχε ἀντικρύσει, σχημάτισαν τὴν ἐντύπωση ὅτι ἡ Μπουμπουλίνα εἶχε συμμαχίσει μὲ τὸν Βάρθακα γιὰ νὰ τὶς ληστέψει.

Τώρα ποὺ οἱ φλόγες σίμωναν στὸ Σεράϊ κι' ὁ Ἑλμῆς ἀγᾶς ἀκόμη μὲ τοὺς Ἀρβανῖτες του τὶς εἶχε ἐγκαταλείψει κι' οἱ Ἕλληνες ζύγωναν ὁλοένα, τὶς κυρίεψε ἡ πιὸ μαύρη ἀπελπισία.

Κι' ἦταν στ' ἀλήθεια θλιβερὸ τὸ θέαμα τῶν γυναικῶν ποὺ κίτρινες σὰν τὸ φλουρὶ ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τρέμοντας ἔτρεχαν γιὰ νὰ κρυφτοῦν στὰ πιὸ ἀπίθανα μέρη τοῦ σεραγιοῦ.

Ἄλλη κρατοῦσε στὰ χέρια της διαμαντικά, γιὰ νὰ τὰ προσφέρη καὶ νὰ γλυτώση. Ἄλλη γιαταγάνι γιὰ νὰ σκοτωθῆ ὅταν θὰ ζύγωναν οἱ φλόγες.

Καὶ νὰ ποὺ στὸ χαρέμι μπῆκε ἕνας Μανιάτης πλιατσικολόγος, ἕνα ἀπὸ τὰ «ὄρνια» ποὺ λέγαμε, κουρελιασμένος,

βρώμικος, καὶ τόσο ἀγριεμένος ποὺ σούκανε τρόμο νὰ τὸν βλέπης.

Ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ κοίταξε μέσα στὸ δωμάτιο ὅπου βρίσκονταν ἀρκετὲς γυναῖκες τοῦ χαρεμιοῦ. Οἱ δυστυχισμένες μόλις τὸν εἶδαν ἔμπηξαν τὶς φωνές. Ἐκεῖνος τότε πλησίασε μὲ τὸ γιαταγάνι ὑψωμένο καὶ τὶς πρόσταξε νὰ μὴ μιλοῦν. Ὕστερα ἅπλωσε καταγῆς ἕνα μαντήλι τοῦ κεφαλιοῦ βρώμικο κι' ἐκεῖ ἄρχισε νὰ σωριάζη ὅλα τὰ πολύτιμα χρυσαφικὰ ποὺ κρατοῦσαν.

Ἀφοῦ τὸ γέμισε τόσο, ποὺ δὲν μποροῦσε καλὰ καλὰ νὰ τὸ σηκώση, ἔκανε νὰ φύγη...

Τότε ὅμως ἀκούστηκαν χτυπήματα στὴν πόρτα, καὶ φωνὲς ποὺ φώναζαν ἑλληνικὰ καὶ τούρκικα:

—Ἀνοῖχτε! Ἀνοῖχτε!

Οἱ δυστυχισμένες γυναῖκες ποὺ νόμιζαν πὼς θὰ σώζονταν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἁρπαγὴ τῶν πολυτίμων ποὺ κρατοῦσαν, εἶδαν ὅτι τὰ βάσανά τους δὲν εἶχαν τέλος.

Ἄρχισαν νὰ κλαῖνε καὶ νὰ θρηνοῦν. Καθὼς ὅμως τὰ χτυπήματα στὴν πόρτα γινόνταν ὁλοένα καὶ πιὸ δυνατὰ καὶ ἡ πόρτα ἦταν πιὰ φανερὸ πὼς κόντευε νὰ σπάση, ὁ Μανιάτης ποὺ φοβόταν μὴν τοῦ πάρουνε τὸ πλιάτσικο, ἔκοψε τὸ σακκὶ στὸν ὦμο του καὶ πήδησε ἀπὸ τὸ παράθυρο χωρὶς νὰ λογαριάση τὸ ὕψος ἢ τὶς φλόγες.

Γιατὶ τέτοια εἶναι ἡ μανία τοῦ κέρδους σὲ κάτι τέτοιους ἀνθρώπους, ποὺ δὲν λογαριάζουν τίποτα μπροστὰ στὸν κίνδυνο νὰ χάσουν τὰ κλεψίμια τους.

Ἔτσι πήδησε ὁ Μανιάτης μὲ τὸ σακκὶ στὸν ὦμο στὸ σοκάκι.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔσπαζε ἡ πόρτα τοῦ χαρεμιοῦ κι' ἕνα σωρὸ παλληκάρια ὥρμησαν στὸ δωμάτιο ὅπου βρισκόνταν οἱ χανούμισες.

Η ΣΩΤΗΡΙΑ

Ἂς γυρίσωμε τώρα πίσω κι' ἂς ἔλθωμε στὴν Μπουμπουλίνα.

Γιατὶ βέβαια οἱ ἀναγνῶστες μας θὰ προσπαθοῦν νὰ ἐξηγήσουν τὸ παράξενο φέρσιμό της. Πῶς ἔγινε νὰ ξεχάση τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε στὶς χανούμισες καὶ νὰ τὶς παρατήση ἀπροστάτευτες στὸν πιὸ μεγάλο κίνδυνο;

Λοιπὸν ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὸ χαρέμι ἡ γενναία καπετάνισα δίνοντάς τους τὸ λόγο της ὅτι θὰ ἔσωζε τὶς χανούμισες, ἦταν ἀποφασισμένη νὰ τὸ κάνη μὲ κάθε θυσία.

—Ὁ καλλίτερος τρόπος γιὰ νὰ σώσωμε αὐτὲς τὶς γυναῖκες, ἔλεγε ἡ Μπουμπουλίνα στὸν Βάρθακα, εἶναι νὰ τὶς στείλωμε στὰ Ἑπτάνησα κι' ἀπὸ κεῖ νὰ περάσουν στὴν Κωνσταντινούπολη.

—Ἀρχόντισά μου δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμη σου. Ὁ δρόμος ἀπὸ δῶ ὣς τὴν Πάτρα εἶναι γεμάτος ἐχθροὺς καὶ μποροῦν νὰ κινδυνέψουν οἱ Ἕλληνες ποὺ θὰ τὶς συνοδεύουν. Τὸ καλλίτερο εἶναι νὰ τὶς πάω ἐγὼ ὣς τὸ Ναυαρῖνο κι' ἀπὸ κεῖ νὰ περάσωμε στὴν Ζάκυνθο. Ἐκεῖ θὰ ναυλώσω ἕνα καράβι καὶ θὰ τὶς πάω στὸ Τριέστι!

—Πολὺ καλὴ ἰδέα. Φαίνεσαι καλὸς ἄνθρωπος φίλε.

Ὁ Βάρθακας τότε καμώθηκε ὅτι συλλογίζεται λὲς καὶ κάτι ξαφνικὸ τὸν ἀνησύχησε. Καὶ τέλος εἶπε στὴν Μπουμπουλίνα:

—Τί νὰ σοῦ πῶ κυρά μου. Διστάζω νὰ σ' ὁρμηνέψω νὰ πραγματοποιήσης τὸ σχέδιο αὐτό... Γιατὶ τώρα νά... Μοῦ ἦλθε στὸ μυαλὸ μιὰ ἄλλη ἰδέα... Βέβαια εἶναι ἀξιολύπητες αὐτὲς οἱ γυναῖκες. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νομίζω πὼς θὰ ἦταν καλὸ νὰ τὶς ἀφήσωμε νὰ σκοτωθοῦν γιὰ νὰ τρομοκρατηθῆ τὸ Δοβλέτι στὴν Πόλη. Γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδας μας νομίζω πὼς πρέπει νὰ κάνης πέτρα τὴν καρδιά σου καὶ νὰ τὶς παρατήσης στὴν τύχη τους.

—Ἀδύνατο, φίλε μου! Τί λόγια εἶναι αὐτὰ ποὺ λές; Ἔδωσα τὸ λόγο μου κι' ἐννοῶ νὰ τὸν κρατήσω. Καὶ λόγο νὰ μὴν ἔδινα, δὲν θ' ἄφηνα νὰ κάνουν κακὸ σὲ ἀνυπεράσπιστες γυναῖκες. Τὸ ἔχω πάρει ἀπόφαση νὰ τὶς σώσω.

—Ἄκουσέ με πρὶν ἀποφασίσης ὅ,τι δήποτε. Ἔχω σοβαρὸ λόγο ποὺ παίρνω τὸ θάρρος νὰ σοῦ δώσω αὐτὴ τὴ συμβουλή.

—Ποιὸ λόγο; Μίλησε ξάστερα καὶ ἄφοβα!

—Δὲν μπορῶ νὰ μιλήσω γιατὶ μὲ δένει ὅρκος. Γιὰ τὸ καλό σου ὅμως ἀρχόντισα, παράτησε τὸ χαρέμι. Κινδυνεύει ἡ ὑπόληψή σου!...

Ἡ ὀξύθυμη Σπετσιώτισα σηκώθηκε τότε ὁρμητικὴ καὶ ταραγμένη.

—Κινδυνεύει ἡ ὑπόληψή μου λές; Κι' ἐσὺ εἶσαι ἀχάριστος ἀπέναντί μου ὥστε νὰ βαστᾶς τὸ στόμα σου κλειστό; Μίλησε ἀμέσως! Σὲ προστάζω!

—Ἀφοῦ μὲ βιάζεις, ἄκουσε. Στοὺς στρατηγοὺς καὶ στοὺς καπετανέους ἔχει διαδοθῆ ὅτι μπῆκες στὸ χαρέμι καὶ μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ τὶς γλυτώσης, τὶς γύμνωσες ἀπ' ὅλα τους τὰ χρυσαφικά!

—Ἐγὼ νὰ κάνω τέτοιο πρᾶμα; Τοῦ λόγου σου ὡστόσο ἤξερες πὼς δὲν πῆρα παρὰ τὰ λίγα δῶρα ποὺ μὲ ζόρισαν νὰ πάρω. Γιατὶ δὲν τόπες;

—Μάλλιασε ἡ γλῶσσα μου νὰ τὸ λέω καὶ νὰ τὸ ξαναλέω. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως πιστεύουν πιὸ εὔκολα τὸ κακὸ ἀπὸ τὸ καλό.

—Λοιπὸν νὰ πάρης ἀμέσως τὰ ὅσα μοῦ χάρισαν καὶ νὰ τοὺς τὰ πᾶς πίσω! Δὲν μοῦ χρειάζονται δῶρα ἐμένα! Αὐτὸ νὰ τοὺς πῇς... Κι' ἀκόμα νὰ μείνουν ἥσυχες. Θὰ τὶς φροντίσω!

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε ὁ Βάρθακας! Ἄρπαξε ὅ,τι τοῦ ἔδωσε ἡ Μπουμπουλίνα, τάκανε μπόγο, κι' ἑτοιμάστηκε νὰ φύγη. Ἐκείνη ὅμως τὸν κράτησε καὶ τοῦπε ὅτι γιὰ νὰ εἶναι πιὸ ἀσφαλισμένος θάπρεπε νὰ τὸν συντροφέψη ἕνα ἀπὸ τὰ παλληκάρια της. Ἀρνήθηκε ὁ Βάρθακας, ἀλλὰ ἡ Μπουμπουλίνα ἐπέμεινε.

Ἔτσι ὁ Βάρθακας τελειωτικὰ ἀναγκάστηκε νὰ δεχτῆ τὴν συνοδεία.

Καὶ συνοδὸς βρέθηκε νἄναι ὁ περίφημος Λάμπρος, ὁ ἀρχηγὸς τῶν δέκα παλληκαριῶν τῆς Ἀνδρονίκης, ποὺ καθὼς θὰ θυμοῦνται οἱ ἀναγνῶστες, εἶχε λαβωθῆ βαρειὰ στὴ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν, ἀλλὰ σώθηκε τελικά.

Ὁ Βάρθακας δὲν τὸν γνώρισε.

Ὁ Λάμπρος ὅμως εἶχε δυνατὸ μνημονικό. Κι' ἔπειτα ὁ Βάρθακας εἶχε τέτοιο ἀστεῖο παρουσιαστικὸ ποὺ ἦταν δύσκολο νὰ τὸν ξεχάση κανείς.

Ὅταν λοιπὸν βρέθηκαν στὸ δρόμο οἱ δυό τους, ὁ Λάμπρος τοῦ εἶπε:

—Δὲ μὲ γνωρίζεις ἀφέντη γραμματέα;

—Ὄχι! ἔκανε ξαφνιασμένος ὁ Βάρθακας.

—Ἐγὼ ὅμως σὲ γνωρίζω πολὺ καλά. Ἔχομε ἰδωθῆ στὴν Πάτρα. Εἶμαι ὁ Λάμπρος, τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ καπετὰν Ἀνδρόνικου.

Οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ ζητοῦσαν καταφύγιο στὴν Ἀκρόπολη.

Ὁ Βάρθακας τὸν θυμήθηκε τότε, καὶ μὲ ἀδιαφορία ρώτησε:

—Τί γίνεται ὁ καπετὰν Ἀνδρόνικος, ἀλήθεια;

—Σκοτώθηκε στὸ γεφύρι τῆς Ἀλαμάνας, πολεμώντας παλληκαρίσια!

Κι' ὁ Λάμπρος διηγήθηκε τὴ ζωὴ τῆς Ἀνδρονίκης ποὺ τὴν εἶχε ἀκολουθήσει ὣς τὴν τραγικὴ μέρα ποὺ σκοτώθηκε ὁ Ἀθανάσιος Διάκος.

Στὰ μάτια τοῦ Βάρθακα ἀνέβηκαν δάκρυα. Αὐτὸ ὅμως δὲν κράτησε πολύ. Ἡ ἄγρια καρδιά του νίκησε τὴν συγκίνησή του, καὶ κατάβαθα χάρηκε ποὺ πέθανε τόσο τραγικὰ ἐκείνη ἡ κοπέλλα ποὺ τὸν εἶχε περιφρονήσει. Γρήγορα, ἔβαλε μὲ τὸ νοῦ του ἄλλο σχέδιο, πιὸ σατανικὸ ἀπὸ τ' ἄλλα.

Ὁ Λάμπρος εἶχε λάβει προσταγὴ ἀπὸ τὴν Μπουμπουλίνα νὰ συνοδέψη τὸν Βάρθακα. Ἀλλὰ δὲν τοῦ εἶχε πῆ ποῦ ἔπρεπε νὰ τὸν συνοδέψη. Ὁ Βάρθακας ποὺ τόξερε, τὸν τράβηξε στὸ δρόμο τῶν Μυκηνῶν, κι' ἀπὸ κεῖ κατέβηκαν στὴν παραλία τῶν Μύλων. Ὅταν ἔφτασαν στὴ θάλασσα, ὁ Βάρθακας εἶδε μὲ χαρὰ ἕνα καράβι ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ σαλπάρη.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Μὲ τοὺς Ἠπειρῶτες

Πρὶν ἀφήσουμε τὰ Γιάννενα, κάνουμε μερικὲς ἐπισκέψεις σὲ κάτι γνωστούς μας. Ἔτσι μᾶς δίδεται εὐκαιρία νὰ δοῦμε τὸ Ἠπειρώτικο σπίτι. Ἡ γωνιὰ αὐτὴ τῆς Ἑλλάδας εἶναι ἀλήθεια πολὺ καλλιτεχνική. Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὰ ὡραῖα χρώματα, τὰ κομψὰ ἔπιπλα, τὰ πολυπλούμιστα κεντίδια. Τὰ χρυσοΰφαντα τῶν Ἰωαννίνων, ἀξίζουν ὅσα καὶ νὰ πῆς: Εἶναι ἀληθινὴ χαρὰ γιὰ τὸ μάτι! Μὰ καὶ τὰ χτίρια ἔχουν τὴ δική τους ἀρχιτεκτονική, καμωμένα τὰ παλαιότερα ἀπὸ ντόπιους μαστόρους. Πίσω ἀπὸ τὸ φρούριο τοῦ Ἀλήπασα, ξεχωρίζεις μερικὰ ἀρχοντικὰ σπίτια, μὲ τοὺς ἐξῶστες ποὺ προχωροῦν πρὸς τὸ δρόμο.

Ὁ κόσμος πιστεύει πὼς τὰ καφασωτὰ αὐτὰ τοῦ πρώτου πατώματος, εἶναι σχέδια τουρκικά. Κι' ὅμως κάπου διάβασα πὼς παρόμοια σπίτια βρέθηκαν στὶς ἀνασκαφὲς τῆς Δήλου: εἶναι ἀρχαῖα λοιπόν. Εἶχανε μάλιστα κάμει καὶ νόμο ποὺ ὥριζε πόσο ἔξω ἦταν ἐπιτρεπόμενο νὰ τὰ χτίζουν.

— Ὡραῖα ποὺ εἶναι καὶ μέσα, τὰ Γιαννιώτικα σπίτια, εἶπε ἡ Μυρτώ, ἐνθουσιασμένη. Τί ὄμορφα ξυλογλυπτικὰ στοὺς τοίχους. Δὲν ξέρω γιατὶ μοῦ θυμίζουν ἐκκλησία.

— Δὲν ἔχεις ἄδικο, Μυρτώ, ἔτσι καθὼς εἶναι, σχεδὸν χωρὶς ἔπιπλα, πολυστόλιστα μὲ διάτρητες ξυλογραφίες, θυμίζουν Βυζαντινὰ ἀρχοντόσπιτα, ποὺ εἶχαν φαίνεται κάποια ὁμοιότητα μὲ τὶς ἐκκλησίες. Μὰ ἂς καθήσωμε στ' ἀναπαυτικά τους ντιβάνια, τὰ σκεπασμένα μὲ χαλιά.

— Ναί, ἂς καθίσωμε, εἶπε κι' ὁ Λεωνίδας. Τὸ τζάκι καίει, τὰ κούτσουρα φεγγοβολοῦν κι' ὁ ἀγέρας εἶναι ζεστός. Νοιώθεις τὴν ἀνάγκη νὰ ξεχαστῆς στὴν οἰκογενειακὴ αὐτὴ θαλπωρή.

Ἡ οἰκοδέσποινα, μιὰ ἀρχόντισσα πραγματική, μᾶς τρατάρει καφὲ καὶ γλυκό, κι' ὥσπου νὰ σερβιριστοῦμε, ξανάβει τὸ τζάκι ποὺ λαμποδιάζει γεμίζοντας ἴσκιους τὰ ντιβάνια καὶ τοὺς τοίχους. Μιλᾶ τὴ δωρικὴ διάλεκτο, ποὺ ζῆ ἀκόμα, μέσα ἀπ' τοὺς αἰῶνες, στὴν προφορὰ τῶν Ἠπειρωτῶν, καὶ γελᾶ χτυπητὰ καὶ καλόκαρδα. Εἶναι περήφανη, ὄμορφη, καὶ ἡ στητὴ κορμοστασιά καὶ τ' ἀδάμαστο βλέμμα της, μοῦ θυμίζουν μιὰ ἀρχαία Ἠπειρώτισσα, τὴν Ὀλυμπιάδα. Τῆς τὸ λέω καὶ γελᾶ δυνατώτερα ἀπὸ πρίν.

— Ἀκουστὰ τὸ ἔχουμε, μ' ἀποκρίνεται, πὼς ἡ μάνα τοῦ Μεγαλέξανδρου ἦταν μαθὲς ἀπ' τὰ Γιάννινα.

— Τὴν ἀρχαία Ἔλλα, ὅπως τἄλεγαν τότε, συμπληρώνει ὁ Φάνης. Ἦταν ἡ πριγκήπισσα τῶν Μολοσσῶν, κι' ἡ γενιά της κρατοῦσε ἀπ' τὸν Ἀχιλλέα.

— Ἦταν ὄμορφη;

— Πολὺ ὄμορφη, εἶπε ὁ Φάνης, χαρούμενος ποὺ τοῦ δινόταν ἡ εὐκαιρία νὰ δείξη τὶς γνώσεις του. Ἔμοιαζε, λέει, μὲ τσιγγάνα. Τὰ μάτια της ἦταν κατάμαυρα. Ὁ Φίλιππος, ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας, τὴ γνώρισε στὰ μυστήρια τοῦ Διονύσου σὲ μιὰ θρησκευτικὴ γιορτὴ ποὺ γινόταν στὴ Σαμοθράκη. Ἦταν μαινάδα, ἱέρεια δηλαδὴ τοῦ Βάκχου, καὶ γήτευε φίδια καὶ δράκοντες. Ἦταν κάτι σὰ μάγισσα. Τὴν παντρέφτηκε λοιπὸν καὶ τὴν ἔκανε βασίλισσα. Ἔδῶ μεγάλωσε κι' ὁ Ἀλέξανδρος κι' ἔμαθε τὰ πολεμικὰ ἤθη τοῦ τόπου. Σὲ τούτη τὴν ὄμορφη λίμνη, θὰ πῆρε πολλὲς φορὲς τὸ λουτρό του καὶ σίγουρα θὰ κυνήγησε τὰ θεριὰ τῆς Πίνδου.

— Ἀλήθεια λένε, πὼς ἡ Ὀλυμπιάδα ἦταν φιλόδοξη; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

— Καὶ βέβαια, μὰ φιλόδοξη γιὰ τὸ γιό της. Τὸν λάτρευε κι' εἶχε τὴν ἰδέα πὼς καλλίτερό του δὲν εἶχε γεννήσει ὁ κόσμος.

— Αὐτὸ πιὰ τὸ νιώθει ἡ κάθε μητέρα, γιὰ τὸ παιδί της, εἶπε ἡ ἀρχόντισσα καὶ τὰ μάτια της δάκρυσαν.

— Ἔχετε παιδιά; τὴ ρωτῶ.

— Ἔχω καὶ δὲν ἔχω, μᾶς ἀποκρίνεται λυπημένη. Τρεῖς λεβέντες μοῦ πῆρε ἡ ξενιτειά. Ποιὸς ξέρει ἂν θὰ τοὺς ξαναδῶ.

Ναί, αὐτὸ τὸ ξεχάσαμε. Ἡ Ἤπειρος κρατεῖ ἀκόμα τὴν παράδοση τοῦ ἀποικισμοῦ. Οἱ Ἠπειρῶτες μεταναστεύουν πολύ, καὶ τὸ κάθε τραγοῦδι ἐδῶ ἔχει μέσα του καὶ τὸν πόνο τῆς ξενιτειᾶς. Οἱ Γιαννιῶτες ἔμποροι, ταξιδεύουν σ' ὅλη τὴ Μεσόγειο καὶ πέρα ἀπ' τὸν Ὠκεανό, καὶ γυρίζουν μ' ἀχόρταστη νοσταλγία γιὰ τὴν πατρίδα. Μὰ καὶ νὰ μὴ γυρίσουν, ποτὲ τοὺς δὲν τὴν ξεχνοῦν. Γίνονται οἱ μεγάλοι εὐεργέτες τοῦ Ἔθνους μας, σὰν τὸν Ἀβέρωφ καὶ τὸν Τοσίτσα ἢ ἥρωες σὰν τοὺς φιλικούς, τὸν Τσακάλωφ καὶ τὸ Σκουφᾶ, ποὺ τροφοδοτοῦσαν τὴ Φιλικὴ Ἑταιρία ἀπὸ τὶς περιουσίες τῶν συμπατριωτῶν τους.

— Εἴπατε πὼς τὰ Γιάννενα τἄλεγαν στὰ παλιὰ χρόνια Ἔλλα; εἶπε ἡ Μυρτώ. Ἔχει τὸ ὄνομα αὐτὸ καμμιὰ σχέση μὲ τὴν Ἑλλάδα;

— Καὶ βέβαια ἔχει. Ἐδῶ κατοικοῦσαν, λέει, οἱ Σελλοί, οἱ πρῶτοι Ἕλληνες. Τὸ ὄνομά τους σημαίνει φωτεινός. Ἀπ' τὸ ἴδιο θέμα, εἶναι καὶ οἱ λέξεις σ έ λ α ς, σ ε λ ή ν η. Τὸ σ ἀργότερα ἔγινε δασεῖα. Τὴν Ἔλλα, λέει ἡ παράδοση, τὴν ἔκτισε ὁ Νεοπτόλεμος, ὁ γιὸς τοῦ Ἀχιλλέα. Ἀπ' τὴν Ἔλλα καὶ τοὺς Σελλοὺς πῆρε τὸ ὄνομα κι' ἡ Ἑλλάδα ὅλη.

— Δὲν εἴδαμε σὲ τοῦτα τὰ μέρη ἀρχαῖα εὑρήματα, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Νὰ καὶ κάτι ποὺ γιὰ μένα τουλάχιστο εἶναι ἕνας λόγος, γιὰ ν' ἀγαπῶ περισσότερο τὴν Ἤπειρο.

Ὁ μικρὸς μας ἀρχαιολόγος κατακεραύνωσε, μὲ μιὰ θυμωμένη ματιά, τὸ Φάνη, ποὺ χαμογελοῦσε κρυφὰ γιατὶ εἶχε καταφέρει νὰ πειράξη τὸ Φάνη.

— Ναί, δὲν ἔχει πολλὰ ἀρχαῖα εὑρήματα, γιατὶ σὰ κτηνοτροφικὴ χώρα, ἡ Ἤπειρος ἦταν πολὺ ἀραιὰ κατοικημένη. Εἶχαν μικροὺς συνοικισμοὺς σὲ μεγάλες ἀποστάσεις τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλο, κι' ἦταν βοσκοὶ μὲ χιλιάδες πρόβατα.

— Ξεχνᾶτε ὅμως τὴ Δωδώνη, ξέσπασε ἐπιτέλους ὁ Φάνης. Ἡ Ἤπειρος ἔχει τὸ πιὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ μαντεῖο. Ὁ Ἀλέξανδρος τὸ σεβόταν τόσο, ποὺ ὅταν πέθανε, τὸ ἄφησε κληρονομιὰ στὴν προσωπικὴ του ὑπηρεσία.

Ὁ Λεωνίδας χαμογελοῦσε.

— Ἀπορῶ πὼς ξεχάσαμε ἕναν ἥρωα τῆς ἀρχαίας Ἠπείρου, τὸν Πύρρο!

— Ἄ, ναί, γειά σου, Λεωνίδα, ποὺ τὸν θυμήθηκες, εἶπε ὁ Φάνης πολὺ εὐχαριστημένος. Ὁ Πύρρος, ἀπ' τὴ γενιὰ τῆς Ὀλυμπιάδας κι' αὐτός, τρομοκράτησε τόσο τὴ Ρώμη, ποὺ δόξασε τὴν Ἑλλάδα λίγο πρὶν δύση ὁ ἥλιος της, κάτω ἀπ' τὸ Ρωμαϊκὸ σκοτάδι.

— Ποιὸς μιλεῖ γιὰ δύση; εἶπε ἡ Μυρτώ. Ξεχνᾶς τί λέει ἕνας Ρωμαῖος ποιητής, ὁ Ὁράτιος; Ἡ Ἑλλάδα ὅταν σκλαβώθηκε, σκλάβωσε μὲ τὸ πνεῦμα της τὸν ἄγριο κατακτητή.

— Πῶ! πῶ! τί διαβασμένοι ποὺ εἶστε, εἶπε ἡ οἰκοδέσποινα παίρνοντας τὸ δίσκο. Ἔμαθα κι' ἐγὼ μερικὰ πράγματα σήμερα, μὲ τὴ συντροφιά σας. Δὲ μένετε λίγον καιρὸ νὰ κάμουμε καὶ Χριστούγεννα μαζί;

Εὐχαριστήσαμε τὴ φιλόξενη Ἠπειρώτισσα, λέγοντάς της πὼς τὰ Χριστούγεννα θέλει πάντα κανεὶς νὰ τὰ ζήση στὸ σπίτι, κό του γι' αὐτὸ θὰ βιαστοῦμε νὰ τελειώσουμε τὸ ταξίδι.

Ἔτσι, φύγαμε γιὰ τὴν Ἄρτα. Εἶναι μιὰ συμπαθητικὴ πολιτεία στὴν ὄχθη τοῦ Ἀράχθου ποταμοῦ. Σταθήκαμε, γεμάτοι συγκίνηση, δίπλα στὸ θρυλικὸ γεφύρι κι' ἡ Μυρτὼ μᾶς ἀπάγγειλε μὲ πολὺ αἴσθημα τὸ γνωστὸ δημοτικὸ τραγοῦδι.

> Σαρανταπέντε μάστοροι
> κι' ἑξῆντα μαθητάδες,
> Γιοφύριν ἐθεμέλιωναν
> στῆς Ἄρτας τὸ ποτάμι.

Ἡ ὄμορφη παράδοση ζωντάνεψε μέσα ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ λαϊκοῦ ποιητῆ. Ὁλημερὶς τόχτιζαν τὸ γεφύρι, μὰ τὸ βράδυ γκρεμιζόταν. Ἀπαρηγόρητοι ἦσαν οἱ μαθητάδες κι' οἱ μάστοροι κι' ἔκλαιγαν τοὺς κόπους καὶ τὴ μάταιη δουλειά τους, ὅταν κελάδησε ἕνα πουλάκι μὲ φωνὴ ἀνθρώπου. Ἔπρεπε, ἔλεγε τὸ πουλάκι, νὰ στοιχειώσουν ἄνθρωπο στὰ θεμέλια, ἂν ἤθελαν νὰ στεριώση τὸ γεφύρι. Κι' ἡ μοίρα ἤθελε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νἄναι ἡ πεντάμορφη γυναῖκα τοῦ πρωτομάστορα.

— Παράξενη ἱστορία, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Νάχη σχέση μὲ τὶς ἀνθρωποθυσίες ποὺ γίνονταν τὸν παλαιὸ καιρό, ὅπως ξέρουμε κι' ἀπὸ τὸ μῦθο τῆς Ἰφιγένειας.

— Μὰ καὶ σήμερα ἀκόμα πιστεύει ὁ λαός, εἶπε ἡ Μυρτώ, πὼς κάποιο ζωντανὸ πρέπει νὰ μπῆ στὰ θεμέλια νὰ γίνη στοιχειὸ καὶ νὰ φυλάη τὸ σπίτι. Συνήθως σφάζουν ἕνα κόκορα.

— Δεισιδαιμονίες, εἶπε ὁ Φάνης. Ἐγὼ νομίζω πὼς τὸ ὡραῖο αὐτὸ ποίημα τὄκανε ὁ λαός, γιὰ νὰ δείξη πὼς κάθε ἔργο, γιὰ νὰ πετύχη, θέλει θυσίες, ἀπαιτεῖ μόχθο καὶ τὴ ζωὴ ἀκόμα τοῦ ἀνθρώπου.

— Πολὺ σωστά, Φάνη. Κι' εἴδατε τί ὡραῖα ποὺ τελειώνει τὸ ποίημα μὲ τὴν ἀδελφικὴ ἀγάπη;

> «Ἂν τρέμουν τ' ἄγρια βουνά,
> νὰ τρέμη τὸ γιοφύρι,
> κι' ἂν πέφτουν τ' ἄγρια πουλιά,
> νὰ πέφτουν οἱ διαβάτες.
> Τί ἔχω ἀδερφὸ στὴν ξενιτειά,
> μὴ λάχη καὶ περάση».

— Εἴδατε; πάλι τὸ θέμα τῆς ξενιτειᾶς. Καλὰ λέγατε, θεία, πὼς οἱ Ἠπειρῶτες ἔχουν στὸ αἷμα τους τὴν ἀποδημία. Τὰ καλύτερα τραγούδια τῆς ξενιτειᾶς εἶναι ἠπειρώτικα!

— Ὁμολογῶ πὼς πολὺ εὐχαριστήθηκα μ' αὐτὸ τὸ ταξίδι, εἶπε κι' ὁ Λεωνίδας. Ἕνα θέλω μονάχα. Νὰ ζήσω λιγάκι μὲ τοὺς τσοπάνους πάνω στὰ κράκουρα. Ἔτσι θὰ γνωρίσω κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ μεριὰ τοὺς Ἠπειρῶτες.

— Δὲ μᾶς βοηθᾶ ὁ καιρός, Λεωνίδα, τοῦ εἶπα. Τώρα οἱ κτηνοτρόφοι βρίσκονται στοὺς κάμπους. Μπορεῖ ὅμως νὰ συναντήσωμε κανένα νὰ μᾶς μιλήση γιὰ τὴ ζωή τους στὰ βοσκοτόπια! Ἔχω στὴν Ἄρτα γνωστοὺς καὶ θὰ τοὺς ζητήσω νὰ μᾶς συστήσουν κανένα τσέλιγκα. Πᾶμε τώρα νὰ δοῦμε τὴν πόλη.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει γιὰ τὴν ψυχικὴ ὑγεία

—Παπού, εἶπε ὁ Θάνος. Σήμερα ὁ δάσκαλος μᾶς εἶπε πὼς ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶναι διαρκῶς χαρούμενος, δείχνει πὼς ἔχει ψυχικὴ ὑγεία... Βέβαια δὲν ἀμφιβάλλω ποτὲ γιὰ τὰ ὅσα μᾶς λέει ὁ δάσκαλος. Μὰ παπποὺ αὐτὸ ἐγὼ δὲν τὸ καταλαβαίνω καὶ πολὺ καλά...

—Καὶ θέλεις ἐξηγήσεις.

—Ἀκριβῶς...

—Καὶ τί δὲν καταλαβαίνεις;

—Μά... Αὐτὸ ποὺ σοῦ εἶπα. Καθὼς ὅλοι ξέρομε, ἡ ζωὴ ἔχει τὶς χαρὲς καὶ τὶς πίκρες της. Τὶς εὐτυχίες καὶ τὰ πένθη της. Τὶς καλὲς στιγμὲς καὶ τὰ βάσανά της. Τί εἴδους ψυχικὴ ὑγεία εἶν' αὐτὴ ποὺ ἂν τὴν ἔχομε γινόμαστε ἀναίσθητοι; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εἴμαστε χαρούμενοι σ' ἕνα πένθος, ἢ μιὰ ἐθνικὴ συμφορά, ἢ ἔστω καὶ στὴν περίπτωση μιᾶς τύψης ποὺ μᾶς βασανίζει γιατὶ κάνομε κάτι κακό; Ἂν αὐτὸ εἶναι ψυχικὴ ὑγεία, τότε ἐγὼ... προτιμῶ νὰ μὴν τὴν ἔχω...

Ὁ παπούς, ἄκουγε χαμογελαστός.

—Θάνο μου, εἶπε τέλος, πολὺ ὡραῖα τὰ λές. Τελείωσες;

—Μὰ ναὶ παπού! ἔκανε παραξενεμένο τὸ παιδί. Θαρρῶ πὼς εἶπα καθαρὰ αὐτὸ ποὺ σκέπτομαι...

—Τώρα ὅμως θὰ σοῦ κάνω κι' ἐγὼ μιὰ ἐρώτηση. Προσπάθησε νὰ μοῦ ἀπαντήσης ὅμως σωστά...

—Ἔχεις τὸν λόγο μου!

—Μὰ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καλή σου θέληση!

—Δὲν ἐξαρτᾶται ἀπό... Μὰ ἀπὸ τί τότε ἐξαρτᾶται παποῦ;

—Ἀπὸ τὸ μνημονικό σου. Καὶ ξέρεις τὸ μνημονικό, καθὼς λένε, εἶναι ἕνα σκυλὶ τόσο κακομαθημένο κάποτε, ποὺ δὲν ἔρχεται ὅταν τοῦ σφυρίζης, παρὰ ὅταν τοῦ καπνίση.

—Ἐλπίζω νάρθη παποῦ. Γι' αὐτὸ ρώτησέ με!

—Τί ἀκριβῶς σᾶς εἶπε ὁ δάσκαλος; Ὅποιος εἶναι χαρούμενος, τότε δείχνει πὼς ἔχει ψυχικὴ ὑγεία; Αὐτὸ ἀκριβῶς σᾶς εἶπε;

Τὸ παιδὶ ἔμεινε γιὰ λίγο συλλογισμένο...

—Ναί... Ὄχι... Πάντως αὐτὸ ἦταν τὸ νόημα... Ἂ νά! Θυμήθηκα! Μᾶς εἶπε ἐπὶ λέξει «Ὅποιος κατορθώνει νὰ εἶναι γαλήνιος μὲ ὅ,τι καὶ νὰ τοῦ συμβῆ, δείχνει πὼς ἔχει ψυχικὴ ὑγεία». Αὐτὸ μᾶς εἶπε!

—Μὰ Θάνο μου, δὲν εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα μ' αὐτὸ ποὺ μοῦ εἶπες πρίν!

—Μὰ παπού, γιατί; Τί γαλήνιος, τί χαρούμενος! Πάντως εὐχαριστημένος ἄνθρωπος εἶναι. «Πωλῶν τοῖς μετρητοῖς» ὅπως γράφει καὶ κάτω ἀπὸ μιὰ εἰκόνα στὸ μαγαζὶ τοῦ κὺρ Στάμου.

—Βλέπεις Θάνο μου πόσο εὔκολα γεννιῶνται οἱ παρεξηγήσεις; Λέει κάτι ἕνας, τὸ παίρνει ὁ ἄλλος ἀλλοιῶς, πάει! Πάει ἡ συνενόηση. Συνενόηση μηδέν! Ἔτσι καὶ τώρα! Πασκίζεις νὰ ἀποδείξης πὼς εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶμα «γαλήνιος» καὶ «χαρούμενος». Ὁ χαρούμενος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ χαίρεται γιὰ κάτι. Κάποιο συγκεκριμένο λόγο θάχη, ἢ ἔτσι εἶναι τὸ κέφι του: νὰ τοῦ ἀρέση ἡ ζωὴ γενικά, νὰ τὴν χαίρεται καὶ νὰ μὴν ἔχη ἐκείνη τὴ στιγμὴ καμμιὰ σκοτούρα καὶ κανένα βάσανο ποὺ νὰ τὸν βασανίζη. Ὁ γαλήνιος δὲν χαίρεται. Δὲν πανηγυρίζει. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἔχει κὰν λόγο νὰ εἶναι εὐχαριστημένος. Ὁ γαλήνιος μπορεῖ νὰ δοκίμασε μιὰ ἀπογοήτευση, νὰ γνώρισε μιὰ κακοτυχία. Ἀκόμα νὰ τὸν βαραίνη ἕνα πένθος. Ἀλλὰ ὅπως τὰ μικρόβια καὶ οἱ ἀρρώστειες δὲν μποροῦν νὰ προσβάλουν εὔκολα τὸν πολὺ γερὸ ἄνθρωπο ἢ αὐτὸν ποὺ ἔχει καλὴ σωματικὴ ὑγεία, ἔτσι κι' οἱ στενοχώριες, οἱ σκοτοῦρες, οἱ ἀπογοητεύσεις, οἱ κακοτυχίες, δὲν μποροῦν νὰ προσβάλουν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔχει ψυχικὴ ὑγεία. Θὰ μείνη γαλήνιος, ὅπως ὁ ὑγιὴς ἄνθρωπος μένει γερός.

—Ὥστε παποῦ, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ψυχικὴ ὑγεία εἶναι ἀναίσθητος;

—Διόλου παιδί μου! Λυπᾶται, θλίβεται, πικραίνεται ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Ἀλλὰ δέχεται τὴν λύπη γαλήνια, χωρὶς νὰ χάση τὴν ψυχραιμία του. Καὶ τὴν ἐκφράζει τόσο συγκρατημένα, μετρημένα καὶ σεμνά, ποὺ ποτὲ δὲν δίνει τὴν ἐντύπωση πὼς ἔχασε τὴν ἠρεμία του. Ὁ ψυχικὰ ὑγιὴς ἄνθρωπος Θάνο μου, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πρῶτα ἀπ' ὅλα μιὰ γερή, μιὰ ἀπέραντη πίστη... Ἀπ' αὐτὴν παίρνει τὴν δύναμή του. Αὐτὴ τὸν συγκρατεῖ στὸν δύσκολο καὶ στυγνὸ δρόμο τῆς αὐτοπειθαρχίας ποὺ φαίνεται σὰν γαλήνη. Γιατὶ ὁ ψυχικὰ ὑγιὴς ἄνθρωπος, ἐνῶ πάντα κάνει ἐκεῖνο ποὺ πρέπει μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις, μὲ ὅλη του τὴν ψυχή, ποτὲ δὲν ἀπελπίζεται καὶ ποτὲ δὲν ἀποθαρρύνεται. Στὴν περίπτωση μιᾶς ἐθνικῆς συμφορᾶς ὅπως ἦταν τότε μὲ τὴν Κατοχή, πίστευε στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ μέλλον της καὶ στοὺς Ἕλληνες. Ἤξερε πὼς ὁ τόπος τοῦτος εἶναι καμωμένος γιὰ νὰ ζῆ ἐλεύθερος. Καὶ καθὼς ἐργαζόταν γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδας, ἦταν γαλήνιος, γιατὶ πίστευε στὴν Ἑλλάδα.

Στὴν κάθε στενοχώρια ἢ συμφορὰ ποὺ τὸν βρίσκει, ξέρει πὼς κάποιο φάρμακο ὑπάρχει, κάποιο ἀντίδοτο... καὶ πὼς τίποτε δὲν εἶναι ἀπολύτως μαῦρο γιὰ κεῖνον ποὺ πιστεύει. Ξέρει πὼς ἂν κάποτε ἐπικρατεῖ ἡ κακία, αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρατήση πολύ. Τελειωτικὰ θὰ θριαμβεύση τὸ καλό.

Ἂν τὸν βρῆ μιὰ ἀναποδιά, ξέρει πὼς κι' αὐτὴ θὰ περάση γιατὶ ἔτσι εἶναι στὴ ζωή μας: πότε μᾶς συμβαίνουν εὐχάριστα καὶ πότε δυσάρεστα. Κι' ἔτσι δὲν ἀφήνει τὴν ἀπελπισία νὰ τὸν καταβάλη. Ἂν δοκιμάση μιὰ ἀπογοήτευση, θὰ συλλογιστῆ πὼς ἡ ζωὴ δὲν ἔχει εὐτυχῶς μόνον ἀπογοητεύσεις ἀλλὰ κι' ἕνα πλῆθος χαρές. Καὶ θὰ παρηγορηθῆ.

Ἂν δοκιμάση τύψεις γιὰ κάτι ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ κάνη, θὰ πάρη τόσο σοβαρά, τόσο ἀπόλυτα τὴν ἀπόφαση νὰ ἐπανορθώση τὸ σφάλμα του, ποὺ πάλι διατηρῆ τὴν ψυχραιμία του.

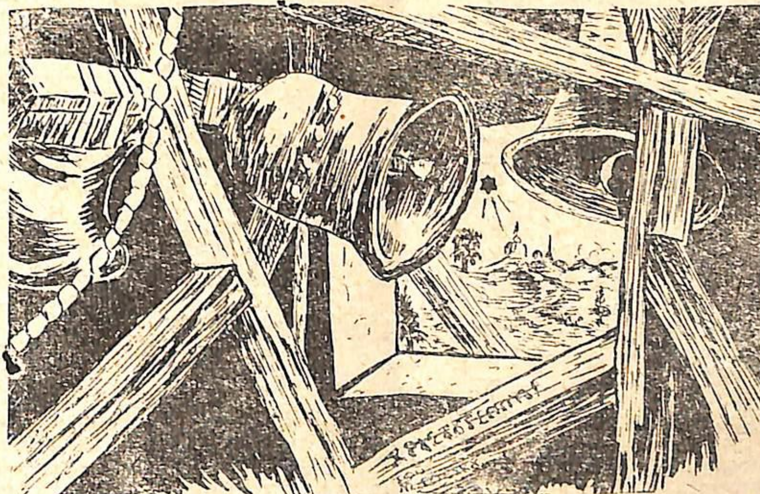
Κι' ἂν κάποτε ἀρρωστήση ὁ ἴδιος ἢ κάποιος ἀπὸ τοὺς δικούς του, δὲν βαρυγκομᾶ γιατὶ ξέρει πὼς οἱ ἀρρώστειες εἶναι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους κι' ἔχει ὑπομονὴ καὶ πίστη στὸ Θεὸ μεγάλη, κι' ἐμπιστοσύνη στὴν ἐπιστήμη, καὶ περιμένει νὰ γίνη καλά. Ὅταν τὸν ἀδικοῦν, κοιτάζη νὰ βάλη τὰ πράγματα στὴ θέση τους μὲ ἠρεμία καὶ χωρὶς θυμοὺς καὶ ταραχές. Ἐδῶ ἀδίκησαν ἕναν Σωκράτη, ἕναν Ἰησοῦ Χριστὸ ἀκόμη, τί κι' ἂν τὸν ἀδίκησαν κι' αὐτὸν τὸν ἴδιον; Τὸ σωστὸ θὰ λάμψη τελειωτικὰ σὰν τὸν ἥλιο κι' ἐκεῖνος ποὺ τὸν ἀδίκησε θὰ ντροπιαστῆ. Καὶ ὅταν τὸν πικραίνουν, ὅσο καὶ νὰ θλίβεται ξέρει συχνὰ καὶ νὰ συχωρῆ... Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος εἶναι γερὸς Θάνο μου, λέμε πὼς ἔχει γερὰ κόκκαλα, πλούσιο αἷμα, σπλάγχνα ποὺ λειτουργοῦν καλά. Κι' ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἔχει ψυχικὴ ὑγεία, ἔχει γερὴ πίστη προπαντὸς—εἶναι τὸ στήριγμα τῆς ψυχῆς ἡ πίστη—καὶ ὑπομονὴ καὶ μεγαλοψυχία καὶ θάρρος καὶ καλωσύνη... Γι' αὐτὸ μπορεῖ κι' εἶναι γαλήνιος πάντα, ἀκόμη κι' ὅταν δὲν εἶναι διόλου χαρούμενος. Κατάλαβες τί ἤθελε νὰ πῆ ὁ δάσκαλός σου Θάνο μου;

—Μὰ ναὶ παποῦ! Πῶς! Κατάλαβα! Καὶ τώρα ποὺ κατάλαβα, συμφωνῶ!

—Χαίρομαι παιδί μου... Ἕνα ὅμως ἀκόμα πρέπει νὰ ξέρης. Ἡ ψυχικὴ ὑγεία ποὺ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ἀρετῶν ποὺ εἶπα πιὸ πάνω, ὑπάρχει ὅσο ὑπάρχουν κι' ἐκεῖνες. Γι' αὐτὸ ἀδιάκοπα πρέπει νὰ τὶς καλλιεργοῦμε, γιὰ νὰ μὴ χάνουν ἀπὸ τὴ δύναμή τους.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΛΚΑΝΗ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ (Σκίτσο τοῦ Μ. Μέσκου)

Γιὰ νὰ γελᾶτε

Η ΜΗΤΕΡΑ ΑΡΕΤΗ

Ὁ καθηγητής: Θὰ ἤθελα παιδιὰ νὰ μοῦ πῆτε ποιὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀρετή.

Ὁ μαθητής: Στὸ χωριό μας ἡ γιαγιά μου κ. καθηγητὰ. Τὴν λένε Ἀρετὴ καὶ εἶναι 92 χρονῶν. Οἱ ἄλλες γυναῖκες μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα εἶναι μικρότερές της.

Ἄγγελος Καρατζᾶς

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ὁ καθηγητής: Πές μου Σαλονικιὲ τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦ δένδρου;

Ὁ Σαλονικιός: Κούτσουρο κὺρ καθηγητά.

Αἰώνιος Μαθητὴς

Εὐκαιρίες ἀμέτρητες

Μιλήσαμε στὰ περασμένα μας σημειώματα γιὰ τὴν «Ὁμάδα τῆς ἀγάπης» καὶ γιὰ τὴν «Ὁμάδα τῆς ψυχαγωγίας», ποὺ μπορεῖ νὰ φτιάσουμε μέσα στὸ σχολεῖο μας, ἂν θέλουμε ν' ἀρχίσουμε ἀπὸ τώρα νὰ ἐργαζώμαστε γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Θὰ μπορούσαμε νὰ προσθέσουμε καὶ ἄλλα πράγματα ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε μέσα στὸ σχολεῖο μας, ἂν θέλουμε νὰ χρησιμοποιήσουμε ὅλες τὶς δυνατότητες, ποὺ μᾶς παρουσιάζονται. Ἂς ἀναφέρουμε ἀκόμη μὲ δυὸ λέξεις τὴ «μορφωτικὴ Ὁμάδα», ποὺ μποροῦσε νὰ γίνη καὶ ποὺ θὰ φρόντιζε νὰ γίνη μιὰ καλὴ βιβλιοθηκούλα στὸ σχολεῖο, μὲ ὡραῖα καὶ ὠφέλιμα βιβλία, θὰ ὀργάνωνε ὁμιλίες πάνω σὲ ἐνδιαφέροντα θέματα, ποὺ δὲν δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ διδαχθοῦν στὶς ὧρες διδασκαλίας, θὰ προσπαθοῦσε νὰ ἐπιτύχη περισσότερη καλλιέργεια τῆς μουσικῆς μὲ τὴν διοργάνωση μιᾶς καλῆς χορωδίας καὶ τὴν ἐκμάθηση ἑνὸς μουσικοῦ ὀργάνου καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὰ εὐτυχῶς δὲν ἔχουν τέλος, ἂς μιλήσουμε γιὰ ἄλλες εὐκαιρίες ποὺ ἔχουμε ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο, γιὰ νὰ ἐργασθοῦμε γιὰ τὸ μεγάλο σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Κι' αὐτοῦ θὰ μπορούσαμε ν' ἀφιερώσουμε σειρὰ ἀπὸ σημειώματα. Ἀλλ' ὅπως εἴδαμε ἀπ' τὶς εὐκαιρίες ποὺ μᾶς παρουσιάζονται στὸ σχολεῖο, ὄρεξη γιὰ δουλειὰ νὰ ἔχουμε κι' ἀπὸ εὐκαιρίες ἄλλο τίποτε. Φθάνει νὰ ἔχουμε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας ἀνοικτὰ καὶ τὴν καρδιά μας ἕτοιμη γιὰ νὰ βοηθήση καὶ τότε ποτὲ δὲ θὰ μποροῦμε νὰ μείνουμε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια.

Νὰ π. χ. ἐδῶ ἕνα καλὸ γειτονόπουλο, ποὺ τοῦ ἔσπασε τὸ πατίνι. Αὔριο τὸ ἀπόγευμα μποροῦμε νὰ διαθέσουμε κάπου μιὰ ὥρα γιὰ νὰ τὸ βοηθήσουμε νὰ τὸ φτιάξη. Δὲν τοῦ τὸ λέμε ἀπὸ σήμερα νὰ παρηγορηθῇ καὶ νὰ μὴν κλαίη ἀπαρηγόρητα; Φτιάνοντας αὔριο τὸ πατίνι, θὰ τοῦ ποῦμε καὶ μιὰ ὡραία ἱστορία, ποὺ θὰ τὸ διδάξη νὰ μὴ λέη ἄσχημα λόγια, γιατὶ χθὲς τὸ εἴχαμε ἀκούσει σὲ μιὰ στιγμή, ποὺ τοῦ εἶχε ξεφύγει κάτι ἄσχημο.

Ἐκεῖ εἶναι τὸ χαριτωμένο ἐξαδελφάκι μας. Στὸ σχολεῖο του, ἡ κατάσταση δὲν εἶναι καὶ τόσο καλή. Κανένας δὲν ὑπάρχει ποὺ νὰ ἀναλάβη κάτι νὰ κάνη. Δὲν τὸ ἐνθαρρύνουμε νὰ πάρη αὐτὸ τὴν πρωτοβουλία; Στὴν ἀρχὴ πέστε του πῶς θὰ τὸν βοηθήσετε καὶ σεῖς, ὅσο σᾶς εἶναι δυνατόν. Ἔπειτα γιὰ Κατηχητικὸ Σχολεῖο δὲν ἔχει ἀκόμη ἰδέα. Δὲν τοῦ μιλάτε γι' αὐτὸ καὶ δὲν κανονίζετε, ὥστε τὴν ἐρχομένη Κυριακὴ νὰ τὸν πάρετε μαζί σας;

Πάρα κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι μένει ἡ Κυρὰ - Λένη. Τί χαριτωμένη γυναικοῦλα, μόνο ποὺ ἡ καϋμένη εἶναι κουτσή. Ἐργάζεται στὸ σπίτι τῆς ξενοράβοντας, γιὰ νὰ κερδίση τὸ ψωμί της. Ἄλλον στὸν κόσμο δὲν ἔχει παρὰ τὸ Θεὸ καὶ τὰ χέρια της. Πηγαίνοντας πρὸς τὸν μπακάλη μας γιὰ ψώνια, δὲν τῆς χτυπᾶμε τὴν πόρτα, γιὰ νὰ ρωτήσουμε ἂν θέλει νὰ τῆς ψωνίσουμε κι' ἐκείνης κάτι;

Ἀλλὰ εἴπαμε, ὅλ' αὐτὰ εὐτυχῶς δὲν τελειώνουν. Οἱ εὐκαιρίες εἶναι ἀμέτρητες. Γιὰ νὰ τελειώσουμε ὅμως ἐμεῖς τὴν σειρὰ αὐτῶν τῶν σημειωμάτων, θὰ πρέπει νὰ ὑπενθυμίσουμε κάτι: Ξεκινήσαμε ἀπ' τὸ ἐρώτημα, ποιὸ θεωροῦσε ὁ Κύριός μας ὡς τὸ πρῶτο καὶ σπουδαιότερο πράγμα στὸν κόσμο. Τὸ βρήκαμε. Προσπαθήσαμε νὰ καταλάβουμε τί εἶναι. Ὕστερα προσπαθήσαμε νὰ δοῦμε τί μποροῦμε νὰ κάνουμε γι' αὐτὸ καὶ βρήκαμε τόσα πολλά. Σ' αὐτά, ὅμως, καὶ στὰ ἄλλα παρόμοια, ὅπου θὰ προσπαθοῦμε νὰ μιμηθοῦμε τὸν Κύριο, δὲν θὰ εἴμαστε μόνοι μας. Θὰ εἶναι μαζί μας Ἐκεῖνος. Ἀφοῦ ἐργαζόμαστε γιὰ τὸ ἔργο Του, μπορεῖ Ἐκεῖνος νὰ λείψη ἀπὸ κοντά μας; Γι' αὐτό, ὁσεσδήποτε δυσκολίες καὶ νὰ συναντήσουμε — καὶ θὰ συναντήσουμε πολλὲς — ἂς μὴ ἀπογοητευθοῦμε. Ἂς μὴ ἀφίσουμε τὸ πνεῦμα τῆς ἀπαισιοδοξίας νὰ φωλιάση μέσα στὴν ψυχή μας καὶ νὰ μᾶς κάνη νὰ πιστέψουμε πὼς δὲν μπορεῖ νὰ γίνη τίποτε. Ἂν πιστέψουμε σ' Ἐκεῖνον καὶ στὴν Παντοδυναμίαν Του, ὅλα εἶναι δυνατά, ὅλα γίνονται. Φθάνει νὰ πιστέψουμε.

Ὁ Πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

24ον

Τὸ Γκαμπὶ τοῦ Ρ (1ε2—ε4, ε7—ε5, 2ζ2—ζ4).

Στὸ ἄνοιγμα αὐτό, ὅπου τὰ λευκὰ προσφέρουν ἕνα πιόνι στὰ μαῦρα γιὰ ν' ἀποκτήσουν τὴν εὐχέρεια μιᾶς ἰσχυρῆς ἐπιθέσεως, τὰ μαῦρα μποροῦν νὰ πάρουν τὸ προσφερόμενο πιόνι μὲ 2... ε5Χζ4, ὁπότε ἔχουμε τὸ «δεκτὸ» γκαμπὶ τοῦ Ρ, ἢ νὰ μὴ πάρουν τὸ πιόνι, ὁπότε ἔχουμε τὸ μὴ δεκτὸ γκαπὶ τοῦ Ρ.

Ἂς δοῦμε τὸ καθένα χωριστά.

Δεκτὸ Γκαπὶ τοῦ Ρ.

	Λευκά	Μαῦρα
1	ε2 - ε4	ε7 - ε5
2	ζ2 - ζ4	ε5 Χ ζ4

Τὰ λευκὰ μ' ὅλο ποὺ ἀποβλέπουν σὲ ἐπίθεση εἶναι ἐξ ἀρχῆς ὑποχρεωμένα νὰ φυλαχθοῦν ἐδῶ ἀπὸ τὴν ἐπίθεση τῆς μαυρης Βασιλίσσης Βδ8—θ4+ καὶ συνήθως παίζουν:

3	Ιη1 - ζ3	η7 - η5

Αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ συνηθισμένη συνέχεια ποὺ ἐξελίσσεται ἔτσι:

4	θ2 - θ4	η5 - η4
5	Ιζ3 - ε5	Ιη8 - ζ6
6	Αζ1 - γ4 (ἐπίθεσις στὸ σημεῖο ζ7)	δ7 - δ5
7	ε4 Χ δ5	Αζ8 - δ6 κλπ.

Τὰ λευκὰ μποροῦν νὰ κάμουν σὰν τρίτη κίνηση ἀντὶ 3 Ιη1 - ζ3 μιὰ ἔξοδο τοῦ Α, τὴν 3 Αζ1 - γ4 ποὺ ἀποτελεῖ ἔμμεση ἄμυνα στὸ σὰχ τῆς μΒ ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω. Τότε ἡ παρτίδα ἐξελίσσεται ἔτσι:

1	ε2 - ε4	ε7 - ε5
2	ζ2 - ζ4	ε5 Χ ζ4
3	Αζ1 - γ4	Βδ8 - θ4+
4	Ρε1 - ζ1	η7 - η5
5	Ιβ1 - γ3	Αζ8 - η7
6	δ2 - δ4 καὶ ἡ ἐξέλιξη εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ γιὰ τὰ λευκά.	

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα παίχθηκε τὸ 1815 μιὰ περίφημη παρτίδα στὸ Λονδῖνο ἀπὸ τὸν μεγάλο Γερμανὸ παγκόσμιο πρωταθλητὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Ἄντερσεν. Ἡ παρτίδα αὐτὴ ἔμεινε στὴν ἱστορία τοῦ σκακιοῦ μὲ τὸ ὄνομα «ἡ ἀθάνατη παρτίδα» χάρη στὴν ὡραιότητα καὶ τὴν ἐξυπνάδα τῶν συνδυασμῶν. Σᾶς τὴν παραθέτω ἐδῶ:

	Λευκά Ἄντερσεν	Μαῦρα Κεσερίνσκυ
1	ε2 - ε4	ε7 - ε5
2	ζ2 - ζ4	ε5Χζ4
3	Αζ1 - γ4	Βδ8 - θ4+
4	Ρε1 - ζ1	β7 - β5!
5	Αγ4Χβ5	Ιη8 - ζ6
6	Ιη1 - ζ3	Βθ4 - θ6
7	δ2 - δ3	Ιζ6 - θ5
8	Ιζ3 - θ4	Βθ6 - η5
9	Ιθ4 - ζ5	γ7 - γ6
10	Πθ1 - η1!	γ6Χβ5
11	η2 - η4	Ιθ5 - ζ6
12	θ2 - θ4	Βη5 - η6
13	θ4 - θ5	Βη6 - η5
14	Βδ1 - ζ3	Ιζ6 - η8
15	Αγ1Χζ4	Βη5 - ζ6
16	Ιβ1 - γ3	Αζ8 - γ5
17	Ιγ3 - δ5	Βζ6Χβ2
18	Αζ4 - δ6!!	Ββ2Χα1+

(Ἐδῶ ἂν τὰ μαῦρα ἔπαιρναν μὲ 18..... Αγ5Χδ6, τὰ λευκὰ θὰ ἔφθαναν στὸ ματ μὲ 19 Ιζ5Χδ6+, Ρε8 - δ8. 20 Ιδ6Χζ7+, Ρδ8 - ε8. 21 Ιζ7 - δ6+, Ρε8 - δ8. 22 Βζ3 - ζ8 μάτ).

19	Ρζ1 - ε2	Αγ5Χη1

(καὶ ἐδῶ ἂν 19.... ΒαΙΧη1. 20 Ιζ5Χη7+, Ρε8 - δ8. 21 Αδ6 - γ7 μάτ).

20	ε4 - ε5!	Ιβ8 - α6
21	Ιζ5Χη7+	Ρε8 - δ8
22	Βζ3 - ζ6+!	Ιη8Χζ6
23	Αδ6 - ε7 μάτ.	

Γενικὰ τὸ δεκτὸ γκαμπὶ τοῦ Ρ ἔχει στὴν ἐξέλιξή του ἕνα χαρακτῆρα τυχοδιωκτικὸ καὶ ἐπικίνδυνο γιὰ τὰ μαῦρα. Γι' αὐτὸ πολλοὶ παῖκται προτιμοῦν νὰ μὴ πάρουν τὸ προσφερόμενο πιόνι κι' ἔτσι ἔχουμε τὸ μὴ δεκτὸ γκαμπὶ τοῦ Ρ ποὺ ἡ πιὸ καλὴ συνέχειά του εἶναι:

1	ε2 - ε4	ε7 - ε5
2	ζ2 - ζ4	Αζ8 - γ5

Τὰ λευκὰ δὲν μποροῦν νὰ πάρουν τὸ μαῦρο πιόνι μὲ 3 ζ4Χε5 γιατὶ τὰ μαῦρα συνεχίζουν μὲ 3.... Βδ8 - θ4+. 4 η2 - η3, Βθ4Χε4) κλπ. καὶ ἐξαρθρώνουν τὸ μέτωπο τῶν λευκῶν. Γι' αὐτὸ ἡ πιὸ καλὴ ἀπάντηση τῶν μαύρων εἶναι:

3	Ιη1 - ζ3	δ7 - δ6

Ἐδῶ τὰ λευκὰ μποροῦν νὰ διαλέξουν τὴν συνέχεια ἀνάμεσα στὶς ἀκόλουθες κινήσεις:

4 ζ4Χε5 ἢ
4 γ2 - γ3 ἢ
4 Αζ1 - γ4 ἢ τέλος
4 Ιβ1 - γ3 καὶ ἡ παρτίδα ἔχει καλὲς δυνατότητες καὶ γιὰ τοὺς δύο ἀντιπάλους.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ ἡμιανοικτὰ ντεμποῦτα.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ

Ἔχομε γράψει καὶ ἄλλοτε πὼς οἱ καλαμιὲς τοῦ θερισμένου σιταριοῦ ἢ καλαμποκιοῦ ἢ τῶν ὀσπρίων ποὺ ἔμειναν στὸ χωράφι, δὲν πρέπει νὰ καίγωνται ἀλλὰ νὰ παραχώνονται μὲ τὸ ὄργωμα καὶ νὰ σαπίζουν γιὰ νὰ κάνουν τὸ χῶμα καρπερό.

Τὸ χωράφι χωρὶς χλωρὴ λίπανση (παράχωμα) καὶ χωρὶς κοπριά, εἶναι ἄγονο. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ γύρισμα τῆς καλαμιᾶς ὕστερα ἀπὸ τὸ θέρισμα εἶναι ἀπαραίτητο.

Ἂν κρατᾶμε τὴν καλαμιὰ γιὰ τὰ ζῶα μας ἢ δὲν μποροῦμε γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο νὰ τὴν παραχώσωμε, περιμένομε νὰ φυτρώσουν τὰ ζιζάνια καὶ τότε τὰ ξεριζώνομε καὶ τὰ παραχώνομε νὰ σαπίσουν.

Ν ε ρ ο κ ρ ά τ η μ α. Ἐκεῖ ποὺ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς μαζεύεται καὶ σχηματίζει μικρὲς γοῦρνες, τὰ στάρια κιτρινίζουν καὶ μένουν καχεκτικά. Θὰ μιλήσωμε στὸ ἐρχόμενο πῶς πρέπει νὰ καλλιεργοῦμε τὶς πλαγιές. Ἀλλὰ καὶ τὰ πεδινὰ χωράφια ἔχουν τὰ ψεγάδια τους μὲ τὰ νερὰ ποὺ μαζεύουν τὸν χειμῶνα.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀποτελεσματικοὺς τρόπους νὰ μὴ μένουν νερὰ στὸ χωράφι, εἶναι τὸ κατάλληλο ὄργωμα.

Τὰ ὀργώματα πρέπει νὰ γίνωνται κατὰ τέτοιο τρόπο, ποὺ νὰ παίρνη τὸ χωράφι ὁμοιόμορφη κλίση. Νὰ μὴ μένουν δηλαδὴ γοῦρνες. Ὅταν εἶναι δύσκολο ἢ ἀδύνατο νὰ πάρη τὸ χωράφι ὁμοιόμορφη κλίση μὲ τὸ ὄργωμα, πρέπει ν' ἀνοίγωνται αὐλάκια ποὺ νὰ στραγγίζουν τὰ νερά.

Βέβαια θὰ μοῦ πῆτε πὼς εἶναι κόπος. Μ' αὐτὸς ὁ κόπος ἐμποδίζει τὸ νεροκράτημα. Κι' ἂν ἔχωμε μικρὴ σοδειὰ σὲ πεδινὰ χωράφια, τὶς περισσότερες φορὲς τὸ χειμωνιάτικο νεροκράτημα φταίει.

Π ο ι ὸ χ ῶ μ α π ρ ο τ ι μ ο ῦ ν τ ὰ σ τ ά ρ ι α; Τὸ ἀργιλλῶδες καὶ ἀσβεστῶδες. Νὰ μὴν εἶναι ὅμως πολὺ βαρύ, δηλαδὴ νὰ μὴν ἔχει ἄργιλλο πάνω ἀπὸ 60 τὰ ἑκατὸ τὸ πολύ. (Καθὼς ξέρομε, ὅταν τὸ χῶμα ἔχει πάνω ἀπὸ τὰ 50 στὰ ἑκατὸ ἄργιλλο, λέγεται βαρύ. Ὅταν ἔχει πολὺ ἄμμο, λέγεται ἐλαφρό, (ἀμμόχωμα, ἀμμούδα).

Τὶ εἶναι ἡ ἄργιλλος αὐτὴ ποὺ λέμε; Εἶναι τὸ χῶμα! Εἶναι πιὸ λεπτὸ ἀπὸ τὴν ἄμμο, γι' αὐτὸ καὶ παρασύρεται πιὸ εὔκολα ἀπὸ τὸ νερό, τὸν ἀέρα, κλπ.

Εἶναι ὅμως μονοκόμματο πρᾶμα τὸ χῶμα; Ὄχι! Ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ ἄλλα συστατικά. Νά, ὅπως ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ἕναν σκελετό, κρέας, αἷμα κλπ.

Κρέας τῆς ἀργίλλου - ἕνα συστατικὸ δηλαδὴ αὐτοῦ τοῦ κρέατος - εἶναι καὶ τὸ ἀσβέστιο.

Ὅταν ἔχει πολὺ ἀσβέστιο ἡ ἄργιλλος, τὸ χῶμα εἶναι ἀργιλλοασβεστῶδες. Πολὺ κατάλληλο χῶμα καθὼς εἴπαμε γιὰ τὰ στάρια (ἐνῶ π. χ. γιὰ τὴν σίκαλη ἢ τὴν πατάτα δὲν κάνει).

Ἀργεῖ νὰ ζεσταθῆ, εἶναι ὄψιμο χῶμα δυσκολοδουλεύεται. Ὅταν ὅμως καλλιεργηθῆ, τρίβεται καὶ γίνεται μικροὶ ἀφράτοι βῶλοι. Πολὺ κατάλληλο ἔδαφος γιὰ σπόρους!

Οἱ μαλακοὶ αὐτοὶ βῶλοι, δὲν λυώνουν ἀμέσως μετὰ τὴ βροχὴ οὔτε κολλᾶνε γιὰ νὰ γίνουν ὕστερα κροῦστα.

Τώρα ἂν ἀντὶ γιὰ ἀσβέστιο ἔχει ἡ ἄργιλλος γιὰ κρέας της νάτριο, τότε τὸ χωράφι εἶναι πολὺ βαρύ. Φουσκώνει μὲ τὴ βροχή, λασπώνει, δὲν ἀφήνει τὸ νερὸ νὰ φτάση ὡς τὸ βάθος κι' ὅταν ξεραθῆ κάνει μιὰ σκληρὴ κροῦστα ποὺ σκάει μεριὲς - μεριές. Κι' ὅταν σκάει, κόβονται κι' οἱ ρίζες τῶν φυτῶν καὶ ξεραίνονται.

Γιὰ τοῦτο λέμε πὼς δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι τὸ χωράφι βαρύ, ἀργιλλῶδες, παρὰ ἀργιλλοασβεστῶδες. (Λίγο πιὸ βαρὺ ἀπὸ τὸ πηλόχωμα).

Αὐτὰ τὰ εἴπαμε γιὰ νὰ ἐξηγήσωμε γιατὶ τὰ στάρια ἔχουν προτίμηση σὲ ὡρισμένα χώματα.

Ὁ σ π ό ρ ο ς. Πρέπει νὰ δώσωμε μεγάλη προσοχὴ στὴν ἐκλογὴ τοῦ σπόρου ποὺ θὰ σπείρωμε.

Οὔτε ἀψώμωτος οὔτε λισθὸς οὔτε δαυλιτισμένος πρέπει νὰ εἶναι ὁ σπόρος ποὺ θὰ φυτέψωμε. Ἀκόμα πρέπει νὰ βεβαιωθοῦμε ὅτι ἡ ποικιλία ποὺ σπέρνομε εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη. Ἀπὸ τὴν ποικιλία καὶ μόνο κάποτε ἔχομε μεγάλη ἢ μικρὴ σοδειά. Ποτὲ δὲν θὰ σπείρωμε σπόρο ποὺ δὲν τὸν ἀπολυμάναμε πρίν.

Βυθίζομε τοὺς σπόρους σὲ διάλυμα γαλαζόπετρας ἢ καραμπογιᾶς σὲ νερὸ κάπου εἴκοσι λεπτά.

Στὸ ἐμπόριο, ὑπάρχουν καὶ διάφορες ἀπολυμαντικὲς σκόνες: Ἀμπαβίτ, Οὐσπουλουμ, Δαυλιτίνη, κλπ.

Ἡ σ π ο ρ ά. Μαζὺ μὲ τὴν σπορὰ δὲν ὀργώνομε ποτέ.

Ὁ σπόρος πρέπει νὰ παραχώνεται 1 - 3 πόντους καὶ ποτὲ περισσότερο.

Ὁ καλύτερος τρόπος εἶναι ἂν δὲν σπέρνομε γραμμικὰ νὰ σκεπάζομε τὸν σπόρο μὲ τὴν σβάρνα.

Ὁ σπόρος ποὺ παραχώνεται σὲ ἕνα - ὡς τρεῖς πόντους, θὰ πετάξη φύτρο πράσινο ζωηρὸ γρήγορα. Ὅποιος παραχάνεται βαθύτερα ἢ δὲν θὰ βγῆ διόλου, ἢ ἂν βγῆ, οἱ ρίζες του θὰ σαπίσουν γρήγορα.

Μὰ καὶ ἡ γρηγοράδα ἔχει σημασία. Βαθειὰ παραχωμένος σπόρος ποὺ ἀργεῖ νὰ ξεμυτίση φύτρο, ἔχει μέσα στὸ χῶμα ἕνα σωρὸ κινδύνους. Καὶ μάλιστα μεγάλους. Μὲ τὴ σπορὰ μὲ τὴν σβάρνα ποὺ εἶναι ἡ καλύτερη, χρειαζόμαστε λιγώτερο σπόρο.

Εἶναι ἀναντίρρητο πὼς ἡ γραμμικὴ καὶ ἡ σκαλιστικὴ σπορὰ εἶναι οἱ καλύτερες.

Οἱ γεωπόνοι μάλιστα ὑποστηρίζουν πὼς δὲν ὑπάρχει καλύτερη γιὰ τὸν καλλιεργητὴν ποὺ καλλιεργεῖ τέσσερα πέντε στρέμματα.

Ὅταν δὲν ἔχομε κατάλληλη σπαρτικὴ μηχανή, τὴν μικρὴ ἔκταση τὴν σπέρνομε μὲ τὸ χέρι σὲ μικρὰ αὐλάκια ποὺ ἀνοίγομε ὄχι βαθειὰ μὲ τὸ τσαπὶ σὲ κανονικὲς γραμμὲς ποὺ χαράζονται μὲ τὸν σπάγγο.

Τὸ στρέμμα πρέπει νάχωμε τουλάχιστον 100 ὀκάδες στάρι σπέρνοντας στὸ μέτρο (τὸ τετραγωνικὸ μέτρο 2,8 δρμ.) (7 ὀκάδες σπόρος στὸ στρέμμα).

Κανονικὰ τὸ καλὰ στραγγισμένο χῶμα, καλὰ ὀργωμένο, λιπασμένο ὅπως πρέπει καὶ ἐφαρμόζοντας σκαλιστικὴ καλλιέργεια, τὰ πέντε στρέμματα πρέπει νὰ δώσουν στὸν μικροκαλλιεργητὴ ἑφτακόσιες ὀκάδες στάρι.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσωμε λεπτομερῶς γιὰ τὴν λίπανση τῶν σταριῶν.

ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

ΟΙ ΔΥΟ ΧΡΟΝΟΙ

Ἀπόψε κατρακύλησε ἀπ' τὸν λαμπρό του (θρόνο
γέροντας, κατάλευκος, ὁ περασμένος χρόνος!
Στὰ σκαλοπάτια ἀγκάλασε τὸν διάδοχό του (μόνο
ἐνῶ, στὸ πρόσωπό του διάβαινε, ἀπαίσιος ὁ (πόνος!...
Κι εἶπε: — Τὰ προγονικὰ πᾶρε ἀμέτρητα (κλειδιὰ
ν' ἀνοίξης, ὅπως ἐγὼ ἄλλοτε, τὸ ἔρημο βα- (σίλειο!
Τοῦ κόσμου, αὐτοῦ ποὺ θ' ἄρχης, τὴν ζηλευτὴ (καρδιὰ
εὐθύς, ἀμέσως ζέστανε, μ' ἕναν καινούργιο (ἥλιο!...

Φρόντισε ὁ δρόμος σου νᾶναι πολὺ σωστὸς
κι εὐτυχίας λούλουδα στὸ διάβα σου ν' (ἀνθοῦνε!...
Ἔτσι, ἀπ' τὸν καθένα θᾆσαι, πολὺ ἀγαπητὸς
ἐνῶ, τὰ χείλη ὅλων ἐσένανε θὰ ὑμνοῦνε!...
Εὐθὺς ἀμέσως δίωξε τὸ μῖσος καὶ τὴ μάχη
καὶ χάρισε σ' ὁλόκληρη τὴν πλάση τὴν εἰρήνη!
Κάθε ἄνθρωπος αὐτὸ ζητεῖ γιὰ νἄχη·
τῆς εὐτυχίας τούς καρπούς, τὴν ἅγια ἀδελ- (φοσύνη!...

Χάρισε, ἀκόμη, τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα
ἀφοῦ τόσο τὴν ποθοῦνε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι στὴ (γῆ!...
Κάνε, ὅτι μπορεῖς, γιατί, ποτὲ δὲν εἶδα
νὰ σβήνη, μιὰ γιὰ πάντα, τοῦ καθενὸς ἡ (πληγή!...
Κουράσου, ἀγωνίσου, ὅλη σου τὴ ζωὴ
γιὰ νὰ σὲ κλείσουν, αἰώνια, μέσ' τὴν καρδιὰ (τὰ πλήθη!
Θὰ ζῆς, ὅσο θὰ ζοῦν, οἱ ἄνθρωποι στὴν πλᾶσι
γιὰ νὰ φωτᾶς σὰν ἥλιος, τὸν ἄλλον, ποὺ θὰ (φθάση!...

Ὁ γέροντας ξαναγκάλιασε τὸ νέο μ' ἕνα κλάμα
καὶ τοὔδειξε μὲ λύπη τὸν γκρεμισμένο θρόνο!..
Ὁ νέος, ἀμέσως διάβηκε, νὰ ξεπληρώση τὸ (τάμα
ἐνῶ, αὐτὸς χανότανε, στὸ παρελθόν, μὲ (πόνο!...

Ι. Φ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Σ τ ὰ χ ω ρ ά φ ι α Καθαρίζομε τὰ χαντάκια γιὰ νὰ στραγγίζουν τὰ νερὰ καὶ νὰ μὴν νεροκρατῆ τὸ χωράφι ὁπόταν τὰ στάρια ἀρρωσταίνουν καὶ κιτρινίζουν. Ἀρχίζομε τὴν λίπανση ἐπιφανείας καὶ μὲ τὸν τρόπο ποὺ θὰ ἐξηγήσωμε στὸ ἐρχόμενο. Γιὰ τὰ ὄψιμα ὀργώνομε καὶ σπέρνομε ρόβι.

Σ τ ὸ ἀ μ π έ λ ι ἀρχίζουν τὰ κλαδέματα. Τὶς πληγὲς τοῦ κλαδέματος, τὶς ἀλείφομε μὲ καραμπογιὰ (λυώνομε καραμπογιά, δηλαδὴ θειϊκὸ σίδερο 80 δράμια ἢ μιὰ ὀκὰ νερό), δυὸ ἑβδομάδες ὕστερα ἀπὸ τὸ κλάδεμα ψεκάζομε τὰ κλήματα ποὺ παρουσίασαν Ἴσκα μὲ ἀρσενικῶδες νάτριο λυωμένο στὸ νερὸ (καυτὸ νερὸ) 2 τὰ ἑκατὸ δέκα μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ κλάδεμα. Ἂν δὲν ἔχομε λιπάνει τὸν Δεκέμβριο, λιπαίνομε τώρα. Σκάβομε. Φτιάνομε καταβολάδες. Ὅσα κλήματα πάθανε φυτόπτη, πρέπει νὰ ζεματιοῦνται μὲ καφτὸ νερό.

Λ ι ο σ τ ά σ ι: Ἐξακολουθεῖ τὸ μάζεμα τῶν καρπῶν. Κλαδεύομε ὅπως καὶ τ' ἄλλα καρποφόρα καὶ καῖμε τὰ ξερὰ κλαριά. Λιπαίνομε μὲ ἀζωτοῦχα λιπάσματα (Στὰ ἀσβεστώδη ἐδάφη μὲ ἀμμωνιοῦχα). Τὶς ξελασπώνουμε.

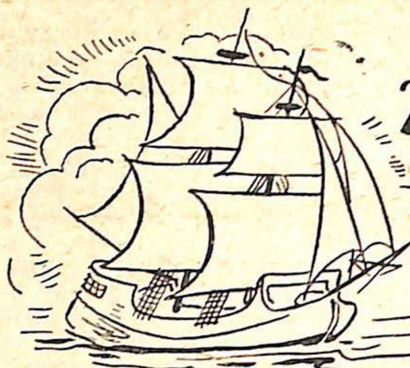
Σ π ο ρ ε ῖ ο κ α ὶ φ υ τ ώ ρ ι ο: Βγάζομε ἀπὸ τὸ σπορεῖο τὰ φυλλοβόλα δεντράκια καὶ τὰ φυτεύομε στὸ φυτώριο.

Σ τ ὸ ν λ α χ α ν ό κ η π ο: Φυτεύομε μαρούλια καὶ κρεμμύδια. Σπέρνομε σαλατικὰ φυτεύομε ὄψιμα ἀρκετὲς ἀγκινάρες. Μαζεύομε κραμπολάχανα, κουνουπίδια, πατάτες, παντζάρια, καρόττα.

Σπέρνομε στὸ τζάκι ντομάτες, μελιτζάνες μπάμιες καὶ πιπεριές.

Φυτεύομε σπαράγγια καὶ φράουλες. Κορυφολογοῦμε τὰ κουκιὰ καὶ τ' ἄλλα ὄσπρια. Σπέρνομε πατάτα, κι' ἂν τὴν ἔχομε σπείρει σὲ χωράφι σβαρνίζομε.

Ὁ μπάρμπα - ΜΗΤΡΟΣ

ἡ ΘΕΙΑ ΜΥΓΔΑΛΙΤΣΑ

Στὸ προηγούμενο τεῦχος δημοσιεύτηκε ἡ ἀρχὴ τοῦ ὡραίου αὐτοῦ Χριστουγεννιάτικου διηγήματος τοῦ Ἀλεξάνδρου Μωραϊτίδη. Στὸ Κάστρο τὴν παλιὰ πρωτεύουσα τῆς Σκιάθου ἐρημωμένη ἀπὸ χρόνια ἔχουν κάμει τὸ χειμαδιό τους μερικοὶ τσοπάνηδες. Τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων ἔχουν ἀνάψει τὴ φωτιά τους μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Χριστοῦ.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἔρχεται ἡ θειὰ Μυγδαλίτσα γιὰ ν' ἀνάψη τὰ καντήλια. Ζῆ στὴ χώρα μὲ τὴ θυγατέρα της. Ὁ ἄντρας της ἔχει πεθάνει ἀπὸ πολὺ καιρὸ καὶ ὁ γιός της ὁ μονάκριβος ἔχει ξενητευθῆ χρόνια χωρὶς νὰ τοὺς γράψη. Μὰ ἡ δυστυχισμένη μάννα πάντα ἐλπίζει πῶς θὰ ἔρθη ὁ γιός της καπετάνιος καὶ μὲ δικό του καράβι.. Πολλοὶ μάλιστα τὴν παίρνουν γιὰ τρελλὴ γιατὶ μόλις δῆ καράβι στὸ λιμάνι τρέχει νὰ δῆ μήπως εἶναι τοῦ γιοῦ της. Καὶ τὴν φωνάζουν : Ἡ θειὰ Μυγδαλίτσα τὸ καράβι.

Ἐκεῖνο τὸ πρωῒ πέρασε ἀπὸ τὸ Κάστρο ἕνα καράβι καὶ μάλιστα δυὸ ναῦτες βγῆκαν καὶ ζήτησαν ἀπὸ ἕνα τσοπανόπουλο πληροφορίες γιὰ τὸ χωριό. Καὶ ἔδωσαν στὸ παιδὶ ἕνα ἀσημένιο τάλλαρο. Σὰν ἔφτασε ἡ θειὰ Μυγδαλίτσα στὸ Κάστρο καὶ κουβέντιαζε μὲ τοὺς τσοπάνους, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς κοίταξε στὸν οὐρανὸ καὶ εἶδε τὸ μεσονύχτι. Σημάδι πὼς ἦταν πιὰ μεσάνυχτα καὶ μπῆκαν τὰ Χριστούγεννα.

Καὶ τότε οἱ ἄξεστοι αὐτοὶ τσοπάνηδες ἔβγαλαν τὶς σκοῦφιες τους μὲ εὐλάβεια καὶ γιὰ κάμποσες στιγμὲς προσκυνοῦσαν γονατιστοὶ καὶ μὲ κατάνυξη σὰ νὰ βρίσκονταν στὴ Βηθλεέμ, τὴν ὥρα ποὺ γεννιόταν ὁ Κύριος...

—Χριστούγεννα! Χριστούγεννα!

—Θεία Μυγδαλίτσα, εἶπαν κατόπιν. Ἄϊντε ν' ἀνάψης τὰ καντήλια καὶ τὰ κεριά. Δὲν ἔχουνε στάλα λάδι.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ θεία Μυγδαλίτσα συγυριζόταν γιὰ νὰ μπῆ στὴν ἐκκλησία. Καὶ σὲ λίγο ὁ ναὸς φωτιζόταν ἀπὸ τὰ καντήλια καὶ τὰ κεριὰ ποὺ ἄναψε μὲ τόση εὐλάβεια ἡ γερόντισσα. Τὸ παιδὶ ἔνοιωσε τόσο ἐνθουσιασμὸ ποὺ ἔριξε στὴ φωτιὰ ὅλα τὰ φρύγανα ποὺ εἶχε μαζέψει. Καὶ σηκώθηκε τέτοια φλόγα ποὺ φωτίστηκε ὅλο τὸ ἔρημο Κάστρο καὶ τὰ ἐρείπιά του. Φωτίστηκε καὶ τὸ πέλαγο, ἀκόμα καὶ αὐτὸ τὸ βουνό. Φωτίστηκε καὶ τὸ κανόνι τῆς Ἀναγκιάς, ἕνας μαῦρος ὄγκος στὴν ψηλότερη κορυφὴ τοῦ Κάστρου, λὲς καὶ ἦταν ἕτοιμο νὰ βροντίση καὶ νὰ διαλαλήση τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴ θάλασσα τῆς Χαλκιδικῆς.

Τότε φωτίστηκαν χαρούμενα καὶ τὰ πρόσωπα τῶν τεσσάρων αὐτῶν μόνον προσκυνητῶν τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς ποὺ ἄλλοτε, τέτοιες μέρες γιόρταζε μὲ πολυκοσμία....

Οἱ τσοπάνηδες μπῆκαν στὴν ἐκκλησία καὶ ἀσπάστηκαν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ βγῆκαν ἀμέσως κατόπιν.

—Χριστούγεννα, εἶπαν, παιδί μου, Χριστούγεννα! Ρίξε τὸ ρύζι νὰ γίνη ὁ Τζουρβᾶς. Καὶ πάρε τὴ λύρα σου νὰ πῆς τὸ τραγούδι. Τροπάρια δὲν ξέρουμε.

Τὸ παιδὶ ὅλο χαρὰ ἔριξε τὸ ρύζι στὴ χύτρα ἀφοῦ ἔβγαλε σ' ἕνα πιάτο τὰ ἐντόσθια καὶ τὸ κεφάλι, ποὺ μοσχοβολοῦσαν τόσο ὄμορφα. Πῆρε κατόπι τὴ λύρα του, ἔκαμε τὸ σταυρό του καὶ ἄρχισε τὸ τραγούδι τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ γριὰ ἦταν στὴν ἐκκλησία. Οἱ δυὸ τσοπάνηδες δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τοῦ παιδιοῦ ἦταν κουκουλωμένοι μὲ τὶς κάπες τους γιὰ νὰ προφυλαχτοῦν ἀπὸ τὸ κρύο καὶ ἀκουμπισμένοι πάνω στὶς γκλίτσες τους ἄκουγαν τὸ τραγούδι:

Χριστούγεννα! Πρωτούγεννα!
Πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου!
Ἐβγᾶτε, ἀκοῦστε, μάθετε
πῶς ὁ Χριστὸς γεννιέται.
Γεννιέται κι' ἀνατρέφεται
στὸ γάλα καὶ στὸ μέλι.
Τὸ γάλα τρῶν' οἱ Ἄρχοντες
τὸ μέλι οἱ ἀντρειωμένοι.

Ἦταν γλυκὸ κελάδημα τὸ τραγούδι αὐτὸ ποὺ τὸ παιδὶ ἔβγαζε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του. Καὶ μ' αὐτὸ ἀντιλάλησαν καὶ τὸ βουνὸ καὶ ἡ θάλασσα.

Καὶ δάκρυσαν καὶ οἱ δυὸ τσοπάνηδες ὅταν τὸ παιδὶ συνέχισε:

Ν' ἀσπρίσης σὰν τὸν Ἔλυμπο,
σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι,
σὰν τὸ πουλὶ ποὺ κελαηδεῖ
χειμῶνα καλοκαίρι!

Χριστούγεννα! Χαρούμενα Χριστούγεννα. Γιορτὴ τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ μελιοῦ. Γιορτὴ τῆς γλυκειᾶς καὶ ἀθώας παιδικῆς ἡλικίας! Πόσο μὲ συγκινεῖς ἀκόμα μὲ τὶς ὄμορφες αὐτὲς ἀναμνήσεις σου, παιγνίδια εὐχάριστα καὶ τερπνὰ τῶν χρόνων ποὺ πέρασαν γιὰ πάντα.

Ἡ θεία Μυγδαλίτσα ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της τὸ ἀγαπημένο της παιδί...

Ἡ Θεία Μυγδαλίτσα ἦταν τώρα μόνη στὴν ἐκκλησία καὶ ἔκανε τὴν προσευχή της, γονατιστὴ μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Ξαφνικὰ ἄκουσε τὸ Χριστουγεννιάτικο τραγούδι ποὺ τραγουδοῦσε ἔξω τὸ παιδί. Καὶ ἀπὸ τὸ τραγούδι βούϊσε ὁλόκληρη ἡ ἐκκλησιὰ κι' ἀντιλάλησε ἀπὸ τοὺς ἤχους ἐκείνους ποὺ εἶναι γνωστοὶ μόνο στὰ βοσκόπουλα ὅταν κάτου ἀπὸ τὶς πυκνὲς φυλλωσιὲς τῶν δασῶν ἢ πάνω στὸ βράχο κοντὰ στὴ θάλασσα μπροστὰ στὸ ἄφωνο βουνὸ ἢ τὸν ἀπέραντο πόντο διδάσκονται μόνοι τους ὅλες τὶς τελειότητες τῆς φωνητικῆς ἁρμονίας.

Εἶχε πολλὰ χρόνια ἡ θεία Μυγδαλίτσα ν' ἀκούση τόσο

ὄμορφο καὶ τόσο συγκινητικὸ τὸ τραγούδι τῶν Χριστουγέννων. Στὸ χωριὸ δὲν τὸ τραγουδοῦν καλά. Ὁ γιός της ὁ μόνος ποὺ τὸ τραγουδοῦσε ὄμορφα, ὅπως ἔλεγε ὅλο περηφάνεια ἡ ἴδια, βρίσκεται τώρα στὴν ξενητειά, ποιὸς ξέρει, ἀλειτούργητος καὶ χωρὶς νὰ μεταλάβη.

Καὶ ξαφνικὰ βυθίστηκε σὲ βαθειὰ ἔκσταση, γονατισμένη καθὼς ἦταν μπροστὰ στὴν Ἁγία εἰκόνα. Καὶ τῆς ἦλθε, ὅπως ἡ ἴδια διηγόταν κατόπιν, βαρὺς ἀλλὰ καὶ πολὺ γλυκὸς ὕπνος. Καὶ καθὼς ἦταν γονατισμένη ἔγειρε τὸ κεφάλι της στὰ γόνατά της καὶ ἀποκοιμήθηκε. Καὶ ἐνῶ οἱ βοσκοὶ ἔξω ἔστρωναν μὲ ἀνυπομονησία τὸ τραπέζι τους ὅλο χαρά, ἡ θεία Μυγδαλίτσα μέσα στὴν ἐκκλησία ὀνειρευόταν. Τῆς φάνηκε τάχα πὼς βρισκόταν κοντὰ σὲ μιὰ παραλία, μιὰ ὄμορφη ἀμμουδιὰ καὶ ἔβλεπε τὴν ἥσυχη θάλασσα ὅλο λάδι. Μὰ καθὼς τὴν κοίταζε, τῆς φάνηκε λέει πὼς δὲν ἦταν θάλασσα, ἀλλὰ καθρέφτης, ἕνας ὁλόλαμπρος καὶ γυαλιστερὸς καθρέφτης, καὶ καθὼς ἦταν μπροστά του, ἀντὶ νὰ βλέπη τὸ πρόσωπό της ἔβλεπε τὸν γιό της, ποὺ δεμένος καὶ ὄμορφος ἄντρας τῆς χαμογελοῦσε σὰ νὰ ἤθελε νὰ τὴν φιλήση. Τρελλὲς πραγματικὰ σκέψεις μιᾶς μητέρας ποὺ τόσο ἀγαπᾶ.

Καὶ ὅσο ἡ γριὰ σὰ σὲ ἔκσταση βρισκόταν μπροστὰ στὸν καθρέφτη καὶ δὲν χόρταινε νὰ βλέπη τὴν πολυαγαπημένη ἐκείνη μορφή, ἀκούστηκαν οἱ χαρούμενες φωνὲς τῶν τσοπάνηδων, ποὺ εὔθυμοι γευμάτιζαν μπροστὰ στὴ φωτιά. Καὶ πιὸ δυνατὴ ἀντήχησε ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ:

—Καλὴ χρονιὰ θεία Μυγδαλίτσα. Ἔλα νὰ φᾶμε καὶ νὰ σοῦ ποῦμε καὶ γιὰ τὸ καράβι....

Αὐτὴ ἡ τελευταία λέξη σταμάτησε τὸ τόσο γλυκὸ ὄνειρο τῆς θείας Μυγδαλίτσας. Καὶ ἐκεῖ ποὺ πήγαινε νὰ φιλήση τὸ γιό της ξύπνησε καὶ βρέθηκε νὰ ἔχη τὰ χείλη της πάνω στὴν εἰκόνα ποὺ παρίστανε τὸ Χριστὸ στὰ γόνατα τῆς Παναγίας.

—Ἔλα, Θεία Μυγδαλίτσα, ξαναφώναξε τὸ παιδί. Ἔλα νὰ σοῦ ποῦμε γιὰ τὸ καράβι. Πάει στὴ Χώρα.

—Ποιὸ καράβι; φώναξε μὲ ἀγωνία, καθὼς ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ ἡ ἄτυχη γριά.

—Τί; δὲν τὸ εἶδες;

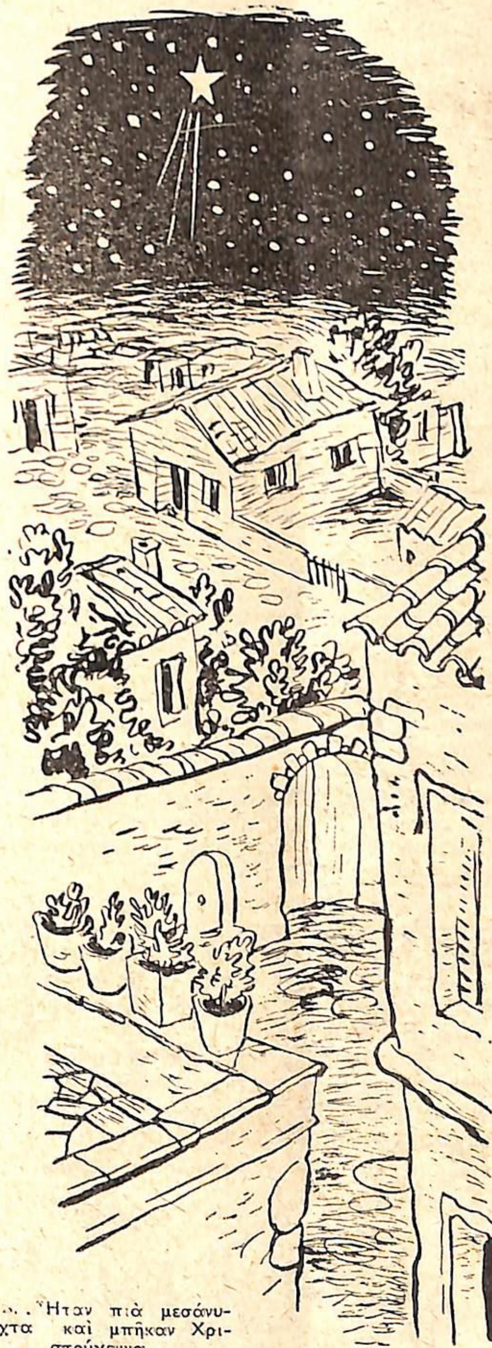
—Ποιὸ καράβι; Μὴ μὲ γελᾶτε τέτοια μέρα!

—Ἔτσι νὰ δοῦμε καλὸ εἶπε κατόπι ὁ Κουτσογεώργος. Κάτσε νὰ φᾶμε τώρα!

—Ποιὸ καράβι ξαναρώτησε ἡ γριά.

—Νὰ πέρασε νωρὶς ἕνα καράβι. Νόμιζε πὼς ἦταν αὐτὸ τὸ χωριό. Ἀλλὰ τὸ παιδὶ τοὺς εἶπε πὼς εἶναι ἀπὸ κάτου ἡ χώρα.... Τοῦ ἔδωσαν καὶ ἕνα τάλλαρο.

—Καὶ πῆγε στὴ Χώρα ρώτησε ἀνυπόμονα ἡ Θεία Μυγδαλίτσα. Εἶναι ὁ γιός μου; Εἶναι τὸ καράβι τοῦ γιοῦ μου;

...Ἦταν πιὰ μεσάνυχτα καὶ μπῆκαν Χριστούγεννα...

Διώρθωσε τὸ φανάρι της καὶ τὸ ἄναψε.... Ἀσπάστηκε τὶς Ἅγιες εἰκόνες ἀποχαιρέτησε τοὺς βοσκοὺς καὶ ἔφυγε σὰ νὰ τὴν κυνηγοῦσαν.

—Νὰ σοῦ πῶ, εἶπε ὁ ἕνας τσοπάνος. Ἔτσι νὰ ἔχουμε καλὰ Χριστούγεννα μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ὁ γιός της. Αὐτὸ τὸ καράβι γιὰ νὰ ἔρτη ἐδῶ γιὰ νὰ βρῆ τὴ χώρα, γιὰ νὰ δώση στὸ παιδὶ ἕνα ὁλόκληρο τάλλαρο κάτι τρέχει.

—Θεία Μυγδαλίτσα, φώναξε δυνατὰ τὸ παιδὶ στὴ γριὰ ποὺ ἔτρεχε. Σὰν εἶναι ἀλήθεια νὰ μὲ φωνάξης νὰ τραγουδήσω τὰ Χριστούγεννα.

—Ἐλάλησε τώρα ὁ κόκκορας εἶπε ἄλλος ἀπὸ τοὺς βοσκοὺς καὶ δὲν φοβᾶται ἀπὸ καλικαντζάρια. Τί γυναῖκα αὐτὴ ἡ Χριστιανή!

Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ἡ γριὰ ἔφευγε γιὰ τὴ Χώρα μὲ τὴν κρυφὴ μεγάλη ἐλπίδα χωρὶς νὰ λογαριάζη τὴν τρομερὴ της κούραση, οὔτε τὶς παγίδες τῶν καλλικαντζάρων, στὴ Χώρα σήμαιναν οἱ καμπάνες ποὺ καλοῦσαν τοὺς Χριστιανοὺς γιὰ τὴ χαρμόσυνη ἀκολουθία τῶν Χριστουγέννων. Ὁ καιρὸς ἦταν καλὸς καὶ πολὺς κόσμος ἔτρεχε στὴ λειτουργία.

Ἀλλὰ ἡ κόρη τῆς θειᾶς Μυγδαλίτσας, ἡ ὄμορφη Μαργαρὼ —ἔτσι τὴν ἔλεγαν— ἔνοιωσε βαθειὰ μέσα στὴν καρδιά της ἕνα πικρὸ παράπονο καὶ τὰ μάτια της γέμισαν ἀπὸ δάκρυα....

Ἀπὸ τὸ βράδυ ποὺ ἔφυγε ἡ μητέρα της, ἔμεινε, ὅπως ἦταν ἐκεῖ στὴ γωνιά, νηστικὴ καὶ ἔκλαιγε. Συλλογιζότουν τὴ μεγάλη μέρα, τὰ ὡραῖα Χριστούγεννα. Συλλογιζότουν τὴν ἀβάσταχτη φτώχεια τους. Συλλογιζότουν τὴ χαρὰ τοῦ κόσμου —ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τὸ συλλογιζότουν. Ἄκουε τὸ θόρυβο, τὰ γέλια καὶ τὶς χαρὲς ἴσαμε τὰ μεσάνυχτα. Ἔβλεπε τὰ φῶτα καὶ τὴν ἔπιανε τὸ παράπονο: Ἔκλαψε καὶ μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια ἀποκοιμήθηκε.

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ὥρα ἄκουσε μέσα στὸν ὕπνο της φωνὲς καὶ γέλια.

—Καλὴ χρονιά, καλὴ χρονιά...

Εἶχε κιόλας ἀπολύσει ἡ ἐκκλησία κι' οἱ Χριστιανοὶ πήγαιναν στὸ σπίτι τους χαρούμενοι κι' εὐτυχισμένοι. Ξύπνησε καὶ ἡ Μαργαρὼ καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλει στάθηκε καὶ ἄκουσε ἀφηρημένη τὶς κουβέντες τῶν περαστικῶν ποὺ κατέβαιναν προσεκτικὰ τὸ λιθοστρωμένο δρόμο.

—Εἴδατε λοιπόν; ἔλεγε μιὰ φωνή, ποὺ ἔμοιαζε μὲ τὴ φωνὴ τοῦ παπᾶ τῆς ἐνορίας. Ὅποιος ἐλπίζει στὸ Θεὸ δὲν χάνει ποτέ. Ἀκοῦτε σεῖς νὰ ρθῆ τὸ παιδί της καὶ νὰ ρθῆ καπετάνιος μὲ καράβι ὅπως τὸ φανταζότουν, μέσα στὰ Χριστούγεννα!!

—Δὲν τὸν εἶδε ἀκόμα παπᾶ, διέκοψε ἄλλη φωνὴ ποὺ ἔδειχνε ναυτικό. Εἶναι παγεμένη στὸ Κάστρο... Ἔπειτα τὸ καράβι τώρα ἄραξε... Δὲν βγῆκαν ἀκόμα ἔξω. Νὰ τώρα ποὺ χάραξε θὰ βγοῦν.

Ἡ Μαργαρὼ ἀπὸ τὴ συγκίνησή της δὲν μποροῦσε γιὰ μιὰ στιγμὴ οὔτε νὰ μιλήση οὔτε νὰ σηκωθῆ. Στὸ μεταξὺ οἱ διαβάτες εἶχαν κι' ὅλας προσπεράσει.

Δὲν πέρασε καθόλου ἀπὸ τὸ μυαλό της πὼς μποροῦσαν νὰ κοροΐδευαν οἱ ἄνθρωποι καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ τὸ σπιτικό τους τέτοια ὥρα καὶ τέτοια μέρα. Καὶ βέβαια εἶχε γνωρίσει τὴ φωνὴ τοῦ παπᾶ ποὺ τόσες λειτουργίες καὶ τόσους ἁγιασμοὺς εἶχε κάμει γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ εὐχὲς τῆς θειᾶς Μυγδαλίτσας.

Ἔκαμε νὰ σηκωθῆ, ἔκαμε νὰ φωνάξη. Μὰ κάτι μέσα της τὴν ἔπνιγε, κάτι ποὺ ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ στῆθος στὸ λαιμὸ καὶ ἤθελε λὲς νὰ τὴν πνίξη.

Καὶ ἐνῶ ἀκόμα ἀγωνιοῦσε κάποιος χτύπησε δυνατὰ τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ της. Τὸ χτύπημα αὐτὸ σὰ νὰ εἶχε χέρια τὴ σήκωσε καὶ τὴν ἔφερε τρεκλίζοντας κοντὰ στὸ παράθυρο.

—Τί εἶναι; ρώτησε.

—Καλῶς τὰ δεχτήκατε. Ἦρτε ὁ ἀδελφός σου μ' ἕνα καράβι, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ γέρου κλητήρα τῆς Δημαρχίας, ποὺ ἔνοιωθε κάποια συμπάθεια γιὰ τὴ θειὰ Μυγδαλίτσα γιατὶ ὅσες φορὲς ἄνοιγε τὸ μικρὸ βαρέλι μὲ τὸ λίγο κρασὶ τὸν κερνοῦσε δυὸ τρεῖς φορές.

Τὴν ἴδια στιγμὴ διάβαιναν ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ ἄλλες γυναῖκες, οἱ τελευταῖες ποὺ ἔφευγαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ καὶ τῆς φώναξαν:

(Συνέχεια ὄπισθεν)

Η ΘΕΙΑ ΜΥΓΔΑΛΙΤΣΑ

(Συνέχεια ἀπ' τὴν προηγούμενη σελίδα)

—Καλὴ χρονιά, καλῶς τὰ δεχτήκατε.

Γιὰ πρώτη φορὰ σ' ὅλη της τὴ ζωὴ ἡ φτωχὴ ὀρφανὴ ἄκουε τόσο πολλοὺς χαιρετισμοὺς μὲ τόση συμπάθεια καὶ τόση ἀγάπη.

—Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ εἶπε στὸ γέροντα κλητήρα ποὺ καθὼς ἔφευγε τῆς εἶπε «αὔριο τὰ συχαρίκια». Εὐχαριστῶ εἶπε καὶ στὶς γυναῖκες ποὺ πέρασαν. Καὶ καθὼς ἔβλεπε τὸ σκοτεινὸ δρόμο ἔρημο πιά, εὐχαριστῶ εἶπε καὶ σ' ἕνα στύλο ποὺ μαύριζε πάρα κάτω γιατὶ ἡ χαρμόσυνη φράση «καλῶς τὰ δεχτήκατε» ἐβούïζε διαρκῶς στὰ αὐτιά της καὶ νόμιζε πὼς τὴ χαιρετοῦσαν καὶ ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν καὶ ἐκεῖνα ποὺ δὲν εἶχαν ψυχή.

Τότε ἔτρεξε στὸ παράθυρο ποὺ βρισκόταν πρὸς τὴ θάλασσα, τὸ ἄνοιξε καὶ πρόβαλε, ἔσκυψε πολὺ πρὸς τὰ ἔξω ἀκούμπησε στὸν τοῖχο καὶ μὲ τὰ χέρια της προσπαθοῦσε νὰ ταχτοποιήση τὶς ξανθιές της πλεξίδες ποὺ τῆς σκέπαζαν τὰ μάτια κάτω ἀπὸ τὴ μαύρη μαντήλα της.

* * *

Ἡ αὐγὴ μὲ τὰ ὄμορφα ἐκεῖνα χρώματά της μὲ τὰ ὁποῖα στολίζει συνήθως τὰ νησιά μας, ἄρχισε νὰ φωτίζη γλυκὰ τὶς ἀκτὲς καὶ νὰ ἀποσύρη σιγὰ σιγὰ καὶ μὲ παρθενικὴ χάρη τὸ μαῦρο πέπλο τῆς νύχτας. Φάνηκε καὶ τὸ λιμάνι σιωπηλὸ καὶ ἀκίνητο σὰ νὰ εἶναι πλάκα ἀπὸ σταχτὶ μάρμαρο. Στὴν ἀκτὴ σὰ μαῦρα σημάδια διακρίνονται οἱ βάρκες καὶ λίγο πιὸ μέσα μικρὰ καϊκάκια.

Κανένα ἀπὸ τὰ μεγάλα καράβια δὲν φαινότουν, γιατὶ ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ λιμανιοῦ, ὅπου ἀγκυροβολοῦσαν τὰ μεγαλύτερα πλοῖα κρυβότουν πίσω ἀπὸ μιὰ γλῶσσα ἀπὸ ξηρὰ ποὺ διαιροῦσε τὸ λιμάνι σὲ δυὸ μέρη, τὸ ἕνα μικρότερο καὶ τὸ ἄλλο μεγαλύτερο.

Ἄρχισαν νὰ σβύνουν καὶ οἱ πρῶτες εὐχάριστες ἐντυπώσεις τῆς Μαργαρῶς. Φῶς στὸ λιμάνι δὲν ἔβλεπε. Πρόσεχε ν' ἀκούση τίποτε ἄλλους διαλόγους, μὰ ἡ σιωπὴ ἁπλωνότουν σὲ ὅλη τὴν κωμόπολη. Οἱ ἄνθρωποι συλλογίστηκε, τρῶνε τώρα στὰ σπίτια τους. Καὶ σὰν νὰ ἔνοιωσε κάποια ἀνησυχία ἄκουσε τὴ χοντρὴ φωνὴ τοῦ ναύτη παρακάτω στὴν παραλία καὶ φωνὲς ἄλλες κατόπι καὶ πατήματα βαρειὰ πολλῶν ἄλλων ποὺ μιλοῦσαν μὲ θόρυβο σὰ νὰ διαφωνοῦσαν.

—Ὄχι, εἶπε ἡ φωνὴ τοῦ ναύτη. Νὰ ἔτσι εἶναι τὸ σωστό. Ἐγὼ ἤμουν στὸ λιμεναρχεῖο. Ἐπειδὴ καὶ εἶναι νησιώτης ἐδῶ τοῦ ἔκαμαν τὴ χάρη καὶ τὸν πρατιγάρησαν τὴν αὐγή. Λοιπὸν ἐκεῖ ὁ λιμενάρχης τὸν ρώτησε ποῦ ἔλειπε τόσα χρόνια. Καὶ ἐκεῖνος τὰ εἶπε ὅλα. Πρῶτα πῆγε στὴν Ἀγγλία. Ἔπειτα μπαρκάρισε μ' ἕνα ἄλλο μπάρκο αὐστριακὸ γιὰ τὴν Ἀουστράλια. Εἶχε ἀπόφαση νὰ μὴ γυρίση στὴν Ἑλλάδα, ἂν δὲν ἀποχτήσει κατάσταση νὰ φαίνεται σὰν ἄνθρωπος. Ἀπὸ τὴν Ἀουστράλια βρέθηκε στὴν Καλλιφρόνια. Ἐκεῖ τότες τὸ μάλαμα τὸ μάζευαν μὲ τὶς χοῦφτες. Ἐδούλεψε ἐκεῖ δέκα χρόνια ποὺ βγάζουν τὸ μάλαμα. Ἐκέρδισε χρήματα ὡς εἴκοσι χιλιάδες καὶ ἀγόρασε τὸ καραβάκι αὐτό. Παραπάνω δὲ θάχη.

Ἡ Μαργαρὼ ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ τ' αὐτιά της. Δὲν χόρταινε ν' ἀκούει αὐτὴ τὴν ὁμιλία. Τῆς ἦλθε δυὸ τρεῖς φορὲς νὰ φωνάξη, νὰ πεταχτῆ ἔξω. Ἀλλὰ ντρεπότουν. —«Δὲν τῆς εἶπα τῆς εὐλογημένης νὰ μὴν πάει» ἔλεγε καθὼς συλλογιζότουν τὴ μητέρα της. Θέλησε νὰ ἀποτραβηχτῆ ἀπὸ τὸ παράθυρο μὰ πάλι ἔμεινε καρφωμένη ἐκεῖ.

—Νὰ δῆς, ξανακούστηκε ἡ φωνὴ τῶν ναυτῶν ποὺ κουβέντιαζαν.

Ἡ Μαργαρὼ προσπάθησε καὶ πάλι ν' ἀκούση.

—Νόμιζε ὁ Κάπταιν Νίκολς. . . .

—Πῶς; Πῶς τὸν λένε; τὸν διάκοψε ἡ ἄλλη φωνή.

—Κάπταιν Νίκολς. Ἔτσι τὸν λένε στὸ ἐγγλέζικο.

—Νικολάκη δὲν τὸ λέγανε αὐτὸ τὸ παιδί;

—Ναί, μὰ τώρα ἔγινε Καπετὰν Νικολάκης.

Ἡ κόρη μόλις συγκρατήθηκε καὶ δὲν ἔβγαλε κάποια φωνὴ χαρᾶς ποὺ τῆς ἐρχόταν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶ» τῆς στὰ χείλη της.

—Λοιπὸν τὸ νόστιμο εἶναι τοῦτο εἶπε ὁ πρῶτος ναύτης παριστάνοντας τὸν πολυταξιδεμένο καὶ ἐπιδεικνύοντα τὰ ἀγγλικά του, ποὺ δὲν προχωροῦσαν πέραν ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς λέξεις. Ὁ «κάπταιν Νίκολς» νόμισε πὼς ἀκόμα κατοικοῦμε στὸ Κάστρο. Ποῦ νὰ μάθη ὁ φτωχός! Καὶ ἔφερνε γύρω στὸ βράχο ἀπὸ τὸ δειλινό. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰ τὸν ὡδήγησε ἕνα τσοπανοῦδι. Βλέπετε τὰ ἔμαθα ὅλα ἀπὸ τὸ λιμεναρχεῖο.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀκούστηκε ἕνας χτύπος στὴ πόρτα καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ μιὰ γυναικεία φωνή.

—Ἄνοιξε Μαργαρώ, ὁ ἀδελφός σου ὁ Καπετὰν Νικολάκης.

Ἦταν ἡ φωνὴ τῆς γριᾶς τους γειτόνισσας, ποὺ ἅμα ἔμαθε τὴν τόσο καλὴ εἴδηση ἔτρεξε νὰ δείξη ὅλη τὴν εὐγενικὴ διάθεση.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μπῆκε μέσα συγκινημένος ὁ καπετὰν Νικολάκης, ἄντρας σαρανταπέντε πάνω-κάτω χρονῶ ἰσχυρῆς κράσης, ψημένος στοὺς ἥλιους τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τὴν ἁλμύρα τῆς θάλασσας, ναύτης ροδοκόκκινος, μὲ τοὺς ὤμους του λίγο κυρτούς, μὲ κοντὸ τὸ λαιμό του, μὲ ξυρισμένα τὰ μουστάκια του, μὲ κομένα τὰ μισόασπρα μαλλιά του. Φοροῦσε ναυτικὸ κασκέτο καὶ καινούργια ἀπὸ ἀγγλικὸ ὕφασμα ροῦχα. Ἀπὸ τὸ γιλέκο του ἔλαμπε κρεμασμένη ἡ βαρειὰ χρυσῆ ἁλυσσίδα τοῦ ρολογιοῦ του.

Ἡ Μαργαρὼ πνιγμένη καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση ἀγκάλιασε αὐτὸν τὸν ἀνέλπιστο ἀδελφὸ ποὺ μὲ τόση χαρὰ ποὺ τὴν ἔνοιωθε ὅλο τὸ χωριὸ τὸν ἔφεραν τὰ καλὰ Χριστούγεννα μέσα στὴν ἀγκαλιά της, ἀγαθὸ προστάτη τῆς ὀρφάνιας της, δῶρο ἀνεχτίμητο τοῦ Χριστοῦ.

—Ἡ μητέρα ποῦ εἶναι; ρώτησε μὲ τὴν ξενικὴ προφορά του ὁ Καπετὰν Νικολάκης.

—Πῆγε στὸ Κάστρο, εἶπε ἡ κόρη καὶ μόλις ἐκείνη τὴ στιγμὴ θυμήθηκε νὰ μαζέψη λίγο τὰ λυτὰ μακρυὰ καὶ ὡραῖα μαλλιά της, νὰ ἀνάψη τὸ λυχνάρι καὶ τὴ φωτιὰ καὶ νὰ συγυρίση τὸ φτωχὸ νοικοκυριό τους. Πῆγε στὸ Κάστρο ξανάπε. Καὶ πρόσθεσε μόνη της. Σὰν προφήτης, δὲν τῆς εἶπα νὰ μὴν πάει;

Τὴν ἄλλη μέρα βράδυ τῶν Χριστουγέννων ἀσυνήθιστη ἐπιδεικτικὴ φωτοχυσία φώτιζε ἕνα πενιχρὸ καὶ φτωχικὸ σπιτάκι στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ. Τὰ μικρὰ παράθυρα ἦταν τόσο πολὺ φωτισμένα ποὺ φώτιζαν καὶ τὸ σκοτεινὸ δρόμο σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση.

Οἱ διαβάτες σταματοῦσαν γιὰ λίγο μπροστὰ στὸ σπιτάκι αὐτὸ καὶ κοίταζαν γιὰ λίγο τὸ φτωχικὸ αὐτὸ μὲ τὴ λαμπρὴ αὐτὴ φωτοχυσία. Καὶ ἔνοιωθαν κάποιο φθόνο καθὼς ἄκουαν τὸ θόρυβο μὲ τὸν ὁποῖον οἱ κάτοικοι τοῦ οἰκίσκου ἔδειχναν τὴ μεγάλη χαρά τους.

Τὸ σπιτάκι αὐτὸ ποὺ φεγγοβολοῦσε ἦταν τῆς θειᾶς Μυγδαλίτσας ἡ κατοικία.

Στὴ στιά τους ποὺ μόλις τὴν εἶχαν ἀσβεστώσει, ἔλαμπε ἡ ἀνθρακιὰ ποὺ σκορποῦσε σ' ὅλο τὸ σπίτι τὴ ζέστη της. Μὲ τὶς γαλαζιοκόκκινες φλόγες της, σπιθοβολοῦσε. . . . Τὸ ἐσωτερικὸ ἦταν καταστόλιστο μὲ κυλίμια ἀπὸ πολύχρωμα γνέματα καὶ στολίδια χρωματιστά. Καὶ ἐκεῖ κάπου πάνου σὲ κυλίμια καὶ κάτασπρα προσκέφαλα ἀναπαυόταν ὁ καπετὰν Νικολάκης ἀκουμπῶντας τὸ κεφάλι του πάνου στὸ γόνατο τῆς θειᾶς Μυγδαλίτσας, ποὺ δὲν ἐχόρταινε νὰ χαϊδεύει τὸ ζωηρὸ πρόσωπο του ποὺ τόσα χρόνια δὲν ἔπαυε νὰ τ' ὀνειρεύεται καὶ ἔξυπνη καὶ κοιμισμένη καὶ κλαίγοντας καὶ ἐργαζομένη γι' αὐτὴ καὶ μόνη τὴν εὐτυχισμένη στιγμή.

Καὶ ἐκεῖνος τῆς διηγότουν πάλι τὰ μαρτύρια ποὺ πέρασε μακρυὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα ὥσπου νὰ καταφέρη νὰ δῆ τὸ ὄνειρό του νὰ πραγματοποιεῖται.

Στὸ μεταξὺ ἡ ὄμορφη Μαργαρὼ προσπαθοῦσε νὰ ψήση στὴ σούβλα κομμάτια ἀπὸ χοιρινὸ κρέας.

Καὶ καθὼς προσπαθοῦσε μὲ κάθε προσοχὴ νὰ κάμη ὅσο μποροῦσε πιὸ καλὰ τὴ δουλειά της μὲ τὸ πρόσωπο της ξαναμμένο καὶ κατακκόκινο σὰν κόκκινο μῆλο καὶ ἔρριχνε κρυφὲς μα-

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
(Σκίτσο τοῦ Μάρκου Μέσκου)

τιὲς στὸν πολυαγαπημένο ἀδελφὸ καὶ τὸν κοίταζε ἀπὸ πάνου ὡς κάτου ἡ γριὰ θέλησε νὰ γελάση.

—Νὰ ὁ σκαλικάντζαρος, εἶπε.

Ἡ Μαργαρὼ τρόμαξε καὶ ἔριξε τὸ κρέας μέσα στὴ φωτιὰ ποὺ καὶ αὐτὴ ἔβγαλε μεγαλύτερες καὶ ζωηρότερες φλόγες, ἀπὸ τὸ λίπος τοῦ χοιρινοῦ.

—Πάει, τὸ πῆρε τὸ κρέας ὁ σκαλικάντζαρος. Τί ἀπρόσεχτη ποὺ εἶσαι, εἶπε ἐπιτιμητικὰ ἡ γριά!

Ὁ Νικολάκης ταράχτηκε γιὰ λίγο ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ αὐτὴ φασαρία καὶ κοίταξε πρὸς τὴν καπνοδόχο γιὰ νὰ τρέξη νὰ πιάση τὸν κλέφτη.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ γριὰ ἔβγαλε ἀπὸ τὴ φωτιὰ τὸ κρέας γεμάτο ἀπὸ στάχτες. Καὶ τότε μόνο ὁ Νικολάκης θυμήθηκε σὰν σὲ ὄνειρο τὶς ὄμορφες παραδόσεις τοῦ νησιοῦ γιὰ τοὺς καλικαντζάρους ποὺ τόσες φορὲς τὸν διασκέδασαν κατὰ τὰ ὡραῖα αὐτὰ χρόνια τῆς παιδικῆς του ἡλικίας.

Καὶ ἄρχισε νὰ ρωτάη τὴ μητέρα του καὶ αὐτὴ τοῦ ξανάλεγε τὰ ὡραῖα παραμύθια γιὰ τοὺς καλικαντζάρους.

Καὶ καθὼς περνοῦσαν τόσο εὐχάριστα μπῆκε μέσα στὸ σπίτι τὸ μικρὸ βοσκόπουλο ποὺ κρατοῦσε στὸ ἕνα χέρι τὴ λύρα του καὶ στὸ ἄλλο ἕνα δοχεῖο γιομάτο ἀπὸ ὁλόπηχτη πρωτογαλιά.

—Εἶδες ποὺ φύλαξα τὸ λόγο μου θειὰ Μυγδαλίτσα; εἶπε τὸ τσοπανόπουλο βάζοντας σὲ κάποιο κάθισμα τὴ μικρή του κάπα. Ἦλθα νὰ σᾶς τραγουδήσω τὰ Χριστούγεννα.

Καὶ ἄρχισε ἀμέσως νὰ τραγουδάει μὲ ὅλη τὴ γλύκα τῆς φωνῆς του

Χριστούγεννα πρωτούγεννα
Πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου...

Ὁ καπετὰν Νικολάκης ἄκουε μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τοὺς ἤχους τῆς ποιμενικῆς λύρας.

Ἀλλὰ ὅταν ἡ μάννα του, ποὺ λὲς πὼς εἶχε ξανανιώση ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ χαρά, συμπλήρωσε τὸ τραγούδι τοῦ παιδιοῦ μὲ δικό της...

Ν' ἀσπρίσης σὰν τὸν Ἔλυμπο
σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι,
σὰν τὸ πουλάκι ποὺ κελαϊδῆ
χειμῶνα καλοκαίρι,

ὁ καπετὰν Νικολάκης δὲν κράτησε τὰ δάκρυά του. Ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς γριᾶς μάννας του καὶ ἔκλαιγε σὰ νὰ ἤθελε νὰ ζητήση συχώρεση ἀπὸ τὸν πεθαμένο πατέρα του τὸν ὁποῖον ἴσως πολὺ πίκρανε, τότε ποὺ τόσο ξαφνικὰ ξενιτεύτηκε χωρὶς νὰ φιλήση τὸ χέρι του.

—Τώρα δὲ θὰ σὲ λέμε ἡ θειὰ Μυγδαλίτσα τὸ καράβι, εἶπε ὁ μικρὸς βοσκὸς δίνοντας ἀστεῖο τέλος στὴν τόσο συγκινητικὴ ἐκείνη σκηνή...

ΑΛΕΞ. ΜΩΡΑΪΤΙΔΗΣ
(Διασκευὴ Κ. Α. Μ.)

Γιὰ νὰ γελᾶτε

Δάσκαλος.—Δὲ μοῦ λὲς Ἀργύρη, πόσους δήμους ἔχει τὸ νησί μας;
Μαθητής.—Ἐγὼ ξέρω τρεῖς Κύριε. 1) Τὸ Δῆμο τὸν ἀδελφό μου, τὸ Δῆμο ἀπ' τὸ γειτονικὸ χωριὸ καὶ τὸ Δῆμο τὸ σωφέρ.

ΑΧΙΛΕΑΣ ΓΡΕΒΑΣ

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΟΙ ΕΠΙΔΕΣΜΟΙ

Α) Στὸν μηρὸ

Σὲ προηγούμενο φύλλο (95) ἐξηγήσαμε πῶς πρέπει νὰ γίνεται ὁ κόμπος ποὺ συγκρατεῖ τὸν ἐπίδεσμο καὶ πῶς πρέπει νὰ λύνεται.

Εἶναι βέβαιο πὼς ὁ κόμπος εἶναι κάτι ἀπαραίτητο. Ἀλλὰ ἂν δὲν προφτάνομε ν' ἀσκηθοῦμε ὅσο πρέπει στὸν κόμπο, τότε θὰ προσπαθήσωμε ν' ἀναπληρώσωμε αὐτὴν μας τὴν ἔλλειψη μὲ παραμάνα.

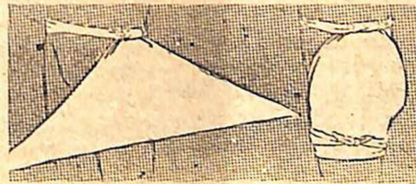
Καὶ τώρα ἂς ἔλθωμε στὸ καθαυτὸ κεφάλαιο τῶν ἐπιδέσμων, στὴν ἐφαρμογή τους δηλαδὴ στὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος.

Συνιστῶ στοὺς μικροὺς μου φίλους ποὺ μὲ διαβάζουν, νὰ ἐξασκηθοῦν σ' αὐτὰ σύμφωνα μὲ τὶς εἰκόνες ποὺ δημοσιεύομε.

Σὲ μιὰ ἐκδρομή, στὸ παιχνίδι, στὸ σπίτι, ὅλες τὶς φορὲς ποὺ εἶναι δύσκολο ἢ ἀδύνατο νὰ ἔχωμε ἀμέσως γιατρό, ἕνας καλὸς ἐπίδεσμος μπορεῖ νὰ προσφέρη ἀνυπολόγιστες ὑπηρεσίες.

Ἀλλὰ ὅπως σᾶς τὸ ἔχω ἄλλωστε ξαναπῆ, εἶναι ὡρισμένα πράγματα ποὺ δὲν μαθαίνονται τὴν τελευταία στιγμή. Χρειάζεται πρακτικὴ καὶ ἐξάσκηση.

Ἐμπρὸς λοιπόν! Χωριστῆτε σὲ ὁμάδες καὶ μάθετε οἱ μὲν πάνω στοὺς δὲ πῶς νὰ ἐφαρμόζετε ἕναν ἐπίδεσμο

Α. Ἐπίδεσμος στὸν μηρό.

καὶ πῶς νὰ δένετε σωστὰ τὸν κόμπο ποὺ τὸν συγκρατεῖ.

Καὶ νὰ πρῶτα ὁ ἐπίδεσμος στὸν μηρό. Τί μπορεῖ κανεὶς νάχη στὸν μηρό, τὸ ἀπάνω μέρος τοῦ ποδιοῦ; Πολλὰ πράγματα! Ἕνα ἔγκαυμα (κάψιμο). Μιὰ πληγή. Ἕναν δοθιῆνα (καλόγερο). Μιὰ ἔνεση ποὺ ἔκανε πῦον (κακῶς, οἱ ἐνέσεις ὅταν γίνονται σωστὰ δὲν διαπυοῦνται ποτέ). Τέλος πάντων ἕνα σωρὸ πράγματα. Λοιπὸν πρῶτα σκεπάζομε τὴν πληγὴ μὲ ἕνα ἀποστειρωμένο ἐπίθεμα κι' ὕστερα δένομε τὸν ἐπίδεσμο ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα Α.

Βλέπομε ὅτι χρειαζόμαστε δυὸ ἐπιδέσμους. Ὁ ἕνας θὰ μᾶς χρησιμεύση σὰν ζώνη. Ἀλλὰ καὶ μιὰ πλατειὰ γάζα, ἢ μιὰ πάνινη ζώνη μποροῦν νὰ μᾶς χρησιμέψουν γιὰ ζώνη.

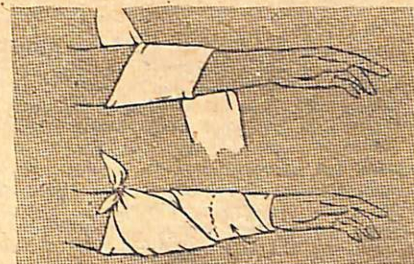
Τὸ πάνω μέρος τοῦ τριγωνικοῦ ἐπιδέσμου, τὸ στερεώνομε μὲ μιὰ παραμάνα, ἢ τὸ δένομε στὸν κόμπο τῆς ζώνης, ποὺ φροντίζομε τότε νὰ εἶναι στὰ πλάγια.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ τριγωνικοῦ ἐπιδέσμου, τὸ στερεώνομε χαμηλὰ στὸ μηρὸ — (παίρνοντας ὅλο τὸ ὕψος τοῦ ἐπιδέσμου) ἢ τὸν διπλώνομε καὶ τὸν στερεώνομε πιὸ ψηλά, ἀναλόγως ἀπὸ τὸ ποῦ εἶναι ἡ πληγή: ψηλὰ ἢ χαμηλά.

Πάντως ὁ ἐπίδεσμος στερεώνεται πάντα πρὸς τὰ ἔξω.

Β'. Ἐπίδεσμος γιὰ πληγὴ ἢ κάψιμο στὸ μπράτσο, στὸ κάτω μέρος τοῦ χεριοῦ, ἢ στὸ καλάμι τοῦ ποδιοῦ.

Καὶ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση βάζομε πάνω στὴν πληγὴ ἢ τὸ κάψιμο ἀπο-

Β. Ἐπίδεσμος στὸ μπράτσο ἢ στὸ καλάμι τοῦ ποδιοῦ.

στειρωμένο ἐπίθεμα ὅπως ἔχομε ἐξηγήσει.

Ὕστερα τυλίγομε τὸν τριγωνικὸ ἐπίδεσμο σὰ «γραβάτα» καὶ μὲ τὸ μεσιανό της ἀκριβῶς μέρος τυλίγομε τὸ ἐπίθεμα τὸ κρατοῦμε μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι κι' ὕστερα τὴν τυλίγομε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τῆς πληγῆς ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα. Ὅταν φτάσωμε μὲ τὴν μιὰν ἄκρη ὡς τὸν καρπὸ τοῦ χεριοῦ, ξαναγυρίζομε πίσω πρὸς τὸ ἐπίθεμα. Τὸ ἴδιο κάνομε ὅταν φτάσωμε μὲ τὴν ἄλλη ἄκρη ὡς τὸν ἀγκῶνα ἢ τὸ γόνατο. Στὸ μέρος ὅπου οἱ δυὸ ἄκρες συναντιῶνται, κάνομε τὸν κόμπο.

Αὐτὸν τὸν ἐπίδεσμο, τὸν κάνομε καὶ μὲ πλατειὰ γάζα ἢ πανὶ κομμένο σὰν φασκιά, κλπ.

Δὲν εἶναι ἐπίδεσμος γιὰ γόνατο ἢ ἀγκῶνα. Τόσο τὸ ἕνα ὅσο κι' ὁ ἄλλος, ἐπιδένονται πρακτικὰ μὲ ἄλλον τρόπο, ποὺ θὰ τὸν ἐξηγήσωμε ὅταν θάρθη ἡ σειρά τους.

Καὶ τώρα ἐμπρός! Ἄσκηση καὶ πάλι ἄσκηση. Καὶ προσοχὴ στοὺς κόμπους!

ΓΙΑΤΡΟΣ Κ.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ὁ καινούργιος χρόνος

Ὁ καστανάς
(Σκίτσα Περαστικοῦ)

1954

Πατῶντας στὰ ἄυλα σκαλοπάτια ποὺ λέγονται ἡμερονύχτια, ὅλο καὶ προχωρῶ, ὅλο καὶ ἀνεβαίνω. Βρίσκομαι στὸ τέλος τῆς σκάλας μὲ τὰ τριακόσια ἑξῆνα πέντε σκαλιά. Στὸ βάθος, μακρυὰ ἐκεῖ, στὸ ἀμυδρὸ φῶς, διακρίνω μιὰ πελώρια ἄυλη κι' ἀκαθόριστη πόρτα ποὺ γράφει μὲ χρυσᾶ γράμματα: «ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΟ ΕΤΟΣ 1954».

'Ανυπομονῶ νὰ φθάσω μιὰ ὥρα ἀρχήτερα· μὲ καταλαμβάνει περιέργεια, νὰ δῶ, τί κρύβεται πίσω ἀπὸ 'κείνη τὴν πόρτα.

Φθάνω σὲ μῆκος μιᾶς ἡμέρας..., μιᾶς ὥρας..., μιᾶς στιγμῆς... Νὰ ἔφθασα!... Χρὰπ ... ἀνοίγω...

Μένω ἔκθαμβος, ἐκστατικός, μπρὸς στὰ ὅσα βλέπω. 'Αντίκρυ μου, μακρυά, ἀνάμεσα ἀπὸ λόγγους καὶ φαράγγια, ἀναδύεται ὁλόχρυσος ὁ ἥλιος. 'Ο οὐρανὸς ἐπάνω πεντακάθαρος καὶ καταγάλανος καὶ χωρὶς σύγνεφα. 'Η θάλασσα πέρα, γαληνεμένη, χωρὶς κύμματα καὶ φουρτοῦνες. Δεξιὰ κι' ἀριστερά μου καταπράσινα χορταράκια, παντὸς χρώματος λουλουδάκια, κατάλευκοι κρίνοι.

'Ανοίγονται μπροστά μας καινούργιοι κόσμοι, καινούργια παλάτια, ἐπίγειοι παράδεισοι, καινούργιες ἐποχές, παραμυθένια κάλλη. 'Ανοίγονται διάπλατες ἀγκάλες νὰ μᾶς δεχθοῦν νὰ μᾶς πάρουν ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, στὴ χαρὰ καὶ στὴ λύτρωση.

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΠΑΕΙ Ο ΠΑΛΙΟΣ Ο ΧΡΟΝΟΣ

«Πάει ὁ παλιὸς ὁ χρόνος
ἂς γιορτάσωμε παιδιὰ
ἦρθε ὁ νέος μὲ τὰ δῶρα
μὲ τραγούδια μὲ χαρά».

Πάει πιὰ τὸ 1953, γέρασε. Ἦταν μιὰ φορὰ νέο παλληκάρι, μὰ τώρα, καμπούριασε· δὲ βλέπει καλὰ καὶ τὰ μαλλιά του ἔγιναν κάτασπρα σὰν τὸ χιόνι.

Δὲν μπορεῖ νὰ βασιλέψη περισσότερο στὸ χρυσὸ θρόνο του γιατὶ ἕνας νέος βασιλιᾶς ἔρχεται ποὺ ὅλοι τὸν ὑποδέχονται μὲ χαρὲς μεγάλες. 'Ο νέος αὐτὸς Βασιλιᾶς διώχνει τὸν δύστυχο τὸν γέρο διὰ τῆς βίας, κι' αὐτὸς μὲ μαῦρα δάκρυα ἀφίνει τὸν χρυσὸ θρόνο καὶ γίνεται ἄφαντος! Ἔφυγε ὁ παλιὸς ὁ χρόνος καὶ χάθηκε στὴν ἄβυσσο τῶν αἰώνων. Ἔφυγε, μὰ πίσω του μᾶς ἄφησε ἕνα σωρὸ ἀναμνήσεις!...

Δὲν πειράζει ὅμως, τὰ τόσα ὄνειρά μας θὰ πραγματοποιηθοῦν τώρα μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ νέου χρόνου τοῦ 1954.

Εὐτυχισμένο τὸ νέο ἔτος!

ΛΙΟΝΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Σήμερ' ἀγουροξύπνησε τὸ νέο παλληκάρι,
φορτώθηκε στὴ ράχη του τὴ νέα μας χρονιά.
Σήμερ' ὁ γέρος στὸ θρονὶ δὲ θ' ἀνεβῆ τῆς
(ζήσης
γιατὶ τὴ νύχτα ἀπόσβυσε καὶ δὲν ὑπάρχει
(πιά...
'Ο 'Αη - Βασίλης στὰ παιδιὰ δῶρα χρυσὰ
(μοιράζει,
κομμέν' ἡ βασιλόπηττα χαρίζει τὴ χαρά.
Σήμερα ὅλα χαρωπὰ ὄνειρα χρυσοπλέκουν...
Ὅλοι ξεχνοῦνε τὰ παλιά... Εἶναι Πρωτοχρονιά!

Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

ΧΑΡΑ ΣΤΗ ΔΥΣΗ ΤΟΥ

Ἦταν τόσο κρύα αὐτὴ ἡ τελευταία μέρα τοῦ Δεκέμβρη. 'Απὸ νωρὶς χιόνιζε καὶ οὔτε φαινόταν πὼς θὰ σταματήση. 'Η κ. Ὄλγα πλησίασε στὸ παράθυρο καὶ κύτταξε ἔξω.

— Βάλθηκε νὰ τὸ στρώση γιὰ καλά, εἶπε σὰ νὰ μιλοῦσε στὸν ἑαυτό της. 'Ο Τάκης δὲν ἀπάντησε. Καταγινόταν μὲ τὸ ντύσιμό του. Βιαζόταν τόσο νὰ ἑτοιμαστῆ, νὰ βγῆ ἔξω γιὰ τὰ κάλαντα.

Στὸ βάθος μόλις ξεχώριζε ἡ σιλουέττα τοῦ Μιτσικελιοῦ καὶ στοὺς πρόποδές του ἡ Παμβῶτις ἁπλωνόταν γαλήνια καὶ δεχόταν μὲ ξεχωριστὴ λὲς εὐχαρίστηση τὶς νιφάδες τοῦ χιονιοῦ ποὺ ἔπεφταν ἁπαλὲς ἁπαλὲς στὴν ὑγρή της ἀγκαλιά. Ἔκανε κρύο ἀλλὰ οἱ δρόμοι ἦταν γεμᾶτοι κόσμο. Ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, γέροι πλημμύριζαν τοὺς δρόμους καὶ ἔτρεχαν δῶθε - κεῖθε κρατῶντας στὰ χέρια τους κουτιὰ μὲ γλυκά, δῶρα, πανέρια μὲ φροῦτα. Παιδιὰ ποὺ ἔψελναν τὰ κάλαντα ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα χωρὶς νὰ νοιάζονται γιὰ τὸ χιόνι ποὺ ἔπεφτε καὶ τοὺς ράντιζε μὲ τὸ λευκό του βάμβάκι.

Τὰ Γιάννενα ἀπόψε εἶχαν μιὰ πραγματικὰ γιορτάσιμη ὄψη.

'Η κ. Ὄλγα εἶχε ξεχαστῆ νὰ κυττάζη ἔξω, ὅταν ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ της τῆς θύμησε τὴν παρουσία του.

— Εἶμαι ἕτοιμος.

Γύρισε κοντά του καὶ τὸν φίλησε γλυκά. 'Εκεῖνος ξέφυγε καὶ ζήτησε ἀνυπόμονα:

—Ἔλα, δῶσε μου τὸ καραβάκι μου.

'Η μάνα ἔτρεξε στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ὅταν γύρισε κρατοῦσε στὰ χέρια της ἕνα μικρό, μὰ ὄμορφο καράβι ἀπὸ χαρτὶ πολύχρωμο. 'Ο μικρὸς τ' ἅρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μητέρας. Τὸ κύτταζε μὲ θαυμασμό:

— Σ' εὐχαριστῶ μανούλα —εἶπε— εἶναι τόσο ὄμορφο.

Σὲ λίγο ἦταν ἔξω. 'Η μητέρα του τὸν εἶδε νὰ περπατᾶ χαρούμενος, σχεδὸν πηδῶντας, στὸ χιόνι καὶ ὕστερα νὰ στρίβη στὴ γωνία τοῦ δρόμου. 'Εκεῖ στὴ στροφὴ γύρισε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ ξανθό του κεφαλάκι, ἔκαμε μιὰ χαριτωμένη γκριμάτσα καὶ τῆς ἔστειλε μὲ τὸ χεράκι του ἕνα «πεταχτὸ» φιλάκι.

⁂

Εἶχε ἀρχίσει νὰ νυχτώνη καὶ τὰ φῶτα τῶν ἠλεκτρικῶν — πολύχρωμες μικρὲς φλογίτσες— ἔκαμαν ἀκόμη πιὸ χαρούμενη τὴ χιονισμένη μέρα τοῦ Δεκέμβρη.

'Ο Τάκης προχωροῦσε χαρούμενος στοὺς χιονισμένους δρόμους τραγουδῶντας ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι.

«'Αρχὴ μηνιὰ κι' ἀρχὴ χρονιὰ» ξαφνικὰ ἕνα «τόπι» χιονιοῦ τὸν χτύπησε στὸ κεφάλι. Γύρισε καὶ εἶδε μιὰ παρέα παιδιῶν ποὺ ἔπαιζαν σ' ἕνα κῆπο. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τὸ εἶχε ρίξει. Χωρὶς νὰ χάση καιρό, ἔσκυψε γελαστός, μάζεψε λίγο χιόνι καὶ ἀφοῦ ἀνταπέδωσε τὸ χτύπημα, προχώρησε.

...«Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται...». Μιὰ μελαχροινή, γελαστὴ κοπέλα τοῦ ἔδωσε ἕνα χαρτονόμισμα. Τὸ πῆρε μὲ χαρὰ τὸ ἔβαλε στὴ τσέπη του καὶ ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του τραγουδῶντας χωρὶς διάκριση πότε σὲ σωστὰ «παλατάκια» καὶ πότε πάλι σὲ σπιτάκια χαμηλά, φτωχικά, μὰ πάντα ἔπαιρνε κάτι. 'Η νύχτα εἶχε προχωρήσει γιὰ καλὰ καὶ τὸ χιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτη. «Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ...» πῆρε τὸ χαρτονόμισμα καὶ προχώρησε τὸ δρόμο του χαρούμενος γιατὶ ἡ τσέπη του εἶχε «γεμίσει».

«Θὰ τὰ πάρω παιχνίδια» σκεφτόταν μὲ χαρά, ὅταν ξαφνικὰ ἀντελήφτηκε πὼς εἶχε προχωρήσει ἀρκετά. Εἶχε βγῆ σχεδὸν ἀπὸ τὴν πόλη. Πῆγε νὰ γυρίση πίσω, ὅταν ἐκεῖ πιὸ κάτω, στὸ βάθος ἑνὸς κήπου, εἶδε νὰ λάμπη ἕνα ἀδύνατο φωτάκι. Προχώρησε στὸ χιονισμένο μονοπάτι τοῦ κήπου ποὺ εἶχε ὅλο ξερὰ κλαδιὰ καὶ δένδρα. Εἶχε σχεδὸν φτάσει στὴν πόρτα, ὅταν τοῦ ἦλθε ἕνας ξαφνικὸς φόβος. Θέλησε νὰ τὸ βάλη στὰ πόδια, νὰ φύγη, ἀλλὰ πάλι μετάνοιωσε. Πλησιάσε περισσότερο καὶ μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε: «...Τοῦ χρόνου μας καλὴ ἀρχή...» 'Ακούστηκε ἕνας στεναγμὸς καὶ βήματα σερνάμενα ποὺ πλησίαζαν. 'Η καρδιά του ἄρχισε νὰ κτυπᾶ φοβισμένα. Στὸ μικρό του μυαλουδάκι ἦλθαν χίλιες εἰκόνες μὲ δράκους, μὲ γριὲς τσιφοῦτες ποὺ τοῦ ἔλεγε στὰ παραμύθια ἡ γιαγιά. Τὰ πόδια του παράλυσαν, δὲν μποροῦσε νὰ κάνη βῆμα, ὅταν ἄκουσε ἕνα ἄσχημο τρίξιμο ποὺ ἀντήχησε σὰν μούγκρισμα δράκου καὶ στὸ κατῶφλι παρουσιάστηκε μιὰ γριὰ ξεδοντιάρα— ἴδια μὲ κείνη τῶν παραμυθιῶν — μὲ μαλλιὰ ἀκατάστατα, ποὺ τοῦ προκάλεσε τὸν τρόμο. 'Ο Τάκης νόμισε πὼς ἦταν ἕτοιμη νὰ τὸν κατασπαράξη καὶ σχεδὸν κόντευε νὰ λιποθυμήση, ὅταν ἄκουσε τὴ «μάγισσα» νὰ μιλᾶ.

—Παιδάκι μου... 'Η φωνή της ἦταν ἀδύνατη, σχεδὸν ξέψυχη καὶ ἔτρεμε ἐλαφρά. Στὸ ἄκουσμα αὐτῆς τῆς φωνῆς, τῆς τόσο θλιμένης, ὁ μικρός μας συνῆλθε. Τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας του χάθηκαν. 'Η «γριὰ» δὲν ἦταν παρὰ μιὰ πονεμένη φτωχὴ γυναίκα — τὰ μαῦρα φορέματα ἔδειχναν πὼς ἦταν χήρα — μὲ χείλη σὰν τὰ φύλλα τοῦ φθινοπώρου, πρόσωπο ἀδυνατισμένο καὶ χλωμό. 'Απὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα φαινόταν τὸ ἐρειπωμένο δωμάτιο μὲ μιὰ παλιὰ κασέλα καὶ ἕνα ἀχυρένιο στρῶμα ποὺ ἦταν ξαπλωμένο ἐπάνω του ἕνα παιδάκι — σχεδὸν στὴν ἡλικία του — μὲ πρόσωπο χλωμὸ σὰν πεθαμένο

— Δὲν ἔχω μωρό μου νὰ σοῦ δώσω κάτι τι γιὰ τὸν κόπο σου, ἄκουσε τὴ γυναίκα ἐκείνη νὰ λέη μὲ τὴν τρεμάμενη φωνή της.

— Τὸ μωρό μου — κι' ἔδειξε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ — εἶναι ξαπλωμένο ἀπόψε μὲ πυρετό... Δὲν μπόρεσε τὸ καημένο νὰ βγῆ ὅπως ἐσὺ (ὁ Τάκης εἶδε τὰ μάτια της νὰ ὑγραίνουν)... Καὶ τώρα... δὲν ἔχουμε τίποτε νὰ κάνουμε πρωτοχρονιὰ καὶ μὴ ρωτᾶς μικρό μου τί θὰ γίνω...

Ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα ποὺ μιλοῦσε ἡ φτωχή, ὁ Τάκης τὴν κυττοῦσε στὰ μάτια καὶ μιὰ πάλη γινόταν μέσα στὴ μικρή του καρδιά. Χάϊδεψε μὲ λύπη τὰ χρήματα στὴν τσέπη του. Τὸ μυαλό του πετοῦσε στὰ τόπια, τὶς σβοῦρες, τὰ αὐτοκινητάκια καὶ σ' ὅλα τὰ παιχνίδια ποὺ σκεπτόταν ν' ἀγοράση μὲ τὰ χρήματά του.

Ἤθελε νὰ τρέξη νὰ φύγη, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε, λὲς καὶ τὸν κρατοῦσε δεμένο τὸ δακρυσμένο βλέμμα τῆς χήρας καὶ τὸ χλωμὸ προσωπάκι τοῦ μικροῦ. Τὸ χαριτωμένο παιδικό του προσωπάκι — τὸ τόσο γελαστό...

Πόση ὥρα ἔμεινε ἔτσι ἀκίνητος κυττάζοντας πότε τὸ χλωμὸ πρόσωπο πότε τὰ δακρυσμένα μάτια; Ἕνα, δυό, τρία λεπτά; Ἴσως περισσότερο. Ἔξαφνα, χωρὶς οὔτε ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβη πῶς, ἔβγαλε μὲ ἀποφασιστικότητα ἀπὸ τὴν τσέπη τὸ χέρι ποὺ κρατοῦσε τὰ χρήματα καὶ μὲ φωνὴ σταθερὴ — ἀσυνήθιστη γιὰ τὴν ἡλικία τῶν δέκα χρόνων εἶπε: — Κύτταξε, κυρά, αὐτὰ τὰ λίγα ἔχω. Ὅσα μάζεψα ἀπόψε. Δὲν εἶναι πολλά... πάρτα γιὰ τὸ παιδί σου

'Η γυναίκα τὸν κυττοῦσε σὰν χαμένη, ἕτοιμη νὰ ξεσπάση σὲ λυμγούς, καὶ ὕστερα μὲ χέρι ποὺ ἔτρεμε, πῆρε τὰ χρήματα ποὺ τῆς ἔτεινε τὸ ξανθὸ ἀγγελάκι. 'Ο Τάκης ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ ἔκανε νὰ φύγη. Μηχανικὰ προχώρησε δυό, τρία βήματα. Τὸ βλέμμα του ἔμεινε πάντα σκοτεινό.

—Ἄ, ὄχι αὐτό! εἶπε σχεδὸν φωναχτὰ καὶ ἔκαμε νὰ τρέξη. 'Η γυναίκα πῆγε νὰ κλείση τὴν πόρτα, ὅταν εἶδε τὸν Τάκη νὰ γυρίζη πρὸς αὐτή.

—Στάσου, εἶπε καὶ τὸ βλέμμα του μὲ μιᾶς ξαστέρωσε. Τὸ προσωπάκι του φωτίστηκε ἀπὸ ἕνα ἀγγελικὸ χαμόγελο.

'Η γυναίκα εἶδε νὰ κρατᾶ στὸ μικρό του χεράκι, καθὼς τὸ ἔτεινε πρὸς αὐτή, ἕνα τόπι. Ἕνα ὄμορφο χρωματιστὸ τόπι.

— Νὰ πάρτο καὶ αὐτό... Δὲν μποροῦμε νὰ τὸ κόψουμε στὴ μέση, οὔτε ἔχω ἄλλο... 'Αλλὰ δὲν πειράζει ἂς τὄχει ἀντὶ γιὰ μένα τὸ παιδί σου. Καὶ ὕστερα μὲ ἕνα ἀγγελικὸ χαμόγελο στὰ χείλη ἔκαμε μεταβολὴ καὶ ἔφυγε τρέχοντας προτοῦ ἡ φτωχὴ προφτάσει νὰ τὸν εὐχαριστήση. Ἔτρεχε νὰ φτάση γρήγορα στὸ σπιτάκι του νὰ τὰ πῆ τῆς μανούλας νὰ χαρῆ καὶ κείνη.

Εἶχε νυχτώσει πιὰ γιὰ καλά. Τὸ χιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτη καὶ τὸ κρύο ἦταν τσουχτερό. 'Αλλὰ ὁ Τάκης δὲν ἔνοιωθε τίποτα ἀπὸ αὐτά. Αἰσθανόταν μιὰ ζέστη στὴν καρδιά, ἕνα φτερούγισμα, μιὰ χαρὰ ἀνείπωτη ποὺ λὲς καὶ τὸν ἀνέβαζε στὰ οὐράνια. Ἔτρεχε, σχεδὸν πετοῦσε, στοὺς χιονισμένους δρόμους γυρίζοντας στὸ σπίτι του, ἐνῶ τὸ χιόνι καὶ ὁ βοριᾶς τοῦ χάϊδευε τὰ μαλλιὰ — τὰ χρυσά του μαλλιὰ — τὸ πρόσωπο, τὰ χέρια καὶ κεῖνος γελοῦσε, γελοῦσε ἀπὸ εὐτυχία, ἀπὸ χαρά...

ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
'Ιωάννινα

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὸ καλλίτερο δῶρο

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Θέλοντας νὰ δῶ σὰν τὶ πρᾶμα λαχταροῦσαν τὰ ἐγγονάκια μου, νὰ κοιτάξω τώρα τὸ Νέον ἔτος νὰ τὰ εὐχαριστήσω μὲ τὶς μικρές μου οἰκονομίες πού, γιὰ χατήρι τους, φύλαγα ὅλο τὸ χρόνο τὰ ρώτησα:

—Τί δῶρο θέλετε νὰ σᾶς χαρίσω τὴν πρωτοχρονιά;

Φαντάζεστε φυσικὰ τὶ πανδαιμόνιο ἀπὸ φωνὲς ὑποδέχτηκαν τὰ λόγια μου.

—Ἕνα τόπι μεγάλο, σὰν τὰ μπαλλόνια, φώναξε ὁ Τέλης.

—Ἕνα παιγνίδι ἐπιτραπέζιο, εἶπε ὁ Δημητρός.

—Ἕνα καροτσάκι, μιὰ κούκλα, ξυλουργικὰ ἐργαλεῖα, χρώματα, βιβλία...

Πάει μὲ ξεκούφαναν. Ἡ Ἀννούλα ὅμως δὲν ἔβγαζε μιλιά.

—Δὲ θὲς ἐσὺ τίποτα, καρδούλα μου; τὴ ρώτησα τρυφερά.

—Ποιὸς ξέρει τί σοβαρὸ δῶρο σκέπτεται νὰ ζητήση, εἶπε ἡ Δροσούλα, γι' αὐτὸ κάθεται σκεφτικὴ καὶ δὲν ἔχει κουράγιο νὰ τὸ ζητήση.

—Θὰ θέλη κανένα ποδήλατο, εἶπε ὁ Γιῶργος, ὁ ξάδερφός της, ποὺ φυσικὰ ἔλαβε κι' αὐτὸς μέρος σὲ κείνη τὴ συνεδρίαση γιὰ τὰ δῶρα.

—Ἐγὼ βάζω στοίχημα πὼς θέλει ἕνα ρολόϊ χρυσό, εἶπε ὁ Τέλης, τὸ πειραχτῆρι.

Ἡ Ἀννούλα δὲν καταδέχτηκε νὰ τοὺς δώση ἀπάντηση. Ἦρθε πιὸ κοντὰ καὶ μοῦ εἶπε δειλά.

— Ναί, γιαγιάκα μου, θέλω νὰ σοῦ ζητήσω ἕνα σπουδαῖο δῶρο, καὶ φοβᾶμαι μὴ σὲ πικράνω.

—Ἂν μπορῶ, Ἀννούλα μου, νὰ μὴ σοῦ χαλάσω τὴν καρδιά, θὰ τὸ κάμω. Λέγε, μὲ θάρρος.

—Γιαγιάκα, ἂν σοῦ ζητοῦσα νὰ μοῦ χαρίσης μιὰ κούκλα θὰ μοῦ τὴ χάριζες;

—Μὰ καὶ βέβαια ποὺ θὰ σοῦ τὴ χάριζα, παιδί μου.

—Λοιπὸν πόσο κάνει μιὰ κούκλα;

—Μά... κάπου 60—80 χιλ. Ἔχουνε βέβαια κι' ἀκριβώτερες μὰ δὲν εἶναι γιὰ μᾶς.

—Λοιπόν, νὰ τί σοῦ γυρεύω γιαγιάκα, εἶπε χαρούμενη, τώρα ἡ Ἀννούλα. Νὰ μοῦ δώσης τὰ χρήματα ποὺ θὰ ξόδευες γιὰ τὴν κούκλα μου, 80.000 δραχμές.

—Τὴν τσιγκούνα!

—Τὴ φιλάργυρη!

Φώναξαν τ' ἀδέρφια καὶ τὰ ξαδέρφια, μὲ μιὰ φωνή.

—Δὲν τὰ θέλω γιὰ μένα, εἶπε ἡ Ἀννούλα. Ἔχω τὸ μυστικό μου.

Ἤμουνα βέβαιη γιὰ τὴν καρδιὰ τῆς μικρούλας μου ἐγγονῆς. Κι' ἀλήθεια, τὸ βράδυ ὅταν γυρίσαμε ἀπὸ τὰ ψώνια, ὅλοι εἶχαν τὰ πακετάκια τους. Εἶχε φυσικά, κι' ἡ Ἀννούλα ἕνα μεγάλο πακέτο, ποὺ τὸ κρατοῦσε μὲ περηφάνεια.

Τώρα πιὰ ἤξερα τὸ μυστικό της. Ἀγόρασε παιγνιδάκια διάφορα, γιὰ νὰ τὰ στείλη στὰ σεισμόπληκτα παιδάκια, ποὺ θἄκαναν τὶς γιορτὲς μακρυὰ ἀπ' τὶς οἰκογένειές τους.

Ἡ χαρά της ἦταν μεγάλη γι' αὐτό. Κανένα πρόσωπο δὲν ἔλαμπε τόσο, σὰν τὸ δικό της. Γιατὶ ἡ Ἀννούλα εἶχε προσφέρει στὸν ἑαυτό της τὸ καλλίτερο δῶρο: Τὴ χαρὰ πὼς βοήθησε τοὺς ἄλλους. Δὲ συμφωνεῖτε;

Σᾶς φιλῶ καὶ σᾶς εὔχομαι χρόνια πολλά.

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ἡ θλιβερὴ ἱστορία μιᾶς ὡραίας κούκλας

Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ ζοῦσε ἕνας σκύλος ποὺ τὸν ἔλεγαν Τενεκετζῆ. Τὸ ὄνομα αὐτὸ τοῦ τὸ εἶχαν κολλήσει γιὰ μιὰ κακὴ συνήθεια ποὺ εἶχε νὰ τρέχη στοὺς τενεκέδες τῶν σκουπιδιῶν καὶ νὰ ἀνασκαλεύη. Μὰ δὲν πήγαιναν ποτὲ χαμένοι οἱ κόποι του.

Τὸ ἤξερε πολὺ καλὰ αὐτὸ ὁ Τενεκετζῆς. Γιατὶ πότε εὕρισκε κανένα σπουδαῖο κόκκαλο, πότε κανένα κομμάτι τυρὶ καὶ πότε κανένα κομμάτι ψωμί. Μὰ αὐτὸς εἶχε μεγάλο γλέντι ὅταν εὕρισκε κόκκαλο. Τὸ ἅρπαζε μὲ τὴν ἡσυχία του καὶ ἔτρεχε σὲ κανένα ἀπόμερο νὰ τὸ φάη καὶ νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήση κανένας... ἄλλος ἀπὸ κείνους τοὺς φίλους του ποὺ ἔκανε πολὺ συχνὰ παρέα στὰ διάφορα σοκάκια τῆς πολιτείας ποὺ ζοῦσε.

Μιὰ μέρα ἐκεῖ ποὺ ἔψαχνε ἕνα τενεκὲ καὶ δοκίμαζε μεγάλη ἀπογοήτευση γιατὶ ὁ τενεκὲς δὲν εἶχε τίποτα γιὰ νὰ κάμη τὸ δεῖπνο του καὶ κινδύνευε νὰ μείνη νηστικός, ἡ μουσούδα του στάθηκε σ' ἕνα πρᾶμμα ποὺ τὸ πρόσεξε ἰδιαίτερα.

Τὸ κοίταξε. Ἦταν μιὰ κούκλα. Μὰ τὶ κούκλα. Μιὰ κούκλα ποὺ εἶχε τὰ κακά της χάλια. Τὸ ἕνα της πόδι ἔλειπε ὁλάκερο. Τὸ δεξί της χέρι ἦταν μισὸ καὶ τὰ μαλλιά της εἶχαν ξεθωριάσει.

— Μὴ μὲ δαγκάσης, εἶπε μὲ κάποια κλαψιάρικη φωνὴ ἡ κούκλα στὸν σκύλο. Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔχω περάσει τόσα καὶ τόσα ποὺ δὲν ἀντέχω πιὰ σὲ περισσότερη κακοπάθεια.

Ὁ σκύλος δὲν ἦταν συνηθισμένος νὰ συγκινεῖται. Κάθε ἄλλο. Ὁ Τενεκτζῆς μόνο πονόψυχος ποὺ δὲν ἦταν. Μὰ κείνη τὴ στιγμὴ ἔννοιωσε μιὰ συμπόνια γιὰ τὴν δυστυχισμένη κούκλα. Τὴν πῆρε λοιπὸν ἐλαφρὰ - ἐλαφρὰ μὲ τὰ δόντια του καὶ τὴν κουβάλησε μέσα σὲ μιὰ τρύπα ποὺ περνοῦσε τὶς νύχτες του τώρα μὲ τὶς κακοκαιρίες τοῦ χειμῶνα.

Σὰν ἔφτασαν ἐκεῖ ὁ Τενεκετζῆς τὴν ἀπίθωσε σιγὰ - σιγὰ στὸ πιὸ στεγνὸ μέρος τῆς φωλιᾶς του.

— Σ' εὐχαριστῶ τοῦ εἶπε ἡ κούκλα. Βλέπω, πὼς καμμιὰ φορὰ τὰ ζῶα, ποὺ ἐμεῖς οἱ «ἄνθρωποι» - ἔβαζε κι' ἡ κούκλα τὸν ἑαυτό της μὲ τοὺς ἀνθρώπους μιὰ καὶ εἶχε τὴ μορφή τους - ἔχουν πιὸ καλὴ καρδιὰ ἀπὸ μᾶς. Φαντάσου, καλέ μου κύριε... σκύλε...

Καὶ ἡ κούκλα διηγήθηκε στὸ Τενεκεντζῆ τὴ θλιβερή της ἱστορία.

Γεννήθηκα - τοῦ εἶπε - σ' ἕνα ἐργαστήρι παιδικῶν παιγνιδιῶν... Πολλοὶ ἐργάστηκαν γιὰ νὰ μὲ φτιάσουν. Μὰ ἐκεῖνος ποὺ δούλεψε μὲ περισσότερη ἀγάπη καὶ ἔβαλε ὅλη του τὴν τέχνη γιὰ νὰ μὲ κάμη πιὸ ὅμορφη ἦταν ὁ κὺρ Σῶτος ὁ ζωγράφος. Ἅμα τελείωσα καὶ μ' ἔντυσαν μὲ κάτι ὅμορφα ροῦχα κοιτάχτηκα στὸν καθρέφτη... Ἔννοιωσα μιὰ ξεχωριστὴ περηφάνεια γιὰ τὴν ὀμορφία μου... Τὸ ἔβλεπα κι' ἐγὼ ποὺ ἤμουν ὄμορφη μὰ τὸ ἔλεγαν κι' ὅλοι μέσα στὸ ἐργαστῆρι...

— Αὐτή, πρέπει νὰ μοσχοπουληθῆ, εἶπε μιὰ χοντρὴ κυρία ποὺ οἱ ἄλλοι τὴν ἔλεγαν «κυρία προϊσταμένη»... Κι' ἕνας ἄλλος ἔγραψε σ' ἕνα χαρτὶ καὶ μοῦ τὸ κόλλησε στὸ φουστάνι μου. Ἑκατὸ χιλιάδες! Ἡ «κυρία προϊσταμένη» στροβομουτσούνιασε μὰ στὸ τέλος εἶπε ξερὰ καὶ σὰ θυμωμένη «Καλά»!

Μὰ ἐγὼ δὲν ἔδινα σημασία καὶ καμάρωνα ποὺ ἤμουν τόσο ὄμορφη καὶ καλοκαμωμένη! Μὰ δὲν χάρηκα πολύ. Γιατὶ σὲ λίγο μὲ πῆραν, μ' ἔβαλαν σ' ἕνα κουτὶ μοῦ ἔσιαξαν τὰ ροῦχα καὶ μὲ σκέπασαν... Πολὺ στενοχωρήθηκα ἐκεῖ μέσα ποὺ βασίλευε πυκνὸ σκοτάδι... Ἄκουα μόνο κάθε τόσο ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ μ' ἔβαλαν ὁμιλίες καὶ πολλὲς φορὲς ἄκουα τὴν προϊσταμένη νὰ λέη καὶ νὰ ξαναλέη. «Βιαστῆτε· ἔρχεται πρωτοχρονιὰ καὶ θὰ πρέπει νὰ παραδώσουμε πολλὰ παιγνίδια...»

Μὰ μιὰ μέρα ἔνιωσα νὰ μὲ σηκώνουν μὲ τὸ κουτὶ καὶ εἶδα μ' εὐχαρίστηση τὸ σκέπασμά μου νὰ σηκώνεται!... Θαμπώθηκα γιὰ λίγο μὲ τὸ πολὺ φῶς καὶ ἔκλεισα τὰ μάτια

(Συνέχεια στὴ σελ. 24)

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο

—Μάλιστα κύριε! Ἡ καθαυτὸ Ἀγγλία, ἡ Ἰρλανδία, ἡ Μάλτα, ἡ Κύπρος τὰ Ἰόνια νησιὰ εἶναι μέρη τοῦ Ἀγγλικοῦ κράτους!

—Καλά! Καὶ ἡ Γαλλία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἑλλάδα; Δὲν εἶναι κράτη αὐτά;

—Αὐτὰ δὲν εἶναι κράτη. Εἶναι ἐπαρχίες.

—Παραδείγματος χάριν! ἔκανε ὁ Παγανέλι ποὺ ἀπὸ τὴν ἔκπληξη ἔβγαλε καὶ ἐσκούπισε τὰ γυαλιά του. Ἀκοῦς ἡ Γαλλία ἐπαρχία!

—Καὶ μάλιστα ἀγγλική, κύριε! ἔκανε ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὶς γνώσεις του ὁ Τολινέ.

—Καὶ ποιὸς εἶναι κυβερνήτης της;

—Ὁ λόρδος Ναπολέων Βοναπάρτης!

Σ' αὐτὴν τὴν ἀπάντηση ὅλοι ἔβαλαν τὰ γέλια κι' ἔτσι τελείωσαν οἱ ἐξετάσεις τῆς Γεωγραφίας πρὸς μεγάλη ἔκπληξη τοῦ καϋμένου τοῦ Τολινὲ ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβη γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ γελοῦσαν.

—Οἱ Ἄγγλοι ἱεραπόστολοι προσπαθοῦν νὰ μάθουν ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν ἰθαγενῶν πὼς ἡ Ἀγγλία κυβερνάει τὸν κόσμο! ἔκανε φουρκισμένος ὁ Παγανέλι. Σὲ λίγο τοῦτος ὁ μικρὸς θὰ μᾶς πῆ πὼς καὶ τὸ φεγγάρι ἀκόμα εἶναι ἐγγλέζικο.

—Ἂν δὲν εἶναι ἀκόμη θὰ γίνη! εἶπε σοβαρὰ ὁ μικρὸς ἰθαγενής.

Ὡστόσο ὁ λόρδος Γκλένερβαν ἔψαξε στὴν ἀποσκευή του καὶ βρῆκε ἕνα μικρὸ βιβλιαράκι στὸ εἶδος του κλασσικό: τὴν ἐπίτομο Γεωγραφία τοῦ Ρίτσαρντσον.

—Νὰ παιδί μου, τοῦ εἶπε. Πάρε αὐτὸ τὸ βιβλίο καὶ μελέτησέ το προσεκτικά. Ἔχεις μερικὲς ἐσφαλμένες ἰδέες πάνω στὴν ἱστορία καὶ τὴν γεωγραφία, καὶ τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ θὰ σοῦ μάθη τὸ σωστό.

Ὁ Τολινὲ πῆρε τὸ βιβλίο χωρὶς νὰ πῆ τίποτε καὶ τὸ στριφογύρισε λίγο στὰ χέρια του σὰ νὰ μὴν πίστευε καὶ πολὺ αὐτὰ ποὺ τοῦ εἶπε ὁ λόρδος.

Στὸ μεταξὺ ἡ νύχτα εἶχε πέσει. Ἔπρεπε νὰ φᾶνε καὶ νὰ κοιμηθοῦνε γιὰ νὰ ξυπνήσουν πρωῒ τὴν ἄλλη μέρα.

Ὅλοι φρόντισαν νὰ φᾶν καλὰ ὁ μικρὸς ἰθαγενής, καὶ ὕστερα τοῦ ἔστρωσαν νὰ κοιμηθῆ πλάϊ στὸ Ροβέρτο.

Τὰ δυὸ παιδιὰ ἦταν τόσο κουρασμένα ποὺ ἀποκοιμήθηκαν μόλις ἀκούμπησαν τὸ κεφάλι τους στὸ μαξηλάρι.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως τὸ πρωῒ ὅταν ξύπνησαν, εἶδαν πὼς ὁ μικρὸς ἰθαγενὴς εἶχε φύγει.

Βιαζόταν νὰ φτάση στὸ Πάχλαν; Εἶχε προσβληθῆ ἀπὸ τὰ γέλια τοῦ Παγανέλι; Ποιὸς ξέρει;

Πάντως οἱ δυὸ κυρίες βρῆκαν στὸ ἁμάξι τους ἕνα μεγάλο μπουκέτο ἀγριολούλουδα, κι' ὁ Παγανέλι στὴν τσέπη τοῦ σακακιοῦ του τὴν ἐπίτομο γεωγραφία τοῦ Ρίτσαρντσον ποὺ ὁ μικρὸς δὲν καταδέχτηκε νὰ πάρη μαζί του.

ΤΑ ΝΕΑ

Στὶς 2 Ἰανουαρίου οἱ φίλοι μας ἔφτασαν στὰ ὅρια τῆς ἐπαρχίας τοῦ Τάλμποτ. Ἀκόμη δεκαπέντε μέρες κι' ἂν τὸ ταξίδι τους συνεχίζονταν μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους, θάφταναν στὸ τέρμα, δηλαδὴ στὸν ὅρμο τοῦ Τούφολντ.

Ὡστόσο ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιο τοῦ Κάμτεν - μπρίτζ, ὁ Ἄϋρτον τοὺς ὑποχρέωνε νὰ παίρνουν ὡρισμένες προφυλάξεις. Οἱ καβαλάρηδες δὲν ἀπομακρυνόνταν πιὰ πολὺ ἀπὸ τὸ ἁμάξι. Τὴν νύχτα κάποιος φύλαγε πάντα σκοπός.

Πρωῒ βράδυ ἐξέταζαν τὰ ὅπλα ἂν εἶναι σὲ καλὴ κατάσταση, γιατὶ οἱ κακοποιοὶ ποὺ εἶχαν προκαλέσει τὸ τραγικὸ δυστύχημα τοῦ Κάμτεν - μπρίτζ δὲν ἦταν ἀπίθανο νὰ εἶναι κοντά.

Γενικὰ ὅλα αὐτὰ γίνονταν χωρὶς νὰ τὸ πάρη εἴδηση ἡ Λαίδη Ἕλενα ἢ ἡ Μαίρη ποὺ ὁ λόρδος Γκλένερβαν δὲν ἤθελε νὰ τὶς φοβίση.

Ὡστόσο εἶχαν δίκηο νὰ φέρνονται ἔτσι γιατὶ μιὰ ἀπρονοησία μποροῦσε νὰ τοὺς στοίχιζε ἀκριβά.

Ὡστόσο τὴν ἴδια ἀνησυχία καὶ τοὺς ἴδιους φόβους τὰ συναντοῦσε κανεὶς παντοῦ...

Στὰ μικρὰ χωριά, στοὺς συνοικισμούς, στὰ ξεμοναχιασμένα σπίτια, οἱ ἄνθρωποι ἀμπαρώνονταν ἀπὸ νωρὶς κι' ἀμόλαγαν τὰ σκυλιά τους ποὺ ὅλη τὴν νύχτα τριγύριζαν ἀνήσυχα κι' αὐτά.

Πάντα κάποιος φύλαγε τὴ νύχτα σκοπός.

Κι' ὅσο γιὰ τὰ μεγάλα ταχυδρομικὰ ἁμάξια, περνοῦσαν πάντα τώρα μὲ τὴν συνοδεία ἰθαγενῶν ἀστυφυλάκων. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἡ Αὐστραλία εἶχε γυρίσει πίσω, στὰ χρόνια ποὺ τὴν ἤπειρο τὴν διέσχιζαν οἱ βαρυποινῖτες τῆς Ἀγγλίας κι' ὅλα τ' ἀποβράσματα τοῦ κόσμου.

Τώρα οἱ φίλοι μας εἶχαν μπῆ σ' ἕνα δάσος ποὺ παρουσίαζε μιὰ ἀληθινὰ ἀξιοπερίεργη ὄψη: οἱ τεράστιοι καὶ ὡραιότατοι εὐκάλυπτοι - γιατὶ ἦταν δάσος εὐκαλύπτων - δὲν ἄφηναν χάμω σχεδὸν καθόλου σκιά!

Κι' αὐτό, γιατὶ στὴν Αὐστραλία τὰ δέντρα παρουσιάζουν στὸν ἥλιο τὴν κοφτερὴ ὄψη τοῦ φύλλου, ἀπὸ τὰ πλάγια, κι' ὄχι τὴν πλατειὰ ὅπως σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

— Γιατὶ κύριε Παγανέλι γίνεται αὐτὸ στὴν Αὐστραλία; δὲν παρέλειψε νὰ ρωτήση ὁ νεαρὸς Γκράντ.

— Γιὰ ἕναν ἁπλούστατο λόγο παιδί μου. Σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν χώρα, ὁ ἀέρας εἶναι πολὺ στεγνός, οἱ βροχὲς σπάνιες καὶ τὸ ἔδαφος ξερό. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ δέντρα, δὲν ἔχουν ἀνάγκη οὔτε ἀπὸ ἀέρα οὔτε ἀπὸ ἥλιο. Ἐπειδὴ λείπει ἡ ὑγρασία καὶ οἱ χυμοὶ εἶναι λιγοστοί. Γι' αὐτὸ εἶναι τὰ φύλλα ἔτσι στενόμακρα ἐδῶ, καὶ γι' αὐτὸ προσπαθοῦν νὰ ἐκθέσουν στὸν ἥλιο ὅσο τὸ δυνατὸν μικρότερη ἐπιφάνεια, γιὰ νὰ ἀμυνθοῦν ἀπὸ τὴν ἐξάτμιση ποὺ θὰ τοὺς ἔπαιρνε τοὺς χυμούς τους. Εἶναι πολὺ ἔξυπνο πρᾶγμα τὸ φύλλο!

— Καὶ ἐξαιρετικὰ ἐγωϊστικό! εἶπε ὁ ταγματάρχης. Τὰ φύλλα μάλιστα τοῦ εὐκαλύπτου, μόνον τὸν ἑαυτό τους συλλογίζονται καὶ ὄχι τοὺς δυστυχισμένους ταξιδιῶτες ποὺ ἔχουν τόση ἀνάγκη ἀπὸ λίγη σκιά.

Δυὸ μέρες ἔκαναν γιὰ νὰ φτάσουν στὴν Σέϋμουρ, τὴν μικρὴ Αὐστραλιακὴ πόλη ὅπου θὰ καθόνταν γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν.

Ὅλοι ὁμολογοῦσαν ὅτι θὰ περνοῦσαν εὐχάριστα μιὰ νύχτα στὸ ξενοδοχεῖο...

Ἔφτασαν κατὰ τὶς ἐννιὰ τὸ βράδυ, καὶ πῆγαν κατευθεῖαν στὸ ξενοδοχεῖο «Βρεταννία» ποὺ ἦταν τὸ καλύτερο. Ἄλογα καὶ βώδια βρῆκαν καλὴ ταγὴ καὶ ξεκούραση στὸν στάβλο, ἐνῶ ὁ κύριος Ὄλμπινετ εἶχε ἀναστατώσει τοὺς μαγείρους τοῦ ἑστιατορίου γιὰ νὰ ἑτοιμαστῆ γιὰ τοὺς ταξιδιῶτες ἕνα δεῖπνο καλύτερο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ εἶχαν συνήθως στὸ ταξίδι τους.

Κατὰ τὶς δέκα κάθησαν στὸ τραπέζι καὶ τίμησαν τὰ θαυμάσια καὶ ἄφθονα φαγητά.

Ὁ ταγματάρχης ποὺ εἶχε κάνει ἕναν γύρο στὴν πόλη, εἶχε παρατηρήσει μιὰ ἀσυνήθιστη κίνηση. Στὸν κεντρικὸ δρόμο, οἱ ἄνθρωποι σχημάτιζαν μικρὲς συντροφιὲς ὅπου συζητοῦσαν ζωηρὰ γιὰ κάτι.

Ἦταν φανερὸ ὅτι κάτι ἀπασχολοῦσε πολὺ τοὺς ἥσυχους κατοίκους τῆς Σέϋμουρ καὶ δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ ἠρεμήσουν. Ὁ ταγματάρχης κουβέντιασε ἀρκετὴ ὥρα καὶ μὲ τοὺς σερβιτόρους τοῦ ξενοδοχείου, στὸ δεῖπνο ὅμως δὲν ἔκανε κουβέντα γιὰ ὅτι εἶχε μάθει.

Ὅταν ἡ λαίδη Ἕλενα ἡ Μαίρη κι' ὁ

Ροβέρτος πῆγαν νὰ κοιμηθοῦνε, ὁ ταγματάρχης ὡστόσο εἶπε στοὺς ἄντρες πὼς εἶχε κάτι νὰ τοὺς πῆ.

—Οἱ ἀρχὲς ξέρουν ποιοὶ ἔκαναν τὸ ἔγκλημα τοῦ Κάμτεν - μπριτζ! εἶπε.

— Τοὺς ἔχουν συλλάβει ; ρώτησε ζωηρὰ ὁ Ἄϋρτον.

—Ὄχι ! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

— Τόσο τὸ χειρότερο ! εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Καὶ ποιοὶ ἔχουν κάνει τὸ φοβερὸ αὐτὸ κακούργημα ;

— Διάβασε καὶ θὰ δῆς ! εἶπε ὁ ταγματάρχης δίνοντας στὸν Γκλένερβαν μιὰ ἐφημερίδα.

Ὁ λόρδος διάβασε τότε δυνατὰ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν ὅλοι :

Σύδνευ. 3 Ἰανουαρίου 1866.— Οἱ ἀναγνῶστες μας θὰ θυμοῦνται ἴσως ἀκόμη τὸ τραγικὸ δυστύχημα τῆς 29 μὲ 30 Δεκεμβρίου ποὺ ἔλαβε χώρα στὸ Κάμτεν-μπριτζ. Ἡ ταχεῖα τῶν 11 καὶ 45 ἡ ὁποία ἔτρεχε μὲ μεγάλη ταχύτητα κι' ἐπρόκειτο νὰ περάση ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Κάμτεν, βρῆκε τὴν γέφυρα ἀνοιχτὴ κι' ἔπεσε στὸ ποτάμι. Οἱ ληστεῖες ποὺ ἔγιναν ὕστερα ἀπὸ τὸ δυστύχημα καὶ ὁ φόνος τοῦ δυστυχισμένου φύλακα ποὺ τὸ πτῶμα του ἀνακαλύφθηκε σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴν γέφυρα, ἔπεισαν ἀμέσως τὶς ἀρχὲς ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ δυστυχήματος ποὺ ὀφείλοταν σὲ ἀμέλεια, ἀλλὰ περὶ προσχεδιασμένου ἐγκλήματος.

Ἡ ἀστυνομία δὲ ἔχει καταλήξει στὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ἔγκλημα αὐτὸ τὸ ἔκανε μιὰ σπεῖρα ἀπὸ δραπέτες βαρυποινῖτες ποὺ ἀφοῦ ἐδραπέτευσαν ἀπὸ τὶς φυλακὲς τῆς Πέρθας ὅταν ἐπρόκειτο νὰ τοὺς μεταφέρουν μὲ πλοῖα στὰ κάτεργα τοῦ νησιοῦ Νόρφολκ, τρομοκρατοῦν ἀπὸ τότε τὴν περιοχή. Αὐτοὶ οἱ βαρυποινῖτες εἶναι εἰκοσιενιά. Εἶναι ὅλοι τους ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνοι τύποι καὶ ἐντελῶς ἀποκτηνωμένοι. Ἐπὶ κεφαλῆς τους δὲ εἶναι κάποιος Μπὲν Τζόϊς, ἕνας ἐγκληματίας διεθνοῦς φήμης ποὺ ἔφτασε πρὸ ὀλίγου στὴν Αὐστραλία ἀφοῦ ἐδραπέτευσε κι' αὐτὸς ἀπὸ κάποιο κάτεργο τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἀστυνομία ἔδωσε ἐντολὴ στὸν πληθυσμὸ νὰ ἔχη τὸν νοῦ του καὶ ν' ἀγρυπνάει.

Οἱ κάτοικοι πρέπει νὰ κλείνονται ἐνωρὶς στὰ σπίτια τους καὶ νὰ κλείνουν καλὰ τὶς ἐξώπορτές τους.

Ὅλοι οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ ὁπλοφοροῦν καὶ οἱ γυναῖκες νὰ μὴ βγαίνουν ποτὲ μόνες τους σ' ἐρημικοὺς δρόμους.

Ὅσοι ἔχουν σκυλιὰ νὰ τ' ἀφήνουν ἐλεύθερα γιὰ φύλακες. Καὶ ἡ παραμικρὴ πληροφορία ὅσο ἀσήμαντη καὶ νὰ φαίνεται, νὰ διαβιβάζεται ἀμέσως στὴν ἀστυνομία. Κάτοικοι αὐτῆς τῆς περιοχῆς ! Κινδυνεύει ἡ περιουσία σας καὶ ἡ ζωή σας !»

Ὅταν ὁ Γκλένερβαν διάβασε αὐτὲς τὶς γραμμές, ἔπεσε βαρεια σιωπὴ ποὺ τὴν διέκοψε ὁ Μακ Νάμπ.

— Βλέπεις Παγανέλι πὼς ὑπάρχουν ἀκόμη κατάδικοι στὴν Αὐστραλία ; εἶπε σιγά.

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, εἶναι δραπέτες! εἶπε ὁ Παγανέλι. Δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ βρίσκονται ἐδῶ!

— Ἀφοῦ βρίσκουνται! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Ἄλλωστε αὐτὴ ἡ συζήτηση δὲν ἔχει νόημα... Ἄλλο πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήση ἐμᾶς. Ἡ δική μου γνώμη εἶναι πὼς αὐτὴ ἡ συμμορία δὲν πρέπει νὰ μᾶς κάνη ν' ἀλλάξωμε τὸ πρόγραμμα τοῦ ταξιδιοῦ μας! Τί λὲς κι' ἐσὺ Τζών;

Ὁ Τζὼν ἔμεινε γιὰ λίγο σιωπηλός. Πραγματικὰ τὸ δίλημμα ἦταν τραγικό... Νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ταξίδι; Πῶς θὰ τὸ ἄκουγαν τὰ δυὸ παιδιὰ ποὺ μ' αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ζοῦσαν; Νὰ τὸ συνεχίσουν; Καὶ οἱ κίνδυνοι;

—Ἂν ἡ λαίδη Γκλένερβαν καὶ ἡ μὶς Γκράντ δὲν ἦταν μαζί μας, πολὺ λίγο θὰ γνοιαζόμουν γι' αὐτοὺς τοὺς κακούργους ! εἶπε σιγά.

— Γιὰ τίποτε στὸν κόσμο δὲν θέλω νὰ ἐγκαταλείψωμε τὰ σχέδιά μας! εἶπε ὁ λόρδος. Ὅμως νομίζω πὼς θἄταν ἴσως φρόνιμο ἐξαιτίας τῶν κυριῶν καὶ τοῦ παιδιοῦ νὰ πάμε νὰ βροῦμε τὸ «Ντάνγκαν» στὴ Μελβούρνη καὶ νὰ συνεχίσωμε τὶς ἔρευνές μας γιὰ τὸν Χάρυ Γκράντ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Τί λὲς Μακ Νάμπ ;

— Πρὶν σοῦ πῶ ἐγὼ τὴν γνώμη μου, θὰ ἤθελα νὰ ξέρω τί σκέπτεται καὶ ὁ Ἄϋρτον.

Ὁ λοστρόμος δὲν δίστασε καθόλου ν' ἀπαντήση.

—Ἡ δική μου γνώμη ἀφοῦ μοῦ κάνετε τὴν τιμὴ νὰ μὲ ρωτᾶτε εἶναι πὼς ἀφοῦ ἀπέχομε διακόσια μίλια ἀπὸ τὴν Μελβούρνη, ὁ κίνδυνος εἶναι ὁ ἴδιος, εἴτε νότια τραβήξομε εἴτε ἀνατολικά. Κι' οἱ δυὸ δρόμοι εἶναι ἔρημοι, καὶ κανένας δὲν εἶναι σίγουρος ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἔπειτα ἐγὼ δὲν νομίζω πὼς τριάντα ψωραλέοι κακοποιοὶ μποροῦν νὰ φοβίσουν ὀχτὼ ἄντρες τολμηροὺς καὶ τέλεια ὁπλισμένους !

— Πολὺ καλὰ τὰ εἶπε ὁ Ἄϋρτον! φώναξε ὁ Παγανέλι. Ἂν ἐξακολουθήσωμε τὸν δρόμο μας, μπορεῖ νὰ πέσωμε στὰ ἴχνη τοῦ πλοιάρχου Γκράντ. Ἂν γυρίσωμε νότια, ἀπομακρυνόμαστε ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ ναυαγίου. Συμφωνῶ λοιπὸν κι' ἐγὼ νὰ μὴ δώσωμε διόλου σημασία σ' αὐτοὺς τοὺς ἄθλιους φυγάδες ποὺ, ἂν τοὺς συναντήσωμε οὕτως ἢ ἄλλως θὰ τοὺς κάνωμε καλά!

— Καλύτερα νὰ μὴ τοὺς συναντήσωμε! εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Σ' αὐτὸ συμφωνῶ κι' ἐγώ! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Ὅπως συμφωνῶ καὶ μὲ τ' ἄλλα ποὺ εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

Ἔτσι ἔμειναν σύμφωνοι νὰ μὴν ἀλλάξουν τὸ δρομολόγιό τους.

— Μιὰ μόνη παρατήρηση μυλόρδε ! εἶπε ὁ Ἄϋρτον

— Λέγε Ἄϋρτον !

— Δὲν θἄταν ἴσως καλύτερα νὰ στείλωμε μήνυμα στὸ «Ντάνγκαν» νὰ μᾶς ἀκολουθήση στὴν ἀκτή ;

— Γιὰ ποιὸ λόγο; εἶπε ὁ Τζὼν Μάνγκλς. Ὅταν θὰ φτάσωμε στὸν ὅρμο Τούφολντ ἔχομε καιρὸ νὰ τοῦ μηνύσωμε νάρθη. Ἂν κανένα ἀπρόοπτο μᾶς ἀναγκάση νὰ πᾶμε στὴ Μελβούρνη, εἶναι καλύτερα νὰ βροῦμε ἐκεῖ τὸ «Ντάνγκαν» νὰ μᾶς περιμένη. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ δὲν θὰ τόχουν ἀκόμα ἐπιδιορθώση...

— Πολὺ καλά! παραδέχτηκε ὁ Ἄϋρτον ποὺ δὲν ἐπέμεινε.

Τὴν ἄλλη μέρα χαράματα ξεκίνησαν καὶ ξοναμπήκαν στὸ δάσος τῶν εὐκαλύπτων.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν θὰ προτιμοῦσε νὰ ταξιδεύουν σὲ πεδιάδα ὅπου εἶναι δύσκολο νὰ σοῦ στήσουν ἐνέδρα. Ἀλλὰ δὲν ἦταν στὸ χέρι του ν' ἀποφύγη τὰ δάση. Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας μέρας πέρασαν τὴν περιόχη Μάρρατη ποὺ εἶναι ἀπὸ τὶς λιγότερο κατοικημένες τῆς Αὐστραλίας.

ΟΙ ΠΙΘΗΚΟΙ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗ

Τὴν ἄλλη μέρα, 3 Ἰανουαρίου, οἱ ταξιδιῶτες μας ἔφταναν στὴν περιοχὴ τοῦ Μάρρεϋ. Αὐτὴ ἡ ἀπέραντη περιοχὴ ἁπλώνεται ὡς τὶς Αὐστραλιανὲς Ἄλπεις.

Εἶναι ἀπὸ τὰ μέρη ποὺ εἶναι λιγότερο γνωστὰ στοὺς ξένους.

Στοὺς ἀγγλικοὺς χάρτες, εἶναι σημειωμένη : «Περιοχὴ γιὰ τοὺς μαύρους». Στὴν πραγματικότητα οἱ «μαῦροι» αὐτοί, οἱ «μπλάκηδες» ὅπως τοὺς ὀνομάζουν οἱ ἄγγλοι ἄποικοι, εἶναι οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας. Οἱ λευκοὶ τοὺς ἄφησαν μερικὲς περιοχὲς - τὶς πιὸ φτωχὲς καὶ ἄγονες - ὅπου αὐτὴ ἡ δυστυχισμένη ράτσα τῶν Αὐστραλῶν ἰθαγενῶν σιγὰ - σιγὰ σβύνει...

Ἀπ' αὐτὲς τὶς περιοχὲς «γιὰ τοὺς μαύρους» οἱ ἰθαγενεῖς δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀπομακρυνθοῦν...

Στὴν ἀρχή, ὅταν ἡ Αὐστραλία πρωτοκατοικήθηκε ἀπὸ λευκοὺς βαρυποινῖτες, αὐτοὶ θεωροῦσαν τοὺς ἰθαγενεῖς ἄγρια ζῶα ποὺ εἶχαν κάθε δικαίωμα νὰ τὰ κακομεταχειρίζονται καὶ νὰ τὰ σκοτώνουν ἀκόμα ἂν τοὺς ἔκανε κέφι. Γενικὰ οἱ κυβερνῆτες προσπάθησαν νὰ βάλουν τέρμα σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση, καὶ πράγματι, σὲ λίγον καιρὸ οἱ δυστυχισμένοι ἰθαγενεῖς ἄρχισαν νὰ βρίσκουν δικαιοσύνη.

Ἀλλὰ οἱ λευκοὶ τοὺς ἔφεραν ἕνα κακὸ χειρότερο κι' ἀπὸ τὸ βόλι: τὸ οἰνόπνευμα... Καὶ τὸ κρασὶ καὶ τ' ἄλλα οἰνοπνευματώδη ποτὰ ποὺ τὰ ἔμαθαν οἱ Αὐστραλοὶ ἀπὸ τοὺς λευκούς, σὲ λίγον καιρὸ ἄρχισαν νὰ σκοτώνουν χιλιάδες.

Μαζεύονταν σὲ ὁμίλους καὶ συζητοῦσαν.

— Κοιτᾶξτε τί ἔρημη εἶναι αὐτὴ ἡ περιοχή! εἶπε ὁ Παγανέλι. Ἐδῶ καὶ πενῆντα χρόνια θὰ ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἰθαγενεῖς.

Πράγματι! Δὲν φαίνονταν οὔτε σκηνὲς οὔτε καλύβες. Θάλεγε μάλιστα κανεὶς πὼς μήτε ζῶα δὲν ἔμεναν ἐκεῖ. Τόσο ἀπόλυτη ἦταν ἡ ἐρημιά. Ξαφνικὰ ὁ Ροβέρτος ἄρχισε νὰ φωνάζη :

—Ἕνας πίθηκος ! Ἕνας μεγάλος πίθηκος !

Κι' ἔδειξε ἕνα μαυριδερὸ πλάσμα ποὺ πηδοῦσε ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδὶ μ' ἐξαιρετικὴ ἐπιδεξιότητα.

Σὲ λίγο τὸ παράξενο ἐκεῖνο πλάσμα χάθηκε στὰ φυλλώματα τοῦ δέντρου.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἔλεγαν καὶ δὲν θὰ ξαναφανῆ, τὸ εἶδαν νὰ γλυστρᾶν κατὰ μῆκος τοῦ κορμοῦ καὶ μόλις βρέθηκε στὴ γῆ, νὰ τρέχη μ' ἕνα σωρὸ παράδοξα χοροπηδήματα νὰ κρυφτῆ σ' ἕνα ἄλλο δέντρο!

Τὸ δεύτερο ἐκεῖνο δέντρο, ἦταν ἕνα λαστιχόδεντρο ποὺ ὁ λεῖος καὶ πανύψηλος κορμός του, δὲν παρουσίαζε καμμιὰ προεξοχὴ ὅπου θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πιαστῆ γιὰ ν' ἀνέβη.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενον)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ

Ξέρετε πότε φαίνεται στὰ σπίτια ἡ παρουσία τῆς μικρῆς νοικοκυρᾶς;

Προπαντὸς στὶς γιορτές!

Καὶ ξέρετε σὲ ποιὰ σπίτια πιὸ πολύ;

Σ' ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν τὰ μικρότερα χρηματικὰ μέσα.

Καὶ ξέρετε γιατί;

Γιατὶ στὶς δύσκολες ἐποχὲς κι' ὅταν τὰ χρήματα εἶναι λίγα, δείχνει ὅλη τη δύναμή του ὁ ἄνθρωπος ὅλη τὴν ἀξιωσύνη του νὰ ζήση νὰ γιορτάση καὶ νὰ εἶναι χαρούμενος ξοδεύοντας ἐλάχιστα.

Τὸ ξέρω μικρή μου φίλη πὼς δὲν εἶναι ψέμμα αὐτὸ ποὺ εἶπες στὸν πατέρα σου: ἂν σούδινε στὸ χέρι τὰ χρήματα ποὺ ἔπρεπε, τί περίφημα γλυκὰ ποὺ θάφτιανες γιὰ τὸ σπίτι! Καὶ τί πολλά! Μόνο νά... Ἂν εἶχε ὁ πατέρας σου κανένα τσουβαλάκι λεπτὰ γιὰ πέταμα, θ' ἀγόραζε τὸ μισὸ ζαχαροπλαστεῖο καὶ δὲν θὰ εἶχε ἀνάγκη τὸ σπίτι ἀπ' τὴν δική σου τέχνη.

Ἐνῶ τώρα!

Τώρα ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται νὰ χαμογελάση ὁλόκληρο τὸ σπίτι ἐξ αἰτίας σου, τοῦτα τὰ δύσκολα μεταπολεμικὰ χρόνια...

Ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται γιὰ ν' ἀστράψη ἀπὸ πάστρα καὶ νοικοκυρωσύνη, καὶ νὰ γίνη ἕνα πραγματικὸ σπιτικό, ἕνα σπιτικὸ ποὺ ὁ καθένας ποὺ ζεῖ σ' αὐτό, νὰ αἰσθάνεται χαρούμενος κι' εὐχαριστημένος.

Ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται, νὰ γιορτάση τὸ σπίτι μὲ κεῖνες τὶς ἀνέξοδες γιορτὲς ποὺ ὅλη τους ἡ λάμψη, ὅλη τους ἡ γοητεία, εἶναι τὸ ξεχείλισμα τῆς ψυχῆς, ἡ χαρά, ἡ γιορτάσιμη διάθεση. «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ ζήσεται ἄνθρωπος» λέει τὸ Εὐαγγέλιο. Δὲν ζεῖ μόνο μὲ ψωμὶ ὁ ἄνθρωπος. Οὔτε μὲ μακαρόνια, οὔτε μὲ αὐγοκαλάμαρα...

Ζεῖ μὲ ἄλλα.

Ζεῖ μὲ καλωσύνη, μὲ κατανόηση, μὲ ὑπομονή. Ἡ γυναίκα, ἡ Ἑλληνίδα (ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ σεμνοὺς καὶ τοὺς πιὸ ἀξιοσέβαστους γυναικείους τύπους μέσα σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο), ἀνέκαθεν ἀπὸ παράδοση, ἀπὸ φυσικὴ περηφάνεια κι' ἀπὸ κρυφὴ βαθειὰ δύναμη, σ' αὐτὸ βάζει τὸ φιλότιμό της: νὰ μὴν βαρυγγομάη παρὰ νὰ κρατάη τὸ χαμόγελο, τὴν πίστη, τὴν ὑπομονή της, ὅλους τοὺς καιρούς, σὲ ὅλες τὶς περιστάσεις...

Καὶ νὰ κάνη τὸ σπιτικό της νὰ γιορτάζη μαζί της σ' ὅλες τὶς μεγάλες χριστιανικὲς γιορτές, μὲ τὴν δική της συμβολή, μὲ τὴν δική της χαρούμενη γιορταστικὴ διάθεσι. Θυγατέρες μιᾶς τέτοιας ἑλληνίδας εἶστε ὅλες ἐσεῖς οἱ μικρὲς νοικοκυρές. Πῶς νὰ μὴν σᾶς εὐχηθῶ, μὲ τὸ καλὸ τὸν καινούργιο χρόνο;

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Σοῦπα μὲ πατάτες.

Ὅταν μαγυρεύομε κρέας, μποροῦμε νὰ κρατήσωμε τὸ ζουμὶ γιὰ νὰ φτιάσωμε ἄλλου εἴδους σοῦπα, ποὺ θὰ τὴν φᾶμε λ.χ. τὸ βράδυ.

Μᾶς χρειάζεται:
Μιὰ ὀκὰ ζουμί.
Μισὴ ὀκὰ πατάτες.
Μιὰ ὀκὰ νερό.
Ἕνα μέτριο κρεμμύδι.
2 κουταλιὲς τῆς σούπας ἀλεύρι.
2 κουταλιὲς βούτυρο.
100 δράμια γάλα.
Τοὺς κροκοὺς δυὸ αὐγῶν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ δόση γιὰ ἕξη - ἑφτὰ ἀνθρώπους.

Πῶς γίνεται

Καθαρίζομε τὶς πατάτες, τὶς πλένομε καὶ τὶς κόβωμε σὲ μικρὰ κομμάτια.

Κόβομε καὶ τὸ κρεμμύδι ψιλό.

Ὕστερα βάζομε τὴν κατσαρόλα στὴν φωτιὰ μὲ τὸ βούτυρο ὅπου ρίχνομε τὸ ψιλοκομμένο κρεμμύδι καὶ τὸ ἀνακατεύομε συνέχεια. Μόλις ξανθίσει τὸ κρεμμύδι, ρίχνομε ἀμέσως καὶ τὸ ἀλεύρι, τ' ἀνακατεύομε ν' ἀνακατευθοῦν καλὰ καὶ ρίχνομε τὸ ζουμὶ καὶ τὸ νερὸ ἂν εἶναι δυνατὸν ζεστά.

Ρίχνομε τὶς κομμένες πατάτες, ἁλατίζομε, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ βράσουν ὡς τρία τέταρτα σὲ δυνατὴ φωτιὰ γιὰ ν' ἀσπρίση ἡ σοῦπα καὶ νὰ γίνη πυκνή.

Ἀφοῦ βράση καὶ λυώσουν οἱ πατάτες, τὴν περνοῦμε ἀπὸ τὸ τρυπητὸ καὶ τὴν ξαναβάζομε στὴ φωτιὰ νὰ πάρη βράση.

Στὸ μεταξὺ χτυπᾶμε τοὺς κροκοὺς τῶν αὐγῶν καὶ τοὺς ρίχνομε στὴν σοῦπα τραβῶντας την ἀμέσως ἀπὸ τὴν φωτιά.

Προσθέτομε τότε τὸ γάλα ζεστό, καὶ ἀνακατεύομε.

Ἔτσι ἔχομε ἕτοιμη μιὰ ἄφθονη, καλὴ καὶ ἐξαιρετικὰ θρεπτικὴ σοῦπα, ποὺ τῆς ρίχνομε ἂν θέλωμε καὶ τηγανισμένα ψωμάκια. Θέλει μονάχα ἀρκετὸ ἁλάτι γιὰ νὰ μὴν γίνη ἄνοστη.

Ἡ σοῦπα αὐτὴ γίνεται κι' ἀλλοιῶς.

Ἀντὶ κρεμμύδι, βάζομε πράσο ποὺ τὸ κοκκινίζομε, καὶ δὲν χρησιμοποιοῦμε διόλου ζουμὶ κρέατος, ἀλλὰ μονάχα νερὸ καὶ λίγο γάλα. Τὸ αὐγὸ ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο.

Ἐντράδα μὲ φασολάκια ξερά.

Δόση γιὰ πέντε ἄτομα.
Μισὴ ὀκὰ κρέας ἀρνί.
150 δράμια φασόλια ξερά.
1—1½ κουταλιὰ τῆς σούπας ντοματομπελτέ, ἢ 50 δράμια ντομάτα πουρέ.
2 κρεμμύδια, λίγο μαϊντανὸ ψιλοκομμένο, ἀνάλογο βούτυρο, ἁλάτι, πιπέρι, νερό, κλπ.
1 κουταλιὰ τῆς σούπας ἀλεύρι.

Πῶς γίνεται.

Βάζομε ἀπὸ βραδὺς τὰ φασόλια στὸ κρύο νερὸ νὰ μουσκέψουν ὡς τὴν ἄλλη μέρα.

Τὴν ἄλη μέρα τὰ ξεπλένομε καὶ τὰ βάζομε νὰ βράσουν μὲ νερὸ καὶ λίγο ἁλάτι. Στὸ μεταξὺ κόβομε τὸ κρέας ὅπως συνήθως γιὰ τὶς ἐντράδες καὶ τὸ καβουρδίζομε μὲ ἀνάλογο βούτυρο καὶ μὲ τὰ κρεμμύδια. Ὅταν ξανθίσουν τὰ κρεμμύδια ρίχνομε μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας ἀλεύρι, τ' ἀνακατεύομε καλὰ καὶ ρίχνομε ἀνάλογο νερὸ (ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ σκεπαστῆ τὸ κρέας).

Συγχρόνως ρίχνομε καὶ τὴν ντομάτα, τὸν μαϊντανό, ἁλάτι, πιπέρι, κι' ἂν θέλομε καὶ λίγο δυόσμο.

Σκεπάζομε τὴν κατσαρόλα καὶ τ' ἀφίνομε ὅλ' αὐτὰ νὰ σιγοβράζουν μέχρις ὅτου πλησιάζει νὰ βράση ἐντελῶς τὸ κρέας.

Ἂν ἔχουν βράσει καὶ τὰ φασόλια, τὰ στραγγίζομε καὶ τὰ ρίχνομε στὸ κρέας νὰ δράσουν ὡς νὰ βράση τὸ κρέας καὶ νὰ τραβηχτῆ τὸ ζουμί του ἔτσι ὥστε νὰ μείνη μόνο ὅσο χρειάζεται γιὰ τὴν σάλτσα.

Τὰ φασόλια γιὰ νὰ τὰ ρίξωμε στὸ κρέας πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς βρασμένα σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ λυώνουν. Ἔτσι εἶναι δυνατὸν νὰ χυλώσουν καὶ νὰ γίνη μιὰ σάλτσα δεμένη μέσα στὸ φαγητό.

Ἂν θέλωμε, μποροῦμε νὰ προσθέσωμε καὶ τὸν ζωμὸ ἢ μᾶλλον καὶ ὅλη τὴν οὐσία τῶν φασολιῶν στὸ φαγητό.

Τότε ρίχνομε λιγώτερο νερὸ στὰ φασόλια γιὰ νὰ βράσουν καὶ λιγώτερο ἁλάτι, ἔτσι ὥστε ὅταν βράσουν νὰ μείνη λίγο νερὸ ποὺ τὸ ρίχνομε μαζὶ μὲ τὰ φασόλια στὸ κρέας.

Ἐπειδὴ ὅμως τότε ἡ σάλτσα τοῦ φαγητοῦ θὰ γίνη πολὺ ἀραιὴ τὴν στραγγίζομε ἀφοῦ βράσει καὶ τὸ κρέας ἐντελῶς μέσα σὲ τηγάνι ἢ κατσαρόλα καὶ τὴν βάζομε σὲ δυνατὴ φωτιὰ νὰ πυκνωθῆ ἀνακατεύοντας ἀδιάκοπα νὰ μὴν πιάση, καὶ τότε τὴν ρίχνομε στὸ φαΐ. Ἢ μποροῦμε νὰ βράσωμε ἀπὸ τὴν παραμονὴ τὰ φασόλια καὶ τὴν ἄλλη μέρα ρίχνομε τὸ ζουμί τους ἀντὶ νερὸ στὸ κρέας, κι ἅμα βράσει, προσθέτομε καὶ τὰ φασόλια.

Φρυγανιὲς μὲ σιρόπι.

Κόβομε ἀνάλογες φέτες ψωμιοῦ ὄχι πολὺ φρέσκο, παχιὲς ὡς τὸ μικρὸ δάχτυλο τοῦ χεριοῦ, ὕστερα ἀφαιροῦμε τὴν φλούδα, καὶ κόβομε τὴν ψύχα σὲ τετράγωνα ἢ στρογγυλά.

Τὰ βάζομε τότε αὐτὰ σὲ μιὰ πιατέλα ἢ ταψὶ καὶ χύνομε γάλα κρύο τόσο, ὥστε νὰ μουσκέψουν καλά.

Τ' ἀφήνομε δέκα λεπτὰ ὡς ἕνα τέταρτο γιὰ ν' ἀπορροφήσουν καλὰ τὸ γάλα ἀφοῦ τὶς γυρίσωμε κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ γιὰ νὰ μουσκέψουν ὁμοιόμορφα παντοῦ.

Σπάζομε σ' ἕνα μεγάλο πιάτο ἕνα δυὸ (ἢ καὶ τρία ἂν ἔχωμε αὐγὰ) τὰ χτυπᾶμε καλὰ μὲ τὸ πηρούνι, καὶ περιμένομε νὰ κατακαθίση ὁ ἀφρὸς ποὺ σχηματίσθηκε.

Στὸ μεταξὺ βάζομε στὴ φωτιὰ βούτυρο ἢ λάδι κι' ἀφοῦ κάψει, παίρνομε μιὰ μιὰ τὶς φρυγανιὲς τὶς βουτᾶμε στ' αὐγὸ καὶ τὶς ρίχνομε μὲ προσοχὴ στὴν φριτούρα (κάπου 3 — 4 τὴν φορὰ) κι' ἀφοῦ τηγανιστοῦν τὶς βγάζομε τὶς ἁπλώνομε σὲ στρατσόχαρτο καὶ ρίχνομε νὰ τηγανιστοῦν ἄλλες.

Εἶναι ἀπαραίτητο ὅμως νὰ βράζη ἡ φριτούρα καλά, γιατὶ ἔτσι μόνο φτιάνει τὸ αὐγὸ κρούστα γύρω ἀπὸ τὸ ψωμί.

Ὅταν τὶς ρίχνομε τὶς ἀφήνομε ἕνα λεπτὸ τῆς ὥρας κι' ὕστερα τὶς γυρίζομε ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά.

Ἀφοῦ πάρουν ἕνα χρυσόξανθο χρῶμα (αὐτὸ γίνεται σὲ 2—2½ λεπτὰ) τὶς βγάζομε καὶ ρίχνομε ἄλλες. Πρέπει νὰ προσέξωμε κάθε ποὺ θὰ βγάζωμε τὶς φρυγανιὲς νὰ μαζεύωμε μὲ μιὰ κουτάλα τρυπητὴ τὰ κομματάκια τοῦ αὐγοῦ ποὺ ἔμειναν στὸ τηγάνι γιατὶ καίγονται καὶ μαυρίζουν.

Τὶς σερβίρομε στὴν πιατέλα καὶ τὶς περιλούομε μὲ ὁποιοδήποτε σιρόπι ἢ μαρμελάδα ποὺ τὴν λυώνομε στὴ φωτιὰ μὲ λίγο νερό.

Ἀλλὰ καὶ πασπαλισμένες μὲ λίγη ζάχαρη καὶ κανέλλα εἶναι καλές!...

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ο ΘΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ
(Σκίτσο τοῦ Λ. Ντὰ-Βίντσι)

Γύρω ἀπ' τόν Ἀθλητισμό

ΤΑ «ΓΕΓΟΝΟΤΑ» ΤΟΥ 1953

Τὸ Διεθνὲς Πρακτορεῖον Εἰδήσεων «Γιουνάϊντεν Πρὲς» ὀργάνωσε πρὸ καιροῦ ἕνα δημοψήφισμα μεταξὺ ὅλων τῶν εὐρωπαίων ἀθλητικῶν συντακτῶν, μὲ θέμα τὸ «μεγαλύτερο ἀθλητικὸ γεγονὸς τοῦ 1953».

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δημοψηφίσματος ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

1) Ἡ νίκη τῆς Οὐγγαρίας ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας μὲ 6—3 (211 βαθμοί).

2) Ἡ κατάκτηση τοῦ Ἔβερεστ ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ ἀποστολὴ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ συνταγματάρχου Τζῶν Χάντ. (126 βαθμοί).

3) Τὸ νέο παγκόσμιο ρεκὸρ τοῦ ἀκοντισμοῦ τοῦ Χέλντ μὲ 80 μέτρα (93 βαθμοί).

4) Τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τῶν 10.000 μ. τοῦ Ζάτοπεκ : 29΄. 1΄΄.6. (82 βαθμοί).

5) Ἡ νίκη τοῦ Ρόκυ Μαρτσιάνο ἐπὶ τοῦ Ρολὰν Λὰ Στάρτσα γιὰ τὸ παγκόσμιον πυγμαχικὸν πρωτάθλημα βαρέων βαρῶν (75 βαθμοί).

6) Ἡ νίκη τοῦ Ἀργεντινοῦ Φάτζιο στοὺς Παναμερικανικοὺς αὐτοκινητιστικοὺς ἀγῶνες (56 βαθμοί).

7) Ὁ ἰσόπαλος ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν 4—4 τῆς Μικτῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἀγγλίας.

8) Τὸ νέον παγκόσμιο ρεκὸρ τῆς δισκοβολίας τοῦ Γκόρντιεν μὲ 59 μ. 28 (43 βαθμοί) καὶ ἡ νίκη τοῦ Κόππι στὸ παγκόσμιο πρωτάθλημα ποδηλασίας (43 βαθμοί).

9) Οἱ ἐπιτυχίες τοῦ ἄγγλου δρομέως Γκόρντον Πάϊρι.

18 ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΡΕΚΟΡ ΤΟΥ 1953

Πλούσια ὑπῆρξεν ἡ ἀθλητικὴ περίοδος τοῦ 1953 στὸν ἀθλητισμὸ στίβου. Δεκαοχτὼ παγκόσμιες ἐπιδόσεις καταρρίφθησαν γεγονὸς ποὺ ἀποτελεῖ ρεκὸρ γιὰ νὴν ἱστορία τοῦ παγκοσμίου ἀθλητισμοῦ.

Ἡ κυριαρχία τῶν Ἀμερικανων, παρὰ τὴν πρόοδο ὡρισμένων ἄλλων κρατῶν, ἐπικρατεῖ πάντα.

Ἀπὸ τὰ καταρριφθέντα ἐφέτος 18 παγκόσμια ρεκὸρ 5 ἀνήκουν σὲ Ἀμερικανούς, 4 σὲ Ἄγγλους, 2 σὲ Νορβηγούς, 2 σὲ Ρώσσους καὶ ἄλλα 2 σὲ Ρωσσίδες ἀθλήτριες. Ἐπίσης ἀπὸ ἕνα ρεκὸρ ἀνήκει ἀνήκει στὴν Φινλανδία, τὴν Πολωνία, καὶ τὴν Τσεχοσλοβακία.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ πὼς κάθε ρεκόρ, ἀπὸ τὰ πιὸ πολλά, κατερρίφθη δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς στὴν περίοδο ποὺ ἔκλεισε.

Τὸ πρῶτο ρεκὸρ κατέρριψεν ὁ Ἀμερικανὸς ὀλυμπιονίκης τῆς σφαιροβολίας τοῦ συμπατριώτου του Φοὺξ (17 μ. 98) μὲ τὶς φοβερὲς βολὲς τῶν 18 καὶ 18 μ. 04.

Ἕνας ἄλλος Ἀμερικανός, ὁ Γκόρντιεν κατέρριψε τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τῆς δισκοβολίας (57 μ. 93) μὲ βολὴν 59 μ. 98.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἐπίσης ὀλυμπιονίκης Γουώλτερ Νταίηβις κατέρριψε τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τοῦ ἅλματος εἰς ὕψος (2.10.8) μὲ 2 μ. 12.

Ἐν τῷ μεταξὺ στὴν Εὐρώπη ὁ Οὐάτφιλντ (ἀμερικανὸς ὀλυμπιονίκης) κατέρριπτε τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τῶν 880 ὑαρδῶν (1΄.49΄΄.2) μὲ 1΄.48΄΄.6 καὶ ἐβελτίωνε τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τῶν 1.000 μ. μὲ 2΄.20΄΄,8 (παλαιὸν 2΄. 21΄΄.2).

Σὲ εἴκοσι μέρες ὅμως ὁ Νορβηγὸς Μπούζεν ἐπετύγχανε στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ νέον ρεκὸρ τοῦ κόσμου μὲ 2΄.20΄΄.4.

Νὰ ὅμως ὁ πλήρης κατάλογος τῶν ἄλλων ρεκὸρ ποὺ καταρρίφθηκαν στὴ σαιζὸν ποὺ μᾶς πέρασε.

Ἀκοντισμός: Φράνκλιν Χέλντ (80 μ. 41). Δρόμος 6 μιλλίων: Γκόρντον Πάϊρι (28΄.19΄΄.2). Δρόμος 3.000 μ. μετὰ φυσικῶν ἐμποδίων: Ὄλαβι Ριντπάα (8΄.44΄΄.4). Δρόμος 400 μ. μετ' ἐμποδίων: Γιοῦρι Λιτούγιεβ (50΄΄.4). Σφυροβολία : Σθέρε Στράντλι (63 μ. 26). Ἅλμα τριπλοῦν: Λεοντὶν Τσεομπάκωβ (16 μ. 23). Μαραθώνιος δρόμος: Πῆτερς (2 ὧρες 18΄.35΄΄!!!) Δύο παγκόσμια ρεκὸρ ἐδημιούργησαν οἱ Βρεταvοὶ ἀθληταὶ στὴ σκυταλοδρομία 4Χ1.500 μ. καὶ 4Χ1 μίλι. Δρόμος 800 μ. γυναικῶν: Νίνα Πλέντνεβα (2΄.7΄΄.3). Πένταθλον γυναικῶν: Ἀλεξάνδρα Τσουντίνα (4.888 βαθμοί).

ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΑΘΛΗΤΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

Πρὸ καιροῦ ἔγινε ἕνας παγκόσμιος διαγωνισμὸς στὸν ὁποῖον ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Ἑλλάς, γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῶν μεγαλυτέρων ἀθλητῶν ὅλων τῶν ἐποχῶν στὰ διάφορα σπόρ. Στὸν διαγωνισμὸ μετέσχον 22 ἐφημερίδες τῶν τεσσάρων Ἠπείρων.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ αὐτοῦ εἶχαν ὡς ἑξῆς:

ΣΤΙΒΟΣ: 1) Ἐμὶλ Ζάτοπεκ (Τσεχοσλοβ.) 105 βαθμ. 2) Τζέσσε Ὄουενς (Η.Π.Α.) 88 βαθμ. 3) Πάαβο Νοῦρμι (Φινλανδ.) 83 βαθμ. 4) Μπὸμπ Ματαΐας (Η.Π.Α.) 61 βαθμ. 5) Γκοῦντερ Χὲγκ (Νορβ.) 55 βαθμοί.

ΠΥΓΜΑΧΙΑ: 1) Τζὰκ Ντέμπσεϋ (Η.Π.Α) 89 β. 2) Τζὸε Λουΐς (Η.Π.Α.) 69 β. 3) Ρὰϊκ Ρόμπινσον (Η.Π.Α.) 51 β. 4) Λουΐς Ἀρμστρὲγκ (Η.Π.Α.) 48 βαθμοί.

ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ : Φάουστο Κόππι (Ἰταλ.) 109 β. 2) Τζίνο Μπάρταλι (Ἰταλ.) 62 β. 3) Ἀλμ. Μπέντα (Ἰταλ.) 61 β. 4) Ζιρμπρυντέγκο (Ἰταλ.) 33 β. 5) Σὰρλ Περλισιὲ (Γαλ.) 25 β.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ: 1) Νουβολάρι (Ἰταλ.) 101 β. 2) Ἀσκάρι (Ἰταλ.) 58 β. 4) Φάτζιο (Ἀργεντ.) 45 β.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΓΕΩΡΓ. ΣΧΟΛΗ: Σὲ ἀγῶνα Μπάσκετ - μπὼλ ἡ ὁμὰς τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς ἐνίκησε τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μὲ 52—44.

ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Σὲ ἀγῶνες βόλλεϋ - μπὼλ ἡ Α΄ Ἐνωμοτία ἐπεβλήθη τῆς Β΄ μὲ 15—3, τῆς Γ΄ μὲ 15—5 καὶ ἡττήθη ἀπὸ τὴν προσκοπικὴ μὲ 15—6.

ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ: Οἱ γυμνασιόπαιδες Προμάχων ἐνίκησαν τοὺς γυμνασιόπαιδες Γερέμη μὲ 4-9.

ΣΤΗΝ ΑΛΕΞ)ΠΟΛΗ: Ἡ ὁμὰς Τεχνικῶν Σχολῶν ἐκέρδισε τὴν ὁμάδα Ἐμπορικῆς Σχολῆς μὲ 1—0.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Ποδόσφαιρο: Ὁμὰς ΣΤ΄ τάξεως — ὁμὰς Ζ΄ τάξεως Β΄ Γυμνασίου 8—6. Μπάσκετ: Πράσινοι —Λευκοί 29—28, 36—22.

ΚΟΣΜΑΤΙ: Ὁ Κεραυνὸς ἐπεβλήθη τῆς Ἀστραπῆς μὲ 4—3.

ΘΕΣ)ΚΗ: Ἡ Ροδόπη ἐνίκησε τὴν ΑΕΚ μὲ σκὸρ 3—1.

ΚΟΖΑΝΗ: Μὲ τέρματα 2—0 ἡ Δόξα κατέβαλε τὴν Βροντή.

Ὁ Παναθηναϊκὸς ποὺ βρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀθηναϊκοῦ πρωταθλήματος Α΄ Κατηγορίας, ἐσημείωσε πρὸ ἡμερῶν μιὰ διεθνῆ νίκη ἐπὶ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς «Βοϊβοντίνα» μὲ 1—0. Στὴν εἰκόνα μιὰ φάση ἀπὸ τὸν ἀγῶνα Π.Α.Ο — Φωστῆρος 5—0.

Οἱ συνεργασίες ποὺ πήραμε:

⁂ Θὰ δημοσιευθοῦν στὴ στήλη «Τὰ παιδιὰ γράφουν» στὸ πρωτοχρονιάτικο τεῦχος τά: «Χαρὰ στὴ δύση του» (Μ.Σ.), «Φεύγει - φεύγει» (Ι.Π.Β.), «Πάει ὁ παλιὸς ὁ χρόνος» (Ι.Λ.), «1954» (Π.Κ.).

⁂ Δὲν θὰ δημοσιευτοῦν τὸ «Πρωτοχρονιάτικο», «Διπλὸ φίλημα» (Σ.Κ.) Γιατί; Πολὺ φλύαρο καὶ ἔξω ἀπὸ τῆς ἡμέρας τὴν ἀτμόσφαιρα. «Ἀράχνες καὶ πυγολαμπίδες» (ὑπάρχουν τέτοια πράγματα, τὰ ἔχει ὁ μήνας;)

⁂ Δὲν θὰ δημοσιευθοῦν γιατὶ τὰ πῆρα κατόπιν ἑορτῆς τά: «Δέντρο Χριστουγεννιάτικο» (Κ. Τ.), εἶναι ὡστόσο ἀρκετὰ καλό. Δὲν κατάλαβα ὅμως γιατὶ ἡ κακοκεφιὰ αὐτή! Θὰ προτιμοῦσα μιὰ ἤρεμη βραδυά. «Χριστούγεννα» (Δ.Β.). Φοβοῦμαι πολὺ πὼς δὲν θὰ τὸ δημοσίευα καὶ ἂν ἤρχετο ἐγκαίρως: Ἐκεῖνες οἱ συνεχεῖς ὁμοιοκαταληξίες «Παλαιστίνη» «δίνη», «ὀδύνη», καὶ «χύνει» τοῦ πρώτου τετραστίχου θὰ ἦταν ἱκανὰ νὰ μὲ διαθέσουν μὲ κάποια δυσμένεια γιὰ τὸ ὅλο ποίημα. «Χριστούγεννα» (Κ.Ι.Κ.), θὰ χρειαζόταν πολὺ ἐπεξεργασία γιὰ νὰ γίνη δημοσιεύσιμο. Φυσικὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δημοσιευθῆ τετράστιχο σὰν αὐτό: «Εἶρθε βασιλόπουλο — ἐδῶ σὲ τούτη γῆ — Καὶ ἕνας χορὸς ἀπὸ παιδιὰ πάϊ καὶ προσκενᾶ». «Χριστούγεννα» (Κ.Ι.Κ.), τὸ πεζὸ πολὺ πιὸ καλό. Τόσο καλὸ ποὺ μερικὰ λάθη μοῦ φαίνονται σὰν λάθη... ἀντιγραφῆς. «Χριστούγεννα» (Ν.Χ.) ἀρκετὰ καλό. «Ὅταν σιμώνουν Χριστούγεννα» (Δ.Π.) πολὺ καλογραμμένο. Κρῖμα ποὺ ἦρθε ἀργά. «Ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Μ. Σ.) ἂν δὲν ἔφτανε ἀργὰ θὰ μποροῦσα κάπου νὰ τὸ ἔβαζα. Τί κρῖμα. «Χριστούγεννα στὸ παραπέτασμα» (Ν.Τ.) μπορῶ νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἴδια ποὺ εἶπα γιὰ τὸ προηγούμενο. «Κοιμήσου Βηθλεὲμ» καὶ «Χτυπᾶ ἡ καμπάνα» (Γ.Γ.) πολὺ καλά. «Ἀπόψε» καὶ «Σήμερα» (Γ.Γ.). Τὰ ἴδια ποὺ εἶπα γιὰ τὸ προηγούμενο. «Νύχτα Χριστουγεννιάτικη» (Σ. Μ.) καλούτσικο. Μὲ λίγο διόρθωμα θὰ μποροῦσε νὰ δημοσιευτῆ. «Ἡ γέννησις»(Η.Ι.Λ.) ἀρκετὰ καλό. «Ἡ νύχτα ἐκείνη» (Η.Ι.Λ.) κρῖμα ποὺ ἦλθε ἀργὰ στὰ χέρια μου. «Χριστούγεννα στὸ χωριό μου» ἀρκετὰ καλογραμμένο. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ» πολὺ καλό. Ἄλλη φορὰ μὴν ἀφήνετε τὴν τελευταία στιγμή. «Νά 'μουν» (Κ.Α.Δ.) πολὺ καλό.

⁂ Δὲν θὰ δημοσιευθοῦν τὰ πεζογραφήματα: «Ὁ ἐξυπνάκιας» (Χ.Σ.Γ.) γιατὶ ἂν καὶ ἀρκετὰ καλογραμμένο δὲν ἀποδίδει σωστὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐξυπνάκια. Κάθε ἄλλο παρὰ «ὁ ἐξυπνάκιας ἔνει εὐλύγιστη τὴ σπονδυλικὴ στήλη». Καὶ ἄλλες πολλὲς παρατηρήσεις θὰ μποροῦσα νὰ κάμω! «Ἀρετῆς οὐδὲν σεμνότερον» (Μ.Τ.) καλὸ δὲν λέω, ἀλλὰ πολὺ σχολαστικό. «Στὸν ἄλλο κόσμο» (Ν.Κ.) πολὺ καλὴ ἡ μετάφραση ἀλλὰ... πολὺ μεγάλη καὶ δὲν ξέρω ἂν εἶναι κατάλληλη γιὰ τὸ περιοδικό. «Στ' ἀφρισμένα κύματα» (Ε.Γ.) πολὺ μεγάλο!

⁂ Θὰ δημοσιευτοῦν στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν» τὰ πεζογραφήματα: «Ἡ μάννα» (Π. Ε. Μ.), «Ξημερώνει» (Ι.Μ.), «Ἐνῷ ροδίζει ἡ αὐγὴ» (Κ.Α.Α.), «Ἡ μητρικὴ ἀγάπη» (Κ.Ε.Α.).

⁂ Θὰ δημοσιευτοῦν στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν» ἂν ὑπάρξη χῶρος τὰ πεζογραφήματα. «21 Φεβρουαρίου 1913» (Σ.Τ.), «Μελαγχολικὲς σκέψεις» (Ι.Α.), «Ἡ σημαία» (Κ.Α.Α.).

⁂ Δὲν θὰ δημοσιευτοῦν στὴ στήλη «Γιὰ τὶς κορυφὲς τοῦ Παρνασσοῦ» ἂν ὑπάρξη χῶρος «Ἔ α ἄστρο» (Σ. Α.). (Τὸ «Ὁ Δρομάκος» πολὺ καλὸ ἀλλὰ νομίζω ἀκατάλληλο γιὰ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ). «Ἡλιοβασίλεμα» (Φ.Κ.). «Παράκληση» (Δ. Π.), «Τώρα ποὺ χειμώνιασε» (Δ.Π.), «Ματαιότης ματαιοτήτων» καὶ «Ἀπόψε μὲ τὸν πόνο μου» (Κ. Φ.) πολὺ καλὰ καὶ τὰ δύο. Ἀλλὰ πολὺς πόνος καὶ μελαγχολία. Προτιμῶ γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ περιοδικοῦ κάτι πιὸ χαρούμενο! «Φυσᾶ ὁ βοριᾶς», «Σκοτάδι στὸ φῶς» καὶ «Ἐν γῇ ἐρήμῳ» (Ν.Μ.) πολὺ καλὰ καὶ τὰ τρία. «Προμηθέας» (Χ.Β.), «Νοσταλγία» (Ι.Α.), «Νύχτα» (Ι.Α.) «Κρύο πρωΐ» (Γ.Σ.), «Παράπονο στὴ νύχτα» (Γ.Σ.), «Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν».

⁂ Θὰ δημοσιευτοῦν στὴ στήλη «Γιὰ τὶς κορυφὲς τοῦ Παρνασσοῦ» τὰ ποιήματα «Χειμώνας» (Φ.Κ.), «Θυμᾶμαι κάποιαν ἄνοιξη» (Δ.Π.), «Σὰν θέλεις» (Θ.Π.), «Σωκράτης» (Χ. Β.), «Τὸ χωράφι» (Γ. Σ.), «Ἐδίψασεν ἡ ψυχή μου» (Ν.Μ.).

⁂ Ἔχω πολλὲς ἀμφιβολίες γιὰ τὴν «πατρότητα» τῶν ποιημάτων γιὰ τὰ ὁποῖα θέλω μιὰ ἰδιαίτερη βεβαίωση (μαζὶ μὲ τὴν βεβαίωση νὰ μοῦ τὰ ξαναστείλουν): «Νοσταλγῶ τὸ χωριό μας» (Α.Κ.Π.), «Ἀλαλάζοντα κύμβαλα» (Τ.Δ.), «Πρὸς τὸ φῶς» (Δ.Π.), «Ποντικάκι καὶ καρύδι» (Γ.Μ.), «Μοναξιά» (Ι.Α.).

⁂ Θὰ δημοσιευτοῦν στὴ στήλη «Τὰ παιδιὰ γράφουν» ἂν ὑπάρξη χῶρος. «Στὰ Κράβαρα» (Μ.Σ. Τ.) (πολὺ καλὸ εἶναι. Μοῦ φαίνεται ὅμως μίμηση). «Τὸ ἐρημοκκλῆσι» θὰ ἦταν πολὺ καλὸ ἀλλὰ ἀπρόσεχτα σὲ πολλὰ μέρη γραμμένο: Ἐκεῖνο «τὸ γυραῖο κυπαρίσσι» θέλει... ξύλο. «Στὴν Ἀμυγδαλιὰ» (Α.Λ.) πολὺ καλὸ τὸ πρῶτο τετράστιχο. Ὑπέροχο. Τὰ ἄλλα πέφτουν! «Τῆς μάννας ἡ ἀγάπη» (Σ.Σ.Π.) ἀρκετὰ καλό. «Πατέρα Βασιλιὰ» (Κ.Κ.), «Σημαία» (Ι.Η.Α.) πολὺ καλὴ ἀλλὰ... τεράστιο). «Τώρα» (Σ.Κ.) τὸ βρίσκω πολὺ αὐστηρό! Καὶ «Δὲν κιτρινίζουν» (θὰ δημοσιευτοῦν μόνον ἂν καταφέρω νὰ τὰ διορθώσω Δὲν ἐπιχειρεῖς ὅμως ὁ ἴδιος τὸ διόρθωμά τους; «Τὰ χαιρετίσματα τοῦ ξενητεμένου» (Ν.Σ.), «Θρῆνος (Ν.Σ.), «Σὰν τὰ κυκλάμινα» (Ν.Σ.), «Πρωτοχρονιὰ» (Ν.Σ.), «Ὁ Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς» (Π.Α.Μ.), «Ματιὰ στὸ δάσος» (Π.Μ.) θέλει πολὺ διόρθωμα. «Ξομολόγηση» (Μ.Β.Μ.), «Τ' ἀηδόνι» (Ν.Τ.), «Χειμωνιάτικο βράδυ», «Στὸν τάφο τῆς μάννας» (Ν.Γ.) πολὺ καλὰ καὶ τὰ δυό, τὸ δεύτερο ὅμως ποὺ εἶναι καὶ τὸ καλλίτερο πολὺ θλιβερό! «Ὕμνος στοὺς ἑφτὰ νεκροὺς Λαπαίους» (Ν.Α.) πολὺ καλό. Ἀλλὰ... μεγάλο. «Σφύριζε ἄνεμε (Ν.Κ.), «Καλοκαιρινὴ βραδυὰ» (Ι. Γ.), «Ἡ πίστη μου» (Δ.Μ.) θέλει διόρθωμα γιὰ νὰ γίνη πολὺ καλό. Δὲν ἐπιχειρεῖς ἐσὺ νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης ἀφοῦ δουλέψης μὲ περισσότερη ἐπιμονὴ τὸ στίχο του; «Εὐτυχία» (Κ. Ε.Α.), «Συμβουλὴ» (Ε.Γ.), «Πρέπει νὰ ξέρη νὰ πεθαίνη» (Λ.Γ.).

⁂ Θὰ δημοσιευτοῦν στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν» τὰ ποιήματα: «Ἡ μάννα τοῦ στρατιώτη» (Δ.Α.Γ.), «Ἡ ἐπιστροφή μου εἰς τὸ νησί μου», «Μιὰ λεξούλα» (Ν.Σ.), «Ἐλεημοσύνη στὴν ὀρφανὴ» (Κ.Α.Δ.), «Θὰ φύγω ἀπὸ τῆς πόλης τὴν ἀντάρα» (Λ.Π.).

⁂ Πολὺ θὰ ἤθελα Αἰγιώτη νὰ δημοσιεύσω σ' αὐτὸ τὸ φύλλο «τοὺς εὔθυμους στίχους τῆς Πρωτοχρονιᾶς» μὰ γιὰ λόγους καθαρὰ τεχνικοὺς δὲν πρόφθασα.

⁂ Πιστεύω Νίκο Καλὲ πὼς καὶ οἱ μεταφράσεις εἶναι δημιουργίες. Γιὰ νὰ ἀποδώσης κάτι ξένο στὴ γλῶσσα μας εἴτε στὸ πεζὸ εἴτε στὸν ποιητικὸ λόγο εἶναι μιὰ ἐργασία. Καὶ ἐργασία ποὺ ἔχει θέση ἐκεῖ ποὺ μπαίνουν καὶ οἱ ἄλλες πνευματικὲς δημιουργίες τῶν φίλων μου.

Η ΚΡΙΤΙΚΟΣ

Ἡ θλιβερὴ ἱστορία μιᾶς ὡραίας κούκλας

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 19)

μου... Καὶ θὰ γκρίνιαζα ἂν δὲν ἄκουα μιὰ ἄγνωστη μου φωνὴ νὰ λέη!

—Ὡραῖα πραγματικὰ κούκλα. Θὰ πουληθῆ τουλάχιστο 300 χιλιάδες... Εὐχαριστήθηκα εἶναι ἀλήθεια ποὺ εἶχα ἔτσι προβιβασθῆ ἀπὸ τὶς 100 στὶς 300 χιλιάδες... Μὰ χάρηκα τρομερὰ ὅταν ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα βρέθηκα σ' ἕνα γυάλινο σπιτάκι ποὺ ὅπως ἄκουσα ἐκεῖ, οἱ ἄνθρωποι τὸ λένε «βιτρίνα»! Τὶ νὰ σοῦ πῶ; Νόμιζα πὼς θὰ πετοῦσα ἀπὸ τὴ χαρά μου. Φαντάσου, ποὺ τὸ σπιτάκι αὐτὸ ἦταν ὄμορφο καὶ στὴ μέση ἤμουν καθισμένη ἐγώ! Δίπλα μου ἦταν κι' ἄλλα παιγνίδια. Μὰ ἐγὼ ἔνιωθα ἤμουν τὸ ὀμορφότερο...

Τὸ νέο σπιτάκι μου ἦταν κοντὰ στὸ δρόμο κι' ἔβλεπα τοὺς διαβάτες ποὺ περνοῦσαν... Πολλοὶ - γιὰ νὰ μὴν πῶ ὅλοι - σταματοῦσαν μπροστὰ στὴ βιτρίνα καὶ μὲ κοίταζαν. Μὲ θαύμαζαν. Καὶ τὶ καλὰ λόγια δὲν ἔλεγαν γιὰ μένα! Τὸ πῆρα ἀπάνω μου καὶ δὲν καταδεχόμουν νὰ μιλῶ μὲ τοὺς ἄλλους κούκλους τοῦ γυάλινου σπιτιοῦ... Ἕνας μάλιστα ἀπ' αὐτούς, ὁ ἀρλεκίνος, μ' εἶπε «ξιππασμένη» μὰ δὲν τοῦ ἔδωσα ἀπάντηση. Ἂν μποροῦσα θὰ τοῦ γύριζα περιφρονητικὰ τὶς πλάτες.

Μιὰ μέρα ὅμως ἔνιωσα μιὰ λύπη. Μὲ πῆραν ἀπὸ τὴ βιτρίνα καὶ βρέθηκα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καταστήματος ποὺ βρισκόμουν. Μὲ ἔβαλαν στὸν πάγκο! Μιὰ κυρία μ' ἕνα κοριτσάκι ἦταν μπροστά. Τὸ κοριτσάκι ἔκλαιγε καὶ ἔλεγε στὴ μητέρα του πὼς μὲ θέλει... Μὰ ἡ μητέρα εἶχε πολλὲς ἀντιρρήσεις.

— Εἶναι πολὺ ἀκριβή, παιδί μου, 500.000 εἶπε ἡ μαμᾶ...

Δοκίμασα κάποια ἔκπληξη ἐκείνη τὴ στιγμὴ γιὰ τὴ νέα μου «ἀξία». Ἀπὸ τὶς 100 προβιβάστηκα στὶς 300 καὶ τώρα ἄκουσα πεντακόσιες... Μπράβο!... Ἔνοιωσα καὶ πάλι περηφάνεια.

Μὰ τὸ κορίτσι ἐπέμενε κι' ἡ μαμά, τί νὰ κάμη; μ' ἀγόρασε... Μὲ πῆγαν σ' ἕνα ὄμορφο σπίτι... Ἦταν πολὺ πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὸ ἐργαστῆρι ποὺ γεννήθηκα καὶ πιὸ καλὸ ἀπὸ τὸ μικρὸ γυάλινο σπίτι ποὺ βρισκόμουν...

Μὰ τὶ νὰ σοῦ πῶ; Ἔνοιωθὰ κάποιο φόβο ἐκεῖ μέσα. Γιατὶ τὸ μικρὸ κοριτσάκι ποὺ ἔλεγε πὼς ἦταν ἡ «μαμᾶ μου» μὲ ἔδερνε ἔτσι γιὰ γοῦστο... χωρὶς νὰ κάνω τίποτε... Ἔλεγε πὼς ἔκανα ἀταξίες χωρὶς νὰ κάνω! Μιὰ μέρα, θυμωμένη ἡ μικρὴ γιὰ τὶς ἀταξίες ποὺ δὲν ἔκανα, μὲ ἅρπαξε ἀπὸ τὸ πόδι καὶ μὲ πέταξε στὸν τοῖχο!... Πόνεσα πολὺ κι' ἔκλαψα... Μὰ ἡ μικρὴ μὲ ξαναξύλισε κι' ὅλας φωνάζοντας πὼς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ὑποφέρη ἀπὸ τὶς πολλές μου ἀταξίες...

Πολὺ ὑπέφερα στὰ χέρια τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἀγριμιοῦ. Νὰ πῶς μὲ κατάντησε, εἶπε, ἐμένα τὴν ὡραία κούκλα ποὺ μὲ θαύμαζε ὁλόκληρος ὁ... κόσμος...

Καὶ μιὰ μέρα, ἡ μητέρα τῆς μικρῆς μου μαμᾶς ποὺ μὲ εἶδε σ' αὐτὰ τὰ χάλια, εἶπε θυμωμένη.

— Κουρέλι τὴν κατάντησες. Μὲ ἅρπαξε ἀπὸ τὰ πόδια καὶ μὲ πέταξε θυμωμένη στὸν τενεκὲ τῶν σκουπιδιῶν, ἐκεῖ ποὺ μὲ βρῆκες...

Η ΑΝΕΜΗ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

«Ἀπ' τὸ βουνὸ στὸ κάμπο»

(Σκίτσο Σ. Σταματάκη)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

⁂ Πρῶτ' ἀπ' ὅλα εὔχομαι σ' ὅλους τοὺς φίλους μου εὐτυχισμένο τὸν καινούργιο χρόνο! Τὸ 1954 νὰ εἶναι γι' αὐτοὺς ὁ χρόνος τῆς προόδου καὶ τῆς προκοπῆς των. Ἂς δώσουν ματιὰ στὸν περασμένο χρόνο καὶ ἂς δοῦν τί ἔκαμαν ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ κάμουν, ἢ τὶ καλὸ δὲν ἔκαμαν ἐνῶ μποροῦσαν νὰ τὸ κάμουν. Καὶ ἂς προσπαθήσουν στὰ 1954 νὰ γίνουν καλλίτεροι ἀπὸ ὅτι ἦσαν στὸ 1953. Κι' ὁ πιὸ καλὸς μπορεῖ νὰ γίνη καλλίτερος. Ἂς ἔχουμε μόνο σὰν πρόγραμμά μας: Κάτι καλὸ πάντα νὰ κάνουμε. Καὶ τότε θὰ μποροῦμε τοῦ χρόνου σὰν καὶ σήμερα νὰ κυττάζουμε τὸ χρόνο ποὺ φεύγει χωρὶς ντροπὴ καὶ νὰ μποῦμε στὸ 1955 μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ τὴ συνείδηση καθαρή.

⁂ Εὐχαριστῶ ἀκόμη τοὺς φίλους μου ποὺ μοῦ εὐχήθηκαν καὶ τοὺς εὔχομαι κι' ἐγὼ καλὸ χρόνο: Ι. Μποζίκαν, Νικ. Χρῆστον, Μιχ. Νταργάνην, Καίτην Διαμαντάκη, Μάρκον Κ. Μίσκου.

⁂ Θὰ προσπαθήσω καὶ πάλι νὰ σᾶς ἔρχονται πιὸ γρήγορα τὰ τεύχη ΔΗΜ. ΑΓΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ.

Δὲν κατάφερα νὰ καταλάβω γιατὶ μοῦ τὰ στέλνεις αὐτὰ τὰ «ἀτρομήτοι κρεφτῆτε» κλπ.

⁂ Ἐπὶ τέλους μπορῶ νὰ γράψω σωστὰ τὸ ὄνομά σου Α. ΜΠΑΤΣΑΡΑ. Φρόντιζε πάντα νὰ τὸ καθαρογράφης.

⁂ Δὲν ἦταν καλὴ ἡ φωτογραφία ποὺ μοῦ ἔστειλες ΑΡΗ.

⁂ Ὄχι ΑΘ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ, δὲν πετιῶνται αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις ὡς ἄχρηστα. Ἀλλὰ παίρνουν τὸ δρόμο τους. Τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ὅμως ποὺ μοῦ ἔστειλες πετάχτηκαν πραγματικὰ στὸ.... καλάθι.

⁂ Εὐχαριστῶ Ι. ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ ΜΙΧΑΗΛ ΝΤΑΡΓΑΝΗΝ: Γι' αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε νὰ συμβουλευθῆτε τὴν διοικητικὴ ὑπηρεσία τοῦ τόπου σας. Ἔχετε ἔπαρχο;

⁂ Θὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ συνεργασία σου ΚΑΙΤΗ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ.

⁂ Χαίρω πολὺ ποὺ μαθαίνω ΠΑΝΟ ΜΑΘΙΩΤΗ πὼς ἱδρύσατε καὶ σεῖς τὸν σύλλογο «Περικλῆς ὁ Ὀλύμπιος». Εὔχομαι κάθε προκοπή.

⁂ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ. Καμμιὰ ἀπαγόρευση δὲν ὑπάρχει νὰ λένε τὰ κορίτσια στὴν ἐκκλησία τὸ «Πιστεύω» καὶ τὸ «Πάτερ ἡμῶν». Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶπεν «Οὐκ ἔστιν ἄρρεν ἢ θῆλυ».

ΦΕΥΓΕΙ... ΦΕΥΓΕΙ.

Εἶναι βαθειὰ μεσάνυχτα! Μέσα σ' ἕνα σαλόνι κατάφωτο καὶ στολισμένο ἀπὸ πολύτιμα πετράδια, ποὺ ἀκτινοβολοῦν μιὰ γοητευτικὴ λάμψη, μιὰ πανώρια αἴγλη, μιὰ πλούσια ἁρμονία καὶ μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι στρωμένο μὲ πολυτιμότατο καὶ χρυσοκέντητο ὕφασμα, κάθεται ἕνας κοκαλιάρης γέρος καὶ τριγύρω του δώδεκα φοβισμένα παλληκάρια!

Ὁ γέρος μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι φαίνεται κουρασμένος καὶ σκεφτικός. Τὸ πρόσωπό του δίχνει κάποια ἀνησυχία.... Σὲ λίγο μέσα στὴν τσουχτερὴ νύχτα, κάτι σὰν σαλπίσματα σὰν φωνὲς τραγούδια, χλιμιντρίσματα, καλπασμοί, κάτι σὰν ὀχλοβοὴ ἀκούγονται. Πλῆθος ζυγώνει στὸ παλάτι.....

Ὁ γέρος σηκώνεται τρομαγμένος, κάτι λέει στὰ παλληκάρια παίρνει τὸ ραβδί του φορεῖ ἕνα παλιὸ καπέλο καὶ φεύγει γρήγορα μαζὶ μὲ τὰ παλληκάρια ἀπὸ τὴν ἄλλη πόρτα.....

....Καὶ πέρα μακρυὰ στὸ σκοτάδι, σὲ φαράγγια σὲ γκρεμοὺς καὶ σὲ δάση σ' ἀπότομες χαράδρες σὲ θάλασσες κι' ὠκεανοὺς ἕνας καμπούρης γέρος μὲ δώδεκα σκελετωμένα παιδιὰ τρέχουν νὰ βροῦν τ' ἀχνάρια τῆς λήθης....

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΝ. ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΣ

⁂ Θὰ σοῦ ἀπαντήση ἡ διεκπεραίωση ΑΣΤΕΡΙΕ ΠΑΝΩΡΙΑ.

⁂ Διάβασα ὅλο τὸ γράμμα σου ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΛΟΥΝΤΟ καὶ πραγματικὰ συγκινήθηκα. Τὸ κακὸ ὅμως εἶναι ποὺ... δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω σ' αὐτὰ ποὺ μὲ ρωτᾶς.

⁂ Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΙΩΑΝΝΗ ΑΤΖΙΔΗ. Ἐλπίζω νὰ ἱκανοποιήσω γρήγορα τὴν ἐπιθυμία σου «τῆς κριτικοῦ ἐπιτρεπούσης».

⁂ ΗΡΑΚΛΗ ΘΕΟΔΟΣΙΔΗ: Οἱ εἰδικοὶ γιατροὶ ἔχουν παρακολουθήσει ὄνειρα σὲ ὑπνωτικὲς καταστάσεις διαφόρων ἀτόμων καὶ ἔχουν κάμει πειράματα.

⁂ Γιὰ τὰ ψευδωνυμα σὲ παραπέμπω στὴ σημερινή μου δήλωση ΝΙΚΟ ΨΗΜΜΕΝΕ. Καλὸ ταξίδι στὴ Γερμανία.

⁂ ΠΑΝΘΗΡ. Διάβασα τὸ γράμμα σου. Περιμένω εὐχάριστα ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν σου.

⁂ Θὰ φροντίσω «ΑΔΕΛΦΑΚΙΑ» νὰ διορθωθῆ κι' αὐτὸ τὸ κακό.

⁂ ΛΑΜΠΡΕ ΧΑΛΜΟΥΚΗ: Δημοσιεύτηκαν τὰ σχετικὰ μὲ τὸ σύλλογό σας ἀλλὰ μὲ ἄλλο ὄνομα.

⁂ Εὐχαριστῶ ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΥΛΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Εὐχαριστῶ Γ. ΜΕΛΙΟ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου, τὸ διαβίβασα στὴ Διεκπεραίωση.

⁂ Δὲν μπόρεσα ΑΘ. ΤΣΑΚΜΑΚΗ νὰ καταλάβω γιατὶ αὐτὸ τὸ γράμμα ποὺ μοῦ ἔστειλες. Μὲ ρώτησες ἂν πῆρα καποιο σου γράμμα. Καὶ σὲ ρώτησα: Δὲν πῆρες ἀπάντηση; Γιὰ νὰ μὴν πάρης ἀπάντηση θὰ πῆ πὼς δὲν τὸ πῆρα. Τί ἄλλο ἤθελες νὰ σοῦ πῶ;

⁂ Τώρα μάλιστα ΝΑΠ. ΣΑ·Ι·ΝΗ.

⁂ Καὶ βέβαια ΙΩΑΝΝΗ ΒΟΥΚΕΛΑΤΕ ἡ τρομοκρατία συντελεῖ δυσμενῶς στὴν πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀνάπτυξη ἑνὸς παιδιοῦ. Καὶ οἱ ψυχικὲς ἀνωμαλίες πολλὲς φορὲς ἐπιδροῦν δυσμενῶς καὶ στὴν σωματικὴ ἀναπτυξη. Δὲν θυμᾶμαι νὰ σοῦ πῶ ἂν ἔστειλα σκίτσο σου στὸ τυπογραφεῖο. Μπορεῖς νὰ κάμης ὅτι θέλεις σχετικὰ μὲ τὴν προκήρυξη διαγωνισμοῦ. Γιὰ τὰ ψευδώνυμα ποὺ μὲ ρωτᾶς δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα.

⁂ Πολὺ καλὰ ΜΕΝΕΞΙΔΗ. Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ μοῦ ξανάστελνες τὸ ποίημα.

⁂ Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ πῆρα τὸ γράμμα σου ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΠΑΠΑ. Στὶς ἐρωτήσεις σου θὰ πάρης μὲ τὴ σειρά σου ἀπάντηση. Πῶς τὰ περνᾶτε εἰς τὴν Παιδόπολη Ἁγίου Ἀνδρέου; Ἀσφαλῶς πολὺ καλά.

⁂ Κι' ἐσὺ ΙΤΖΕ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΕ θὰ πάρης ἀπάντηση μὲ τὴ σειρά σου στὸ γράμμα σου. Πῶς τὰ περνᾶτε στὴν παιδόπολη «τὸ σπιτι αὐτὸ» ποὺ ὅπως μοῦ γράφεις ὀργάνωσε γιὰ σᾶς μεγαλη μάννα Βασίλισσα.

⁂ Νοιώθω ἰδιαίτερα τὴ χαρά σου γιὰ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Ἐξάψαλμου Δ. ΠΕΤΣΕΤΙΔΗ. Τοῦ διαβιβάζω ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ τοὺς χαιρετισμούς σου καὶ τὰ συγχαρητήρια σου γιὰ τὴν ἐπιτυχία του στὸ Πανεπιστημιο. Σὲ εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ τὶς ὑποδείξεις σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές σου καὶ γιὰ ὅλα Κωσταντῖνε Κοσμᾶ.

⁂ Αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ δημοσιευτῆ ἸΠΤΑΜΕΝΕ Θεσσαλέ.

⁂ Ἂς ἐλπίσουμε πὼς γρήγορα θὰ ἀποκτήσετε νέα σπίτια καλοκτισμένα, Ὄλγα Μπατίστα, στὰ καταστρεμμένα Ἀννινάτα, μὲ τὰ ὁποῖα τόσες ἀναμνήσεις μὲ συνδέουν προσωπικῶς.

⁂ ΛΟΥΚΑ ΝΤΕΡΕΚΑ. Μά νομίζω παιδί μου εἶπες σὲ ποιὰ ἐγκυκλοπαιδεία. Ἂν μοῦ τὸ εἶπες μοῦ διέφυγε καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸ ξαναπῆς. Ποιὸς δὲν σᾶς ἐπιτρέπει συγκεντρώσεις; Ἡ ἀστυνομία; Ὅταν τῆς ἐξηγήσετε περὶ τίνος πρόκειται θὰ σᾶς ἐπιτρέψει.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΙΩΑΝΝΗ ΑΓΝΑΝΤΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ὁ Γιαννάκης ἀπὸ τὸ ἄλλο φύλλο τελειώνει. Ὄχι μὴ σταματήσης, γράφε...

⁂ ΠΑΡΑΣΧΟ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗ. Φρόντισε νὰ πάρης, ἂν θέλεις ἄλλο ψευδώνυμο. Αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες δὲν ἐγκρίνεται.

⁂ Στέλλιο Μιχ. Παπαθεμελῆ. Λυπᾶμαι πολὺ ἀλλὰ εἴπαμε. Ὀνόματα ἢ τίτλους συγχρόνων πολιτικῶν ἀνδρῶν δὲν μπορῶ νὰ ἐγκρίνω ! Δὲν γίνεται ! Στεῖλε νὰ ἐγκρίνω νέο μὲ 2000 δραχμὲς ἀκόμα καὶ τὴν ἔνδειξη (73-40).

⁂ Πυρσέ, στεῖλε ἄλλες πεννομαχίες. Δικαιοῦσαι γιὰ 10 λέξεις μὲ ἔνδειξιν (73-67).

⁂ Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ Νῖκο Α. Τέντα νὰ σὲ δῶ καὶ νὰ γνωριστοῦμε ἀπὸ κοντὰ προτοῦ φύγης γιὰ τὴν Ἀμερική.

⁂ Πῆρα τὶς ἐπιταγὲς τῶν φίλων μου: Ἀναστασίου Τσολάκη, Βασιλείου Σιμογιάννη, Πασχάλη Παπαδοπούλου, Φωτίου Παπαϊωάννου, Ἰωάννου Καφώρου, Παναγιώτη Κυριακούλη, Κων. Κωσταντίνου, Διαμαντὴ Κοράβου, Μαθητῶν Ε΄ τάξεως Δημ. Σχολείου Ἄνδρου, Ἰωάννας Παπανδρέου, Παύλου Βασιλειάδη, Στεφ. Θεοχάρη, Ἀναστασίου Γιάννου, Θωμᾶ Βαλτζῆ (;), Δωρίτσας Μαλούτα, Ἑλένης Σπανιά, Α΄ Δημ. Σχολείου Ἁγίου Πνεύματος, Σχολικὴ Ἐφορεία Ξούθου Βοΐου, Δημ. Σχ. Ὀλυμπιάδος, Παναγιώτου Μουντζούρη, Σχολ. Ἐφορείας Μηχανιώνας.

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὰ γράμματα τῶν φίλων μου: Φ. Γεωργίου, Κων. Ι. Ἰσουκαλᾶ (*), Βασ. Εὐαγγέλου, Ἠλ. Λεντάκη (*), Νικ. Βασιλοπούλου, Στ. Παπαθεμέλη (*), Δ. Κουτσομήτρου, Ἰωάννη Πολίτη, Μαθητῶν Ε΄ τάξεως ἐξαταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνδρου, Ἀργυρίου Μπουζίδη (*), Προδρόμου Τζονοπούλου, Νικ. Μιχ. Γαρουφαλιᾶ, Δημ. Φακηδάρη, Παναγιώτη Χαραλαμπίδη (*), Θωμᾶ Σαμαρᾶ' Κων. Ἀγγελοπούλου, Ἀντων. Μιχ. Κυδωνάκη (*), Δημ. Μποδοπούλου, Παν. Δ. Παπαδοπούλου (*), Ἰωάννου Μανωλίτση, Παν. Μουντζούρη (εὐχαριστῶ θερμά), Ἀγγ. Βαλαβάνη, Γεωργίου Σταθάκη, Συμ. Πεΐτση, Φώτη Γουλεμῆ, Ἑλένης Σιμπόδη, Κωστῆ Φωτεινοῦ (*), Γεωργίου Θεοδοσίου (*), Νικ. Σηφάκη (εὐχαριστῶ), Ἄννας Παπαλεξοπούλου, Γεωργίας Χρηστου, Ἀθ. Λειβαδίτη, Λαμπρου Ντότσια, Κων. Κούρου, Βασ. Πασχαλίδη, Θωμᾶ Βαλτατζῆ, Παντελῆ Καλογεροπούλου, Ν. Μυρσίνη, Κ. Μαυρομιχάλη, Παν. Κυπριώτη, Ζήση Τσιούφια, Ἀθ. Καραντώνη, Δωρίτσας Μαλούτα, (σὲ εὐχαριστῶ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ διαφωτιστικὸ γράμμα σου). Ἀν Πανοπούλου, Δημητρίου Γιανοπούλου (εὐχαριστῶ), Ἀλίκης Παπαμίχου, Δημ. Μέριανου, Νίνας Μάνου.

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Σταύρου Σ. Πετροπούλου, Ἰωάννου Παν. Βουκελάτου, Ἑλένης Δημ. Γκότση, Κων Κοντούλη, Κωστῆ Φωτεινοῦ, Ἰωάννου Ι. Ἀμπρίδη, Γλυκειᾶς Μαντόνας, Αἰγιώτη, Θάνου Πάσχου, (τοὺς δυὸ τελευταίους εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς εὐχὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν ξεχωριστὰ ὁ καθένας τους), Παν. Θεοδ. Μουντζούρη, Νίκου Μυρσίνη, Χαρίση Γιάκη καὶ Πανταζῆ Πανταζῆ, Λάκη Γκονοπούλου, Νίκου Τέντα (βρίσκεσαι στὴν Ἀθήνα καὶ δὲν φρόντισες νὰ μὲ συναντήσης;) Σ. Κυριακίδη, Χ. Βαλσαμίδου, Ναπ. Σαΐνη, Ἰωάννη Ἀτζίδη, Γιάννη Σελλούντου, Πέτρου Ἀν. Μουντζούρη, Ἰωάννη Ματκάρη, Φωτίου Πούλου, Παναγιώτη Πουρναρᾶ, Πάνου Μαθιώτη, Καίτης Δαμιανάκη, Παράσχου Κουντουράκη, Γ. Γαλανοῦ, Μιχ. Β. Μενεξίδη, Εὐαγγέλου Μουδριανάκη, Νικ. Τριαντοπούλου, Σπ. Τσιμῆ (εὐχαριστῶ γιὰ εὐχὲς καὶ ὑποδείξεις) Ἐλευθερίου Θεοδώρου, Φώτη Κομποράζου καὶ Ἰωάννου Λιόντου, Δ. Πετσετίδη, Κων. Κοσμᾶ, Νίκου Χρίστου, Τίμου Δώρη, Στεφάνου Ἀργολεως, Εὐαγγελου Παππᾶ, Νίκου Καλοῦ, Μαρίας Στεφου, Ἠλία Λεντάκη, Νίκου Μυρσίνη, Νίκου Γαλανοπούλου, Νίκου Ἀηδονοπούλου, Κων. Ε. Ἀσλανίδη, Δημ. Μεριανου, Κυριάκου Α. Ἀντωνιάδου καὶ Ἰωάννου Ἀγναντοπούλου, Λάκη Παπακωνσταντίνου, Ἰωάννου Γαλανοπούλου.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Ἀπ. Κων. Παπαγιαννοπούλου, Γλυκειᾶς Μαντόνας, Παν. Θ. Μουντζούρη, Ἀντ. Μιχ. Κυδωνάκη, Ἰωάννη Ματκάρη, Ἠλία Ἰωάν. Λεντάκη, Ὄλγας Μπατιστάτου, Κων. Μπατιστάτου, Ἰωαννη Λάμπρου, Λιόντου, Νίκου Σηφάκη, Ἰωάννη Ἀγναντοπούλου, Σάββα Καρασαββίδη, Πυρσοῦ.

⁂ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Γλυκειᾶς Μαντόνας, Πάνου Μαθιώτη, Ἀθ. Γραμματίκη, Ἠλία Λεντάκη, Λάμπρου Στ. Ντότσια, Κων. Μαυρομιχάλη, Πυρσοῦ.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Περαστικοῦ (πολὺ καλά), Γ. Γαλανοῦ (καλά), Πάνου Μαθιώτη (προσπάθησε περισσότερο), Π. Σ. Πουρναρᾶ (καὶ σὺ τὸ ἴδιο), Μ. Μέσκου (καλά), Αἰγιώτη (καλά), Μ. Μέσκου, Ι. Καραβάκη (καλούτσικα. Αὐτὸ τὸ Χριστουγεννιάτικο εἶναι ἀντιγραφή. Ἀπὸ ποῦ καὶ πῶς;) Ἀξιοῦ (καλά), Σιμοὺν (καλά), Πάνθηρα (καλά. Πολὺ καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά), Βουκελάτου (καὶ πάλι περιμένω κάτι καλλίτερο), Κ. Τσόγκα (καλούτσικο), Ἀλ. Βρατσάλη (καλούτσικα), Π. Ντιωνία (δὲν εἶναι ἄσχημο καὶ πρὸ παντὸς σὰν ἰδέα πολὺ καλό. Ἀλλὰ κάτι τοῦ λείπει. Ἄλλη φορὰ μὴ σχεδιάζης σὲ ριγωμένο χαρτί).

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Ἀξιοῦ, Ελευθ. Κ. Θεοδωρίδη, Νικ. Οἰκονόμου.

Γιὰ νὰ γελᾶτε

Γιατὶ φορεῖ πένθος

Κατίνα: Μαρία γιατὶ ὁ κύριος Κώστας φορεῖ πένθος;

Μαρία: Μὰ δὲν τὸ ἔμαθες; Πέθανε ὁ ἄντρας τῆς γυναίκας του.

Μαραγκόζη Δήμητρα

Σὲ ἐξομολόγηση

Ἱερεὺς: Παιδί μου ἀκοῦς τοὺς μεγαλυτέρους σου;

Καὶ τὸ παιδί: Μάλιστα πάτερ, ὅταν μὲ φωνάζουν δυνατά ἀσφαλῶς τοὺς ἀκούω.

Βασιλικὴ Θεολόγου

Πεννομαχίες

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 4.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 500 δραχμὲς ἡ λέξη).

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΠΕΝΝΟΜΑΧΙΕΣ

Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅλοι πὼς οἱ πεννομαχίες πιάνουν σὲ κάθε φύλλο δυὸ ἢ καὶ περισσότερες σελίδες, στὶς ὁποῖες οἱ πεννομάχοι, ἐκτὸς ἀπὸ ἐλαχιστες ἐξαιρέσεις, αραδιάζουν πολλὲς φλυαρίες καὶ κάποτε καὶ ὄχι πρεπούμενες φράσεις! Ἔκαμα συστάσεις πολλὲς φορές. Περιμενα ὅτι οἱ φίλοι μου, οἱ ἴδιοι θὰ φρόντιζαν νὰ κάμουν τὴ στήλη τους κάτι τὸ ὡραῖο καὶ τὸ πολιτισμένο! Δυστυχῶς ἔπεσα ἔξω καὶ οἱ προσδοκίες μου δὲν ἱκανοποιήθηκαν. Ἀπὸ τώρα λοιπὸν καὶ στὸ ἑξῆς κανένας ψευδωνυμοῦχος δὲν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύῃ στὴν πεννομαχοστήλη ἀγγελίες παραπάνω ἀπὸ 30 λέξεις σὲ κάθε φύλλο. Καὶ γιὰ κάθε λέξη —καὶ τὸ ἄρθρο ἀκόμα θεωρεῖται λέξη— θὰ καταβάλῃ ὁ ψευδωνυμοῦχος 500 δραχμές. Κάνω τὴ δήλωση πὼς ἡ ὑπερτίμηση τῶν πεννομαχιῶν δὲν ἀποβλέπει σὲ μεγαλύτερη εἴσπραξη. Ἔχει ἁπλῶς σκοπὸ νὰ περιορίσῃ τὴ φλυαρία καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς φίλους τοῦ περιοδικοῦ νὰ γράφουν λίγα λόγια ἀλλὰ καλά, ζουμερὰ καὶ ἔξυπνα.

Κάνω τὴ δήλωση πὼς καμμιὰ πεννομαχία δὲν θὰ δημοσιεύεται χωρὶς νὰ προκαταβληθῇ τὸ ἀντίτιμό της. Ἀκόμα: Διατηρῶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀπορρίψω μιὰ πεννομαχία.

Ὅσο γιὰ τὰ ψευδώνυμα τὸ δικαίωμα ἐγκρίσεως διπλασιάζεται. Γιὰ κάθε ψευδώνυμο τοῦ 1954 θὰ καταβληθῇ τὸ ποσὸν τῶν 4.000 δραχμῶν.

Ψευδώνυμα ἡρώων ληστρικῶν ἢ γκαγκστερικῶν ἀναγνωσμάτων ἀπαγορεύονται. Οἱ «μαῦροι πειρατές», οἱ «φαντομάδες» κλπ. κηρύσσονται ἐκτὸς τῆς... στήλης μας. Θὰ ἐγκρίνωνται ὀνόματα καθαρῶς ἑλληνικά. Καθένας μπορεῖ νὰ πάρῃ ψευδώνυμο ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ τὴν Ἑλληνικὴ μυθολογία. Ψευδώνυμα μὲ ὀνόματα συγχρόνων πολιτικῶν ἀνδρῶν ἀπαγορεύονται ἀπολύτως. Ἐπίσης ἀπαγορεύονται ψευδώνυμα ποὺ νὰ ἔχουν σχέση ὁποιαδήποτε μὲ πολιτικὰ κόμματα. Ψευδώνυμα π.χ. Συναγερμικός, Βενιζελικός, Ἐπεκικὸς κλπ. δὲν θὰ ἐγκριθοῦν, ψευδώνυμα μὲ ξενικὰ ὀνόματα ἐπίσης δὲν πρόκειται νὰ ἐγκριθοῦν. Διαλέξετε τὰ ψευδώνυμά σας κατὰ προτίμηση ἀπὸ τὴν ἔνδοξη ἑλληνική μας ἱστορία. Καὶ εἶναι τόσο πλούσια ἀπὸ μάχες καὶ ἀπὸ ἥρωες ὥστε κανένας νὰ μὴ δυσκολεύεται νὰ βρῇ τὸ ψευδώνυμό του. Ἐμπρὸς λοιπὸν γιὰ τὴν ἐξυγίανση τῆς πεννομαχικῆς μας στήλης.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

1 (73—53). Εὐχαριστῶ Ἀετιδέα γιὰ τοὺς χαιρετισμούς σου (1797). Σὰν πολὺ τὸν ἔξυπνο μᾶς κάνεις. Α. Κρητικόπουλο. Χαιρετῶ: Μ. Ἀλέξανδρο, Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα, Σπινθηροβόλα, Πινόκιο.
Γ. Κρητικόπουλο

2 (73—52). Πεννομάχοι ἕνα καινούργιο Λευκαδίτικο ἀστέρι μπαίνει στὴν κίνηση τῶν πεννομαχιῶν ὁ... Λευκάτας. Ἕνα γειὰ χαρὰ στοὺς Ἐξάφαλμο, Τεμπέλη, Ντολορές. Κωστῆ Δειλινὲ ἀλληλογραφῆς; Πρωτογράψε.
Λευκάτας

3 (73—51) Φίλοι καὶ φίλες εὐχόμαστε ὁ καινούργιος χρόνος νὰ σᾶς χαρίσῃ σπάταλη εὐτυχία. Διαβάτη Κ. Κ. ἂν εἶσαι τὸ ἀηδόνακι, πετύχαμε στὴν 1971. Φίλτατε Κρουντέλη, ἐμεῖς τὰ Θεσσαλιωτόπουλα πρέπει νὰ κυριαρχήσωμε. Κιθαρίστρια καλῶς ἦλθες! Ἀξιέ, Πάνθηρα ποῦ μένετε;
Τ' ἀδελφάκια

3α. Μ. Ποιήτρια ἀγαπημένη
Τόσον καιρὸ ποῦ ἤσουνα
μικρούλα μας κρυμμένη;
Ἐμεῖς τὰ δυὸ σὲ ξέρουμε
μὰ καὶ σὲ ἀγαποῦμε,
ἔλα εἰς τὴν ἀγάπη μας
κι' ὕστερα θὰ τὰ ποῦμε.
Τ' ἀδελφάκια

4. (73—50). Ἀντιχαιρετῶ ὅσους μὲ χαιρέτησαν. Κ. Βράχο γειὰ - χαρὰ φίλε μου!
Πάνθηρ

5. Σ' ἕναν χορὸ ποὺ δόθηκε ἐσχάτως εἰς τὴν (στήλη
βρεθήκανε ὅλοι ἐδῶ τῆς στήλης μας ...οἱ στύλοι!!
Τεμπέλαρος καθότανε σὲ μία πολυθρόνα
κι' ὁ Ἐξάφαλμος τὸν Ρὶν-τὶν-τὶν τσιμποῦσε μὲ βε- (λόνα!!
ὁ Καμπαλέρο ἔπαιζε μὲ τέχνη τὴν κιθάρα!
κι' ὁ Ἀριστοκράτης ἔξυνε τὴν δόλια του τὴν... (κάρα!!
Τὰ δυὸ ἀδελφάκια κλαίγανε ποὺ χάσαν τὴν φλο- (γέρα
κι' ὁ Αἴολος ἐφύσαγε χωρὶς νἄχῃ ἀέρα!

* * *

Μ' ἂς πᾶμε λίγο παρεκεῖ νὰ δοῦμε τὰ κορίτσια!

* * *

Ἡ Ὅμορφη Νεράϊδα μας βλεπόταν στὸν καθρέφτη!
κι' ἡ Ντολορὲς ἐτσίριζε γιατὶ δὲν ἐβραβεύθη!
ἡ Χαβανέζα ἡ Ἄτυχη ἔπαιζε... μπακαρᾶ!
κι' ἡ Ζηλιάρα ἔλεγε τὸν Ντὰ Βίτσι... φουκαρᾶ!!

* * *

Αὐτὰ ποὺ λέτε εἴδαμε στῆς στήλης τὸν χορὸ
σὲ σᾶς τὰ μεταδίδωμε! ΜΠΟΕΜ ἐμεῖς οἱ δυό!!!
Τροβαδοῦρος - Πάνθηρ

6 (73—49). Ἀόρατε Τοξότη χάθηκες!
Ἀντουανέττα

7. Θερμοχαιρετῶ: Κιθαρίστρια, Γ. Μάγισσα, Ντολορές, Γ. Σπανιόλα, Τροβαδοῦρο, Τ. Ροδαλῖνο καὶ περιμένω ἀλληλογραφία, γράψτε: Ἑλένη Συμούδη 16 Νίκης Σουφλί.
Γλυκειὰ Μαντόνα

8 (73—48). Φίλε Σαλονικιὲ μὴ ξεχνᾶς εἶμαι ἀπὸ τὴν Παιδόπολη Ἁγίου Ἀνδρέα.
Ἄρχοντας τῆς Ζούγκλας

9 (73—47). Θρακιώτικο ἀντιχαιρετῶ: Ὑπεραγόρι, Τσιγγανοπούλα, Καμπαλλέρο, Ρέκορμαν, Μ. Παπαρούνα, Ε. Ἐλπίδα, Πάνθηρα. Ξανθομπουκλίτσα: Σὲ γνωρίζω, ἀλληλογραφοῦμε;
Θρακιώτης

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ρὶν—τὶν—τὶν
(Σκίτσο Ἐξάφαλμου)

Πρ. Τεμπέλης (τὸ φαινόμενο!)
(Σκίτσο Πάνθηρα)

Δὸν Ζουὰν

Ὁ Μάϊκελ... διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ... Σαλονικιοῦ!
(Τοῦ Νίκου Σαλονικιοῦ)

10 (73—40). Χαιρετῶ Μ. Παπαρούνα (δὲν ἔχει σημασία 2023), Λακεδαιμόνιο (εὐχαριστῶ), Κιθαρίστρια (ἀλήθεια ἐπιτυχία εἶχε τὸ γλέντι σου στὸ σαλόνι τῆς στήλης μας... Ἐπιθυμοῦμε νὰ τὸ ξαναδοῦμε), Ἀριστοκράτη 1960 (μοῦρχεται νὰ γελάσω μὰ... δὲν μπορῶ), Π. τοῦ Ἀμβρακικοῦ (ἀπὸ ντροπὴ κιτρινίζεις, ἀπὸ χαρὰ πρασινίζεις ἀπὸ φόβο κοκκινίζεις. Ποῦ ὀφείλονται ὅλα αὐτά;) Σπανιόλα (μὲ χαρὰ σὲ ξαναβλέπω). Ἀντιχαιρετῶ Γ. Μάγισσα (δὲν εἶσαι ὅμως γαλάζια, μᾶλλον... καστανή), Ἐξάφαλμε ἡ ἀπουσία σου μᾶς ἦταν στ' ἀλήθεια αἰσθητή. Μὲ χαρὰ σὲ ξαναβλέπουμε κοντά μας καὶ σὲ συγχαίρουμε ὁλόψυχα γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν σου καὶ στὴ νομικὴ καὶ στὴ φιλοσοφικὴ σχολή Μπράβο.
Τσιγγανοπούλα

11 (73—45) Θερμοαντιχαιρετῶ Σαμοθρακίτην, Λ. Ν. Βίντσι, Α. Κρητικόπουλο, Γ. Κρητικόπουλο, Α. Κρητικόπουλο, Γ. Σπανιόλα, Ἑλλ. Ἐλπίδα, καὶ Α. Ἑλληνίδα. Ἀλληλογραφοῦμε; Ἂν ναί, γράψτε μέσῳ περιοδικοῦ. Γειὰ χαρά.
Ἱππότης Κρήτης

12 (73—44). Θρακιώτικο ἀντιχαιρέτισμα Ἀδερφάκια, Μίμη Φερραῖε γράψε πρῶτος. Μαγεμένος σοῦ στέλνω τὰ ἀντιχαιρετίσματα μου Γαλάζια Μάγισσα. Φρουλάϊν Χ, Λοῦνα Πάρκ, Σούζη, Μόνικα, Κ. Βράχε, Ἀνδρ. Κρητικόπουλο, Μ. Ποιήτρια, Τραγουδίστή, Ροζελή, Ἡλιοστάλακτη νὰ περιμένω δυὸ λογάκια σας;
Τροβαδοῦρος (Μποέμ)

13 (73—43). Ζητῶ ἀλληλογραφία μὲ ὅλους ἐκτὸς τοῦ Π. Τεμπέλη.
Γκαούρ

14 (ΣΕΙΣ). Στὸν Ἀριστοκράτη 1960 (1921α):
Βρὲ πιτσιρίκο, μπουνταλᾶ
μαζί μου δὲν θὰ πᾶς καλά.
Γρήγορα θὰ ... μπατήρης.
Θὰ σὲ ξεβγάλω στὸ λεφτὸ
καὶ στὸ περβόλι τοῦτο ἐγὼ
θὰ μείνω νοικοκύρης.
Σατανᾶς

15. Στ' ἀδελφάκια (1969). Σᾶς εἶπα νὰ τοῦ δίνετε — τρεχάτοι μάνι - μάνι, — γιὰ θὰ βρεθῆτε σύντομα — κι' οἱ δυό σας στὸ καζάνι.
Σατανᾶς

16. (73—42). Θερμοχαιρετῶ: Καλή μου Ἡλιοστάλαχτη ἂν καὶ σὲ γνωρίζω. Ροζελὴ μικρή μου γιατί τόσο θυμό; (στὴ φίλη σου). 7Γ. Σπανιόλα πάλι σὲ χαιρετῶ.
Σπινθηροβόλα

17 (73—45). Χαιρετῶ καὶ εὔχομαι καλὰ Χριστούγεννα σὲ ὅλους - ες πεννομάχους.
Ὁ Ἄρης

18 (73—59). Πρῶτος εἶναι ὁ Τεμπέλης μας— ἢ ἄλλως Προκομμέννος — εἶναι πάντα ὁ δύστυχος —καὶ καταφρονεμένος.
Μίμης Παπαρούνα

19. Χαιρετῶ: Δροσοσταλίδα (συμπατριώτισσα).
Μίμης Παπαρούνας
(Σπαρτιάτης)

20 (73—60). Θερμοαντιχαιρετῶ Πεισματάρα. Δειλινὲ (1685) γειά. Κάνε τα ὅμως ἁπλούστερα. Τροβαδοῦρε - Πάνθηρα (1568) παρών!!! Σοβαρῶς Τάκη Ροδαλῖνε (1874) καὶ ἐγὼ τὸ ἐπιθυμῶ μά... γράψε πρῶτος. Περιμένω. Τρικαλινιὲ (1829) εὐχαρίστως. Ἀδελφάκια (1862) ἀντεύχομαι. Δέχομαι τὴν ἀλληλογραφίαν σας.
Μ. Ἄγνωστη

21 (73—61). Σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς πεννομάχους τοῦ περιοδικοῦ (καὶ στὸ Λεονάρδο) εὔχομαι ἀπὸ καρδιᾶς, καλὲς γιορτὲς καὶ εὐτυχισμένο τὸ καινούργιο ἔτος. Στοὺς μακρυνοὺς πατριῶτες μου Τρικαλινοὺς ἰδιαιτέρως. (Καὶ σὲ κάθε Θεσσαλό). Στὴν Χαραυγὴ Καρδίτσης καλὴ προκοπὴ μὲ τὸ νέο χρόνο.
Κρουντέλης
(ὁ Τρικαληνός)

22 (73—62). Πεννομάχοι! οἱ ἐκλογὲς πλησιάζουν ὅλοι πρέπει νὰ ψηφίσετε μὲ κάθε τρόπο τὸν παλαίμαχο καὶ πεπειραμένο πεννομάχο Ρὶν—τὶν—τίν. Μόνον αὐτὸς εἶναι ἱκανὸς καὶ ἄξιος τῆς ψήφου σας. Ὅλοι λοιπὸν Ρὶν—τὶν—τίν.
Ρέκορτμαν

23 (73—63). Φίλε Τροβαδοῦρε τί θἄλεγες γιὰ λίγες σειροῦλες; Πρωτογράψε. Στὸν Ρὶν—τὶν—τίν: Σοῦ τὸν τρῶνε τὸν παρὰ — οἱ μικρὲς πεννομαχίες —ἀλλ' ἀξίζουν μιὰ φορὰ — ἂν καὶ λὲς ἀνοησίες.

24 (73—66). Προσοχή!! Ὁ διαγωνισμὸς ποὺ προκήρυξα σημείωσε ἐλαχίστην ἐπιτυχία. Βραβεύτηκε ἡ συμμετοχὴ τοῦ Λ. Π. Τζαμτζόγλου. Ἐπαινοῦνται: 1ος Τ. Τζελαΐδης, 2ος Ν. Σαλονικιός. Ὅλους τοὺς ἀποστείλαντας συμμετοχὴν εὐχαριστῶ θερμῶς.
Φαντομᾶς

25. Α. Ἐλπίδα, Π. Τεμπέλη γειά. Κ. Βράχε, Π. Ἀμβρακικοῦ, ἀδυνατῶ γι' ἀλληλογραφία. Λυπᾶμαι.....
Πεισματάρα

26 (73—68). Ἀνακοίνωσις: Ζητοῦνται θερμάστρες γιὰ νὰ ζεσταίνωνται οἱ πεννομάχοι, διότι ἐπανῆλθε στοὺς κύκλους μας ὁ Ἐξάφαλμος. Προσοχὴ πεννομάχοι νὰ βγάλουμε ἕναν καλὸ ὑπουργό. Μὴ ψηφίζετε γνωστοὺς καὶ φίλους. Ἐκείνους ποὺ εἶναι ἄξιοι.
Ἄξιος

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

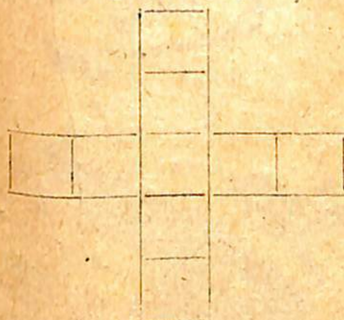
1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	Ν					
2		Ν				
3			Ν			
4				Ν		
5					Ν	
6						Ν

Μόνον ὁριζόντια: 1) Ἀντίληψις. 2) Ἀνίκανη. 3) Κέντρον ἀναψυχῆς. 4) Ἕλλην ποιητής. 5) Τὸ ρῆμα τοῦ ταβερνιάρη. 6) Ἀσήμαντον.

Ζαχ. Καλλινικίδης, Σέρραι

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 50.

Π. Μητάκος

3) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, μὲ τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε σχηματίζεται Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.

1) . — . — .
2) — . — . —
3) — . — . —
4) . — . — — .
5) — . — . — . —
6) . — . — — —
7) . — . — . — . .

1) Γυναικεῖον ὄνομα.
2) Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα.
3) Θεσσαλικὴ πόλη.
4) Καὶ μιὰ πόλη τῆς Μακεδονίας.
5) Ποταμὸς τῆς Ἰταλίας.
6) Ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς.
7) Ἐξασφαλίζεται μὲ μεγάλα ἔργα.

Ἀπόστ. Ἀσλάνογλου, Θεσ)νίκη

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Μιὰ χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας
μ' ἀντωνυμία ἕνωσα
καὶ μαρμαρένια κόρη ἀρχαία
ἀμέσως ἐφανέρωσα.

Ἰωάν. Δ. Καρύγιαννης, Σπάρτη

5) ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀλλάζοντας ἀπ' τὶς παρακάτω λέξεις ἕνα γράμμα μ' ἕνα ἄλλο, πάντοτε τὸ ἴδιο, θὰ σχηματίσετε ἰσάριθμες λέξεις ἐντελῶς ἄλλης σημασίας:

ΤΕΡΑΣ — ΚΑΔΟΣ — ΜΑΓΟΣ — ΕΤΟΣ — ΤΡΟΜΟΣ — ΜΥΛΟΣ.

Π. Καψάλης, Καρδίτσα

6) ΑΙΝΙΓΜΑ

Τὶς φτεροῦγες μου τεντώνω
τὶς ἁπλώνω, τὶς ἀνοίγω
μὰ ποτὲ δὲν κατορθώνω
ἀπ' τὴ θέση μου νὰ φύγω.

Ἀντ. Πατέλης, Σουφλὶ

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Δυὸ νότες ἂν ἑνώσεις
μὲ ἄνθη εὐωδιαστὰ
ὄσπρια θὰ φανερώσης
πάρα πολὺ γνωστά.

Κ. Στεργίου, Κόνιτσα

8) ΟΙ 4 ΚΟΛΠΟΙ

Μὲ τὰ γράμματα α, α, α, α, α, α, β, γ, η, ι, ι, ι, ι, κ, κ, κ, κ, κ, κ, λ, μ, ν, ν, ο, ο, ο, ο π, ρ, ρ, σ, σ, σ, σ, σ, σ, τ, ω, ω, νὰ σχηματισθοῦν τὰ ὀνόματα τεσσάρων ἑλληνικῶν κόλπων.

Δ. Γκιζάνης, Λαμία

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 97

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	■					■					■
2		■								■	
3				■				■			
4			■						■		
5						■					
6	■				■	■	■				■
7						■					
8			■						■		
9				■				■			
10		■								■	
11	■										■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἠπειρωτικὴ πόλις.— Τὰ ξέρουν οἱ μπεκρῆδες. 2) Θεραπευτικὰ φάρμακα. 3) Αἰσθητήριον ὄργανον.— Ἔδρασαν στὸν συμμοριτοπόλεμο.— Ἀνωτέρα ἀρχὴ ποδοσφαιρική. 4) Πρόθεση μὲ ἀπόστροφο.— Ἡ ἐντριβὴ ὅπως τὴν λέμε ξενικά.— Λατρευόταν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους. 5) Ἔτσι λέγεται στὴν καθαρεύουσα τὸ λείψανο.— Δὲν ἔχει βάθος 6) Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος.— Πόλις τῆς Γαλλίας (ἀνάπ.). 7) Δὲν εἶναι ἴσιος ἢ ὀρθός.— Αὐτὸς μὲ τὸν ἀδελφό του ἵδρυσαν μιὰν ἱστορικὴ Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 8) Ὑποθέτει.— Ἐσήκωσε τὸν σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ.— Βυζαντινὴ νότα. 9) Χρονικὸ διάστημα.— Ἀόριστος ἀντωνυμία.— Χωρὶς αὐτὸν δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε. 10) Ὅταν τὴν ἔχει κανένας, δὲν φοβᾶται τὶς ἀρρώστειες (αἰτ.). 11) Ὁμηρικὸς ἥρωας.— Τὸ χρῶμα του εἶναι μαῦρο.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἕνα πολὺ γνωστὸ μηρυκαστικὸ ζῶο.— Ξυρίζει. 2) Τοῦ Ἰὼβ ἔμεινε παροιμιώδης. 3) Θὰ τὴν βρῆτε στὸ πρόσωπο.— Κεντρικὸς κινηματογράφος τῶν Ἀθηνῶν.— Μάλιστα. 4) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό.— Δὲν ἔχει συντροφιά.— Σύνδεσμος. 5) Μυθολογικὸς γίγας ποὺ ἐσήκωνε στὴ ράχη του τὴ Γῆ.— Δημητριακόν. 6) Περίφημος Ἄγγλος θαλασσοπόρος.—Ἡ δεσποινὶς τῶν Ἄγγλων. 7) Ἕνας σύγχρονος ξένος ἐπιστήμων ποὺ ἐξερευνᾶ τοὺς βυθοὺς τῶν θαλασσῶν.— Εὐρωπαϊκὴ καὶ Ἀσιατικὴ χώρα. 8) Μ' ἕνα φωνῆεν στὸ τέλος γίνεται μονὰς βάρους.— Ἀρχαῖος Ἕλλην φιλόσοφος.— Ἰσοδυναμεῖ μὲ 100 τετραγωνικὰ μέτρα. 9) Γνωστὴ ἀεροπορικὴ ἑταιρεία.— Γυιὸς τοῦ Νῶε.— Πρόθεσις. 10) Πρόοδος. 11) Ἕνα τρομερὸ ἑρπετό.— Τὸ μυῶδες μέρος τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου.

9) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ποιὸ σημεῖο τῆς γῆς εἶναι καὶ ζῶο;

2) Ποιὸ ψάρι εἶναι καὶ βάρος;

3) Ποιὸ νησὶ βγαίνει στὸ... πόδι καὶ πονεῖ;

Ἰωάν. Δ. Καρύγιαννης, Σπάρτη

10) ΑΙΝΙΓΜΑ

Μπάλωμα σὲ μπάλωμα
καὶ ραφὴ δὲν ἔχει.

Ι. Φλέσσας, Ἀθήνα

ΛΥΣΕΙΣ 96ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΕΠΤΑΓΩΝΟ

1) Χάμ, 2) Ἄρης, 3) Μηρός 4) Σωρός, 5) Σόλες, 6) Σῆμα, 7) Σᾶς.

2) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Α Λ μυρὸς
Ι Α τρὸς
Σ Τ ρυμῶν
Ω Ρ α
Π Ε ρικλῆς
Ο Ι νος
Σ Α μος

3) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

1	11	9	13	= 34
7	15	2	10	= 34
12	5	14	3	= 34
14	3	9	8	= 34
34	34	34	34	

4) ΤΡΙΑΙΝΑ

ΚΩΣ — ΑΓΩΝΙΑ — ΣΟΣ — ΣΟΛΩΜΟΣ

5) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ, 2) Ἀμβροσία, 3) Σάρρα, 4) Μάϊος, 5) Ἀραβία, 6) Ὄασις, 7) Αἶμος.

6) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Κῆπο (Κωστά—κη Πό—πη κλπ.).

7) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΤΗΝΟΣ — ΡΗΝΟΣ.

8) ΓΡΙΦΟΣ

«Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης».

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 96

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΚΑΜΙΝΟΣ — ΧΑΛΚΕΥΣ, 3) ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΕΙΡΑ, 4) ΛΥΩ, 5) ΜΟΣΧΑΤΟ—ΠΕΙΡΑΜΑ, 6) ΣΩΑ, 7) ΙΔΟΥ — ΟΣΜΗ, 8) ΥΠΕΡΩΟΝ, 9) ΠΕΡΑ — ΑΤΟΥ, 10) ΚΩΣ, 11) ΑΣΦΥΞΙΑ — ΙΣΤΟΡΙΑ, 12) ΤΩΝ, 13) ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΗΣΙΣ, 15) ΣΥΝΤΑΓΗ — ΑΜΟΥΣΟΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΚΑΘΗΜΑΙ — ΠΛΑΣΤΗΣ 3) ΜΕΛΙΣΣΟΤΡΟΦΕΙΟΝ, 5) ΝΗΣΣΑΙ — ΑΞΙΩΜΑ, 6) ΟΠΗ, 7) ΣΤΟΛΟΣ — ΚΑΤΟΧΗ, 8) ΚΥ — ΩΧΡΙΩ — ΩΜ, 9) ΧΑΡΩΠΑ — ΣΙΝΕΜΑ, 10) ΩΟΝ, 11) ΛΑΤΡΙΣ — ΚΤΙΡΙΟ, 13) ΕΠΙΚΑΣΣΙΤΕΡΩΣΙΣ, 15) ΣΚΑΠΑΝΗ—ΥΦΑΝΣΙΣ.

Του Γιαννάκη... τό ΔΩΡΟ...

